

Aprobat în ședința Guvernului din _____ 2024

Decizia protocolară nr. _____/2024

Proiect

L E G E

pentru modificarea unor acte normative (cadrul conex la Legea privind actele de stare civilă)

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul familiei nr. 1316/2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 47-48, art. 210), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Pe tot cuprinsul textului, cuvintele „încheierea căsătoriei”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „înregistrarea căsătoriei”, la forma gramaticală corespunzătoare.

2. La articolul 2, alineatul (2) va avea următorul cuprins:
„(2) Căsătoria înregistrată de autoritățile abilitate prin lege să înregistreze fapte și evenimente de stare civilă generează drepturile și obligațiile soților prevăzute de prezentul cod.”

3. La articolul 3, cuvântul „încheiere” se substituie cu cuvântul „înregistrare”.

4. În denumirea capitolului 3 din Titlul II, cuvântul „**ÎNCHEIERE**” se substituie cu cuvântul „**ÎNREGISTRARE**”.

5. Articolele 9 și 10 vor avea următorul cuprins:

„**Articolul 9.** Înregistrarea căsătoriei

(1) Căsătoria se înregistrează de autoritățile abilitate prin lege să înregistreze fapte și evenimente de stare civilă.

(2) Drepturile și obligațiile juridice ale soților iau naștere din ziua înregistrării căsătoriei.

Articolul 10. Cererea de înregistrare a căsătoriei

(1) Cererea de înregistrare a căsătoriei se depune personal de către viitorii soți la autoritatea abilitată.

(2) Viitorii soți trebuie să indice în cererea de înregistrare a căsătoriei că nu există niciun impediment legal la căsătorie.

(3) Depunerea cererii de înregistrare a căsătoriei are loc în modul stabilit de actele normative pentru înregistrarea de stat a faptelor și evenimentelor de stare civilă.”

6. Articolul 12 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 12.** Modalitatea de înregistrare a căsătoriei

Locul înregistrării căsătoriei, modul de depunere a cererii de înregistrare a căsătoriei sunt stabilite în Legea privind actele de stare civilă.”

7. La articolul 14 alineatul (2), propoziția a doua va avea următorul cuprins: „Reducerea vârstei matrimoniale se admite cu acordul a cel puțin unuia din părinții minorului, dar nu mai mult decât cu doi ani, iar în lipsa acestora, cu încuviințarea autorității tutelare.”

8. La articolul 15:

la alineatul (1), litera b) va avea următorul cuprins:

„b) rude în linie dreaptă, precum și între cele în linie colaterală, până la al IV-lea grad inclusiv”;

literele c) și d) se abrogă;

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) În cazul adopției, dispozițiile alin. (1) lit. b) sunt aplicabile atât între cei care au devenit rude prin adopție, cât și între cei a căror rudenie firească a încetat prin efectul adopției.”;

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Orice persoană poate face opunere la căsătorie, dacă există un impediment legal ori dacă nu sunt îndeplinite alte cerințe ale legii, prin depunerea unei cereri la autoritatea abilitată să înregistreze căsătoria, în care vor fi expuse motivele cu anexarea dovezilor invocate. Autoritatea abilitată să înregistreze căsătoria este obligată să verifice opunerea la căsătorie în baza actelor de stare civilă, a dovezilor prezentate, precum și în baza informațiilor puse la dispoziție de către alte autorități și instituții competente. Examinarea cererii de înregistrare a căsătoriei se suspendă până la finalizarea verificării opunerii la căsătorie. Dacă în urma verificării opunerii acestea se confirmă, autoritatea abilitată este obligată să refuze înregistrarea căsătoriei.”;

se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) În cazul în care ulterior înregistrării unei căsătorii se atestă că aceasta a fost înregistrată cu unul sau mai multe impedimente prevăzute la art. 15 sau contravine principiilor dreptului familiei, prestarea serviciilor de stare civilă la cererea unuia dintre soți este posibilă doar după stabilirea de către instanța

judecătorească a statutului căsătoriei anterioare, iar, după caz, după recunoașterea în condițiile legii a căsătoriei înregistrate cu impediment.”

9. Articolul 17 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 17.** Alegerea numelui de către soți

(1) La înregistrarea căsătoriei, fiecare dintre soți, la dorință, poate să-și păstreze numele purtat până la căsătorie, să ia numele unuia sau altuia dintre ei sau numele lor format prin conexare.

(2) Conexarea numelor nu se admite atunci când cel puțin unul dintre ele este dublu.

(3) Schimbarea numelui unuia dintre soți nu implică schimbarea numelui celuilalt soț.

(4) După desfacerea căsătoriei, soții pot păstra numele ales la înregistrarea căsătoriei sau, după caz, pot reveni la numele purtat până la înregistrarea acesteia.”

10. Articolul 33 va avea următorul cuprins:

„ **Articolul 33.** Temeiurile încetării căsătoriei

Căsătoria încetează prin:

a) divorț (desfacere);

b) decesul unuia dintre soți;

c) declararea pe cale judecătorească a decesului unuia dintre soți;

d) declararea de către cel puțin unul dintre soți a încetării relațiilor de căsătorie în cazul certificării anterioare a căsătoriei consemnate în localitățile din stânga Nistrului;

e) constatarea judecătorească a încetării relațiilor de căsătorie anterioare.

11. Articolele 35 și 36 vor avea următorul cuprins:

„**Articolul 35.** Modalitatea de desfacere a căsătoriei

Căsătoria poate a fi desfăcută la Agenția Servicii Publice, la misiunile diplomatice și/sau la oficiile consulare ale Republicii Moldova, la notar sau pe cale judecătorească.

Articolul 36. Desfacerea căsătoriei de către autoritățile abilitate

(1) În baza acordului comun al soților, în cazurile în care între aceștia nu există neînțelegeri referitoare la partajul proprietății comune în devălmășie, la întreținerea, educația și domiciliul copiilor minori comuni sau la întreținerea unuia dintre soți, căsătoria este desfăcută de către autoritățile abilitate să înregistreze divorțul.

(2) La cererea unuia dintre soți, căsătoria poate fi desfăcută la Agenția Servicii Publice dacă, după înregistrarea căsătoriei, celălalt soț:

a) este supus unei măsuri de ocrotire judiciare;

b) a fost declarat dispărut;

c) a fost condamnat cu executarea pedepsei la privațiune de libertate pe un termen mai mare de 3 ani.

(3) Modul și condițiile de desfacere a căsătoriei sunt stabilite de Legea privind actele de stare civilă.

(4) În cazul apariției litigiilor între soți cu privire la copii, la partaj sau la întreținerea unuia dintre soți, desfacerea căsătoriei se face pe cale judecătorească.

(5) Dacă, după desfacerea căsătoriei de către autoritățile abilitate să înregistreze divorțul, între soți apar litigii referitoare la partaj, la întreținerea, educația și domiciliul copiilor minori comuni sau la întreținerea unuia dintre soți, acestea se vor soluționa pe cale judecătorească.”

12. Articolul 37:

la alineatul (1), cuvintele „prin încheiere notarială” se substituie cu cuvintele „de notar”;

la alineatul (2), cuvintele „organul de stare civilă” se substituie cu cuvintele „autoritatea abilitată să înregistreze divorțul”.

13. Articolul 39:

la alineatul (1), textul „organul de stare civilă,” se substituie cu textul „Agenția Servicii Publice, misiunea diplomatică și/sau oficiul consular ale Republicii Moldova sau”;

la alineatul (2), propoziția a doua se exclude;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) În cazul în care hotărârea judecătorească prin care s-a pronunțat desfacerea căsătoriei a rămas definitivă, instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărârea prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărârii în cauză.”

14. La articolul 40 alineatul (1), cuvintele „organul de stare civilă” se substituie cu cuvintele „Agenția Servicii Publice”.

15. Articolele 41, 42 și 43 vor avea următorul cuprins:

„**Articolul 41.** Nulitatea absolută și relativă a căsătoriei

(1) Instanța judecătorească va declara nulitatea absolută a căsătoriei dacă:

a) a fost înregistrată cu încălcarea prevederilor art. 11 sau art. 15 alin (1) lit. a), b), h) și alin (1¹);

b) a fost înregistrată când soții sau unul dintre ei nu a avut intenția de a crea o familie (căsătorie fictivă).

(2) Căsătoria lovită de nulitate relativă poate fi anulată de instanța judecătorească în următoarele cazuri:

a) a fost înregistrată cu încălcarea prevederilor art. 15 alin. (1) lit. e), f) și g);

b) a fost înregistrată în condițiile prevăzute de art. 14, fără acordul părintelui sau, după caz, al autorității tutelare.

(3) Căsătoria declarată nulă, indiferent de temeiul de declarare a acesteia, se consideră ca atare din momentul înregistrării ei.

(4) Instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărârea prin mijloace electronice sau, în decurs de 3 zile lucrătoare, expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărârii în cauză.

(5) Căsătoria se consideră nulă dacă actul de căsătorie a fost declarat nul în conformitate cu Legea privind la actele de stare civilă.

Articolul 42. Persoanele care au dreptul să ceară declararea nulității căsătoriei

(1) Dreptul de a cere declararea nulității căsătoriei îl au următoarele persoane:

a) soțul al cărui consimțământ a fost viciat prin eroare, dol sau violență;

b) soțul minor, părinții lui, curatorii sau autoritatea tutelară, dacă căsătoria a fost înregistrată de o persoană care nu a atins vârsta matrimonială și această vârstă nu a fost redusă în modul stabilit;

c) soțul ale cărui drepturi au fost încălcate prin înregistrarea căsătoriei, cu încălcarea obligației prevăzute la art. 11 alin. (2);

d) soțul precum și alte persoane ale căror drepturi și interese au fost lezate în urma înregistrării căsătoriei cu încălcarea prevederilor art. 15 alin. (1) lit. a);

e) orice persoană interesată, în cazul căsătoriei înregistrate cu încălcarea prevederilor art. 15 alin. (1) lit. b), e), f), g), h) și alin. (1¹);

f) subiecții a căror autorizare este necesară la înregistrarea căsătoriei cu o persoană în privința căreia este instituită o măsură de ocrotire judiciară;

g) soțul de bună-credință, în cazul în care a fost înregistrată o căsătorie fictivă, precum și autoritatea competentă pentru străini, în cazul în care declararea fictivității căsătoriei prezintă relevanță pentru exercitarea atribuțiilor legale a acesteia.

(2) Cererea privind declararea nulității căsătoriei înregistrate cu un minor care nu a atins vârsta matrimonială se examinează cu participarea obligatorie a reprezentantului autorității tutelare.

Articolul 43. Împrejurările care înlătură nulitatea căsătoriei

(1) Căsătoria înregistrată cu o persoană a cărei căsătorie anterioară nu a fost încetată se recunoaște valabilă dacă, în momentul atestării impedimentului în cadrul unei proceduri administrative, impedimentul respectiv a dispărut. Căsătoria se consideră valabilă de la momentul dispariției impedimentului.

(2) Instanța judecătorească poate recunoaște valabilă căsătoria dacă, în momentul examinării cauzei de nulitate sau de recunoaștere valabilă a unei căsătorii, impedimentele care împiedicau înregistrarea acesteia au dispărut. Căsătoria se recunoaște valabilă de la momentul dispariției impedimentului.

(3) În cazul constatării că unul din soți are una sau mai multe căsătorii anterioare neîncetate, valabilitatea căsătoriei care se examinează poate fi

recunoscută doar după ce instanța se pronunță referitor la încetarea căsătoriei sau, după caz, a căsătoriilor anterioare. Căsătoria anterioară încetează la data recunoașterii drept valabilă a căsătoriei următoare.

(4) Instanța judecătorească este în drept să respingă cererea de declarare a nulității căsătoriei înregistrate de un minor care nu a atins vârsta matrimonială, dacă aceasta o cer interesele minorului.

(5) Nu poate fi declarată nulă căsătoria înregistrată cu încălcarea prevederilor legate de vârstă matrimonială, în situația în care la examinarea cauzei, ambii soți au împlinit vârsta de 18 ani sau dacă soția a născut ori a rămas gravidă.

(6) Căsătoria fictivă nu poate fi declarată nulă dacă, la momentul examinării cauzei, a intervenit conviețuirea soților, soția a născut sau a rămas gravidă.

(7) Căsătoria nu poate fi declarată nulă după încetarea ei, cu excepția cazului în care la momentul înregistrării căsătoriei, unul din soți se afla într-o altă căsătorie.”

16. Se completează cu articolul 43¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 43¹.** Termenul de prescripție pentru invocarea unor temeieri particulare de nulitate

Anularea căsătoriei poate fi solicitată în termen de 2 ani în cazul:

a) prevăzut la art. 15 alin. (1) lit. e), din data înregistrării căsătoriei;
b) prevăzut la art. 15 alin. (1) lit. f) din data la care autoritatea competentă a cărui autorizare era necesară pentru înregistrarea căsătoriei au luat cunoștință de aceasta;

c) nulității căsătoriei pentru vicii de consimțământ ori pentru lipsa discernământului, din data încetării violenței sau, după caz, din data la care cel interesat a cunoscut dolul, eroarea ori lipsa temporară a discernământului.”

17. Articolul 44 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 44.** Consecințele de declarare a nulității căsătoriei

(1) Căsătoria declarată nulă de către instanța judecătorească se consideră ca atare din ziua înregistrării ei și nu dă naștere la drepturi și obligații între soți, cu excepțiile prevăzute de prezentul articol.

(2) Bunurile procurate în comun de către persoanele a căror căsătorie a fost declarată nulă aparțin acestora cu drept de proprietate în devălmășie, iar contractul matrimonial se consideră nul.

(3) În cazul în care căsătoria este declarată nulă:

a) instanța judecătorească, la cererea soțului de bună-credință, este în drept să-l oblige pe celălalt soț la plata pensiei de întreținere, să aplice, la împărțirea bunurilor dobândite în comun până la declararea nulității căsătoriei regulile stabilite la art. 20, 25 și 26, să recunoască valabil, total sau parțial, contractul matrimonial, precum și să dispună păstrarea numelui ales de către acesta la înregistrarea căsătoriei;

b) soțul de bună-credință este în drept să ceară, în modul stabilit de legislația civilă, repararea prejudiciului moral și material cauzat.

(4) Nulitatea căsătoriei nu are niciun efect în privința copiilor născuți din această căsătorie. Asupra drepturilor și obligațiilor dintre părinți, a căror căsătorie a fost declarată nulă și copii acestora se aplică, corespunzător, dispozițiile referitoare la divorț.”

18. Articolul 47 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 47. Stabilirea provenienței copilului**

(1) Proveniența copilului de la mamă (maternitatea) se stabilește în baza certificatului medical constatator al nașterii, care confirmă nașterea copilului de la mamă într-o instituție medico-sanitară.

(2) În cazul în care nașterea a avut loc în afara instituției medico-sanitare, certificatul medical constatator al nașterii se eliberează de instituția medico-sanitară teritorială, abilitată cu dreptul de eliberare a certificatului medical constatator al nașterii, în baza concluziei Consiliului, instituit în acest scop de conducătorul instituției medico-sanitare, în termen de 3 zile lucrătoare, după cum urmează:

a) în cazul constatării nașterii în cadrul termenului de 10 zile de la data nașterii, certificatul medical constatator al nașterii se eliberează numai după o examinare medicală a lăuzei și a nou-născutului de către un Consiliu format din 2 medici obstetricieni-ginecologi și un medic neonatolog (medic pediatru);

b) în cazul constatării nașterii după expirarea termenului de 10 zile, dar până la 42 de zile de la data nașterii, din Consiliu va face parte, suplimentar, și reprezentantul autorității tutelare în a cărei rază teritorială este constatată nașterea;

c) în cazul constatării nașterii după expirarea termenului de 42 de zile de la data nașterii, eliberarea certificatului medical constatator al nașterii de către instituția medico-sanitară se efectuează în baza testelor de confirmare a maternității;

d) în cazul în care Consiliul, în urma examinării medicale și a materialelor prezentate și examinate, nu poate stabili producerea nașterii în afara instituției medico-sanitare, conducătorul instituției medico-sanitare va emite o decizie de refuz și va recomanda părinților să se adreseze în instanța de judecată.

(3) Copilul născut din părinți căsătoriți sau în decursul 300 de zile din momentul desfacerii căsătoriei, declarării căsătoriei nule sau a decesului soțului mamei copilului îl are ca tată pe soțul sau, după caz, fostul soț al mamei, dacă nu a fost stabilit contrariul.

(4) Prezumția de paternitate a soțului sau, după caz, a fostului soț poate fi înlăturată printr-o declarație a soților sau, după caz, a fostului soț depusă personal. În cazul în care soții sau unul din ei nu se pot prezenta personal, declarația de înlăturare a prezumției de paternitate se autentifică notarial și se expediază la autoritatea publică abilitată să înregistreze nașterea.

(5) Paternitatea copilului născut în afara căsătoriei poate fi recunoscută de către tatăl său printr-o declarație comună a acestuia și a mamei copilului, depusă la autoritatea abilitată să înregistreze nașterea.

(6) Recunoașterea paternității de către părintele care are 16 ani împliniți se efectuează cu acordul reprezentantului legal al acestuia, iar în lipsa acestuia, cu acordul autorității tutelare.

(7) În cazurile în care mama este decedată, declarată decedată, declarată dispărută sau nu se cunoaște locul aflării acesteia, precum și în cazul decăderii acesteia din drepturile părintești, paternitatea se stabilește în baza declarației tatălui și a acordului scris al autorității tutelare sau prin hotărârea instanței judecătorești, dacă lipsește un astfel de acord. În cazul în care în privința mamei este instituită o măsură de ocrotire judiciară, se aplică prevederile art. 116 și 117 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002.

(8) Declarația comună a mamei și tatălui copilului privind paternitatea poate fi depusă, inclusiv până la nașterea copilului, la autoritatea abilitată.”

19. Articolul 49:

la alineatul (1), textul „art. 48⁵² și 48⁵³” se substituie cu textul „art. 116 și 117”;

alineatul (2) se abrogă;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Nu au dreptul să conteste paternitatea mama copilului, precum și persoana care a fost înscrisă drept tată al copilului în baza declarației comune a acestora, dacă în momentul depunerii declarației știau că cel care a recunoscut paternitatea nu este tatăl firesc al copilului.”

20. La articolul 54, prima propoziție se completează cu textul „, , precum și în cadrul procedurilor notariale”.

21. Articolele 55 și 56 vor avea următorul cuprins:

„**Articolul 55.** Dreptul copilului la nume și prenume

(1) Copilul are dreptul la nume și prenume.

(2) Copilul dobândește numele părinților săi. Dacă părinții poartă nume diferite, copilul poate avea numele tatălui sau al mamei, ori cel format prin conexarea numelor părinților. Dacă părintele poartă nume compus, este posibilă conexarea numelui parțial al părintelui. La atribuirea numelui prin conexare, numele copilului va fi compus din două nume.

(3) Copilul poate avea un prenume simplu sau unul compus potrivit voinței părinților.

(4) În caz de litigiu între părinți cu privire la numele și/sau la prenumele copilului, decide autoritatea tutelară.

Articolul 56. Schimbarea numelui și/sau a prenumelui copilului

(1) Numele și/sau prenumele copilului poate fi schimbat în baza cererii comune a părinților.

(2) Cererea de schimbare a numelui și/sau a prenumelui copilului poate fi depusă de către un părinte, dacă celălalt părinte:

- a) este declarat dispărut fără veste, decedat sau declarat decedat;
- b) este supus unei măsuri de ocrotire judiciară;
- c) este decăzut din drepturile părintești;
- d) nu a stabilit filiația sa asupra copilului, în condițiile legii.

(3) În caz de litigiu între părinți, problema privind schimbarea numelui și/sau a prenumelui copilului este soluționată de către autoritatea tutelară în a cărei rază teritorială își are domiciliul minorul, ținându-se cont în exclusivitate de interesele copilului.

(4) Decizia autorității tutelare poate fi contestată în instanța judecătorească. În procesul examinării cauzei de contestare sau de anulare a deciziei autorității tutelare, instanța judecătorească decide asupra numelui pe care îl va purta minorul, ținând cont în exclusivitate de interesele acestuia.

(5) Schimbarea numelui și/sau prenumelui copilului care a atins vârsta de 10 ani se face, în toate cazurile, cu acordul acestuia.”

22. La articolul 156 alineatul (2), textul „art. 11 și art. 14” se substituie cu textul „art. 11, 14 și 15”.

Art. II. – Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 66-75, art. 132), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 54 litera b), cuvintele „organul de stare civilă” se substituie cu cuvintele „Agenția Servicii Publice”.

2. Articolul 170 va avea următorul cuprins:

„Articolul 170. Înregistrarea de stat a faptelor și evenimentelor de stare civilă

(1) Înregistrării de stat sunt supuse următoarele fapte și evenimente de stare civilă:

- a) nașterea;
- b) căsătoria;
- c) desfacerea căsătoriei (divorț);
- d) schimbarea numelui și/sau a prenumelui;
- e) decesul;
- f) recunoașterea, stabilirea sau contestarea paternității;
- g) încuviințarea și încetarea adopției;

(2) Înregistrarea de stat a faptelor și evenimentelor de stare civilă se efectuează în actele de stare civilă de către autoritățile abilitate, conform prevederilor Codului familiei și Legii cu privire la actele de stare civilă.

(3) Procedura de înregistrare a faptelor și evenimentelor de stare civilă, de eliberare a documentelor de stare civilă, modul de modificare și reconstituire a actelor de stare civilă, precum și termenele de păstrare a actelor de stare civilă, procedura de anulare și recunoaștere a nulității actelor de stare civilă se stabilesc prin lege.”

3. Articolul 2592 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 2592.** Înregistrarea faptelor și evenimentelor de stare civilă ale cetățenilor Republicii Moldova care au reședință în afara teritoriului ei se efectuează de către misiunile diplomatice și/sau oficiile consulare ale Republicii Moldova, în condițiile legii”.

Art. III. – Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 285-294, art. 436), se modifică după cum urmează:

1. Articolul 192 se completează cu alineatul (1⁴) cu următorul cuprins:

„(1⁴) Cauzele privind constatarea faptului nașterii unei persoane de către o anumită femeie și constatarea decesului la o anumită dată în anumite împrejurări, inclusiv cu privire la cele produse pe teritoriul unui stat necontrolat de autoritățile acestuia sau a unor entități teritoriale nerecunoscute de Republica Moldova, se judecă în termen de 30 zile lucrătoare de la data depunerii cererii.”

2. La articolul 281, alineatul (2) se completează cu literele c¹)-c⁴) cu următorul cuprins:

„c¹) faptul nașterii unei persoane de către o anumită femeie;

c²) faptul nașterii sau decesul unei persoane produse pe teritoriul unui stat necontrolat de autoritățile acestuia sau a unor entități nerecunoscute de Republica Moldova.

c³) constatarea căsătoriei consemnate pe teritoriul necontrolat de autoritățile unui alt stat sau al unei entități nerecunoscute de Republica Moldova;

c⁴) constatarea încetării căsătoriei anterioare, de la data recunoașterii drept valabilă a căsătoriei următoare”.

3. Articolul 285 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Pentru înregistrarea de stat, a faptelor care au valoare juridică, constatate prin hotărâre judecătorească în temeiul art. 281alin. (2) lit. c)-c⁴), d), e), la data rămânerii irevocabile a acesteia, instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărârea prin mijloace electronice sau în decurs de 3 zile

lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărârii în cauză.”

4. Articolul 300:

la alineatul (2), cuvintele „organul de stare civilă” se substituie cu cuvintele „autoritatea abilitată să înregistreze fapte și evenimente de stare civilă”;

se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Pentru înregistrarea de stat, în condițiile legii privind actele de stare civilă, a decesului unei persoane, declarat prin hotărârea judecătorească, la data rămânerii definitive a acesteia, instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărârea prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărârii în cauză.”

5. Articolul 301:

la alineatul (4), textul „, în registrul de stare civilă” se exclude;

se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Pentru anularea, în condițiile și limitele legii privind actele de stare civilă, a actului de deces și a altor înregistrări în registre de stat în legătură cu aceasta, în temeiul hotărârii judecătorești, la data rămânerii definitive a acesteia, instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărârea prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărârii în cauză.”

6. Capitolul XXXIII va avea următorul cuprins:

„Capitolul XXXIII

CONSTATAREA INEXACTITĂȚILOR ÎN ACTELE DE STARE CIVILĂ

Articolul 331. Depunerea cererii

(1) Instanța judecătorească examinează cauzele privind constatarea inexactităților în actele stare civilă conform prevederilor prezentului capitol dacă, în lipsa unui litigiu de drept și în lipsa actelor doveditoare, autoritățile abilitate să înregistreze fapte și evenimente de stare civilă sunt în imposibilitate să modifice actele de stare civilă.

(2) Cererea de constatare a inexactităților în actele de stare civilă se depune la instanța judecătorească de la domiciliul petiționarului sau de la sediul autorității care a înregistrat faptul sau evenimentul de stare civilă respectiv.

Articolul 332. Cuprinsul cererii

(1) În cererea de constatare a inexactităților în actele de stare civilă se indică datele referitoare la inexactitate, la modificările solicitate și autoritatea care a refuzat modificarea actului de stare civilă.

(2) La cererea de constatare a inexactităților în actele de stare civilă se anexează refuzul autorității de modificare a actului de stare civilă și alte documente care se referă la caz.

Articolul 333. Examinarea cererii

Instanța judecătorească examinează cererea de constatare a inexactităților în actele de stare civilă cu participarea petiționarului și altor persoane interesate, precum și a autorităților publice conform art. 74.

Articolul 334. Hotărârea judecătorească

(1) Hotărârea judecătorească prin care se constată inexactități în actele de stare civilă constituie temei pentru modificare a actelor respective de către autoritatea abilitată să înregistreze fapte și evenimente de stare civilă. Hotărârea poate fi contestată cu apel. Decizia instanței de apel nu se supune recursului, fiind definitivă de la pronunțare.

(2) Pentru modificarea, în condițiile și limitele Legii privind actele de stare civilă, a actelor de stare civilă, în temeiul hotărârii judecătorești, la data rămânerii definitive și irevocabile a acesteia, instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărârea prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărârii în cauză.”

Art. IV. – Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 32-35, art. 116), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 29 litera j), cuvintele „funcționarea serviciului stare civilă” se substituie cu cuvintele „condițiile pentru înregistrarea faptelor și evenimentelor de stare civilă”.

2. Articolul 39 alineatul (1):

la litera j), textul „, precum și extrase și copii de pe actele de stare civilă” se exclude;

la litera k), textul „de stare civilă,” se exclude;

se completează cu litera s) cu următorul cuprins:

„s) înregistrează nașterea, căsătoria și decesul în limitele prevăzute de lege”.

Art. V. – La articolul 40 din Legea nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.131-134, art. 441), cu modificările ulterioare, alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Prevederile Codului familiei nr. 1316/2000 privind impedimentele la căsătorie se aplică între copilul adoptat și descendenții acestuia, pe de o parte, și rudele părinților biologici, pe de altă parte, cât și între copil și descendenții acestuia, pe de o parte, și persoanele cu care a devenit rudă prin efectul adopției, pe de altă parte.”

Art. VI. – Legea nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 231-234, art. 732), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 4, literele j), l) și m) se abrogă.

2. Articolul 8 alineatul (1):

la literele k) și m), textul „la înregistrarea, suprlegalizarea consulară și transcrierea” se substituie cu cuvintele „la înregistrarea și legalizarea consulară a”;

la litera l), cuvintele „și remiterea cererii respective către organul de stare civilă ce păstrează actul de naștere la care se face referință” se exclude.

3. Anexa 2:

compartimentul IV:

la punctul 1, cuvintele „și eliberarea certificatului de căsătorie” se exclude;

punctele 4-6 se abrogă;

la punctul 1 din compartimentul VII, textul „act de stare civilă,” se exclude.

Art. VII. – Legea nr. 246/2018 privind procedura notarială (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 30-37, art. 89), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 11, alineatul (1) se completează cu litera q¹) cu următorul cuprins:

„q¹) înregistrarea căsătoriei”.

2. Se completează cu articolul 40¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 40¹.** Înregistrarea căsătoriei

(1) Căsătoria se înregistrează în temeiul cererii depuse de către viitorii soți la orice notar.

(2) Procedura de înregistrare a căsătoriei este reglementată de legea cu privire la actele de stare civilă și Codul familiei.”

3. Articolul 41 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 41.** Desfacerea căsătoriei prin acordul soților

(1) Cererea de desfacere a căsătoriei prin acordul soților poate fi depusă la oricare notar.

(2) Procedura de înregistrare a desfacerii căsătoriei este reglementată de Legea privind la actele de stare civilă și Codul familiei nr 1316/2000.”

4. La articolul 42 alineatul (1):

litera d) va avea următorul cuprins:

„d) soții nu prezintă, la depunerea cererii, documentele necesare prevăzute de actele normative;

la litera e), textul „la art. 41 alin. (5),” se substituie cu textul „de lege,”;

la litera f), textul „la art. 41 alin. (5)” se substituie cu cuvintele „de lege”.

Art. VIII. – Legea taxei de stat nr. 213/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 306-309, art. 549), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 3, litera b) va avea următorul cuprins:

„b) înregistrarea de stat a faptelor și a evenimentelor de stare civilă și eliberarea documentelor de stare civilă”.

2. În anexa nr. 1:

punctul 2 va avea următorul cuprins:

„ 2. Pentru înregistrarea de stat a faptelor și a evenimentelor de stare civilă și eliberarea documentelor de stare civilă:”;

la subpunctul 2.2.2, cuvintele „hotărârii judecătorești sau a” se exclud;

la subpunctul 2.3, textul „numelui, prenumelui și patronimicului” se substituie cu textul „numelui și/sau prenumelui”;

subpunctele 2.4 și 2.5 se abrogă;

la subpunctul 2.6, cuvântul „extraselor de pe actele” se substituie cu cuvântul „documentelor”.

3. În anexa nr. 2:

punctul 2 va avea următorul cuprins:

„2. Se scutesc de plata taxei de stat pentru înregistrarea faptelor și evenimentelor de stare civilă și eliberarea documentelor de stare civilă:”

la subpunctul 2.1, textul (certificatelor/extraselor) se exclude, iar cuvântul „actelor” se substituie cu cuvintele „faptelor și evenimentelor de stare civilă”;

subpunctul 2.2 se abrogă;

la subpunctul 2.3, cuvintele „repetată a certificatelor” se substituie cu cuvintele „extraselor de pe actul de”, iar textul „sau pentru substituirea celor eliberate anterior” se exclude;

subpunctul 2.5, cuvintele „repetată a certificatelor” se substituie cu cuvintele „extraselor de pe actele”, iar cuvintele „și locale” se exclud.

Art. IX. – Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 ianuarie 2025.

(2) Până la implementarea Sistemului informațional „Acte de stare civilă”, desfacerea căsătoriei de către notar se va realiza conform procedurii existente până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

(3) Procedurile de înregistrare a faptelor și evenimentelor de stare civilă inițiate până la intrarea în vigoare a prezentei legi vor fi finalizate conform legislației în vigoare la data inițierii acestora.

NOTA INFORMATIVĂ
La proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(cadrul conex la Legea privind actele de stare civilă)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (cadrul conex la Legea privind actele de stare civilă) a fost elaborat de Ministerul Justiției, în colaborare cu Agenția Servicii Publice.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului deact normativ și finalitățile urmărite

Elaborarea prezentului proiect de act normativ este condiționată de promovarea unei noi legi cu privire la actele de stare civilă, care are drept finalitate modernizarea serviciilor publice de înregistrare de stat a faptelor și evenimentelor de stare civilă și de emiterea documentelor de stare civilă. Astfel, datorită faptului că prin noile reglementări se creează un cadru legal nou și se promovează utilizarea la maxim a sistemelor informaționale în acest domeniu, inclusiv trecerea de la actele de stare civilă pe suport de hârtie, la cele în format electronic, este necesar a fi ajustat și cadrul normativ conex al acesteia.

Proiectul urmărește crearea conexiunii dintre legea-cadru, menționată supra și actele normative conexe domeniului reglementat, pentru a facilita implementarea noilor prevederi ale legii cu privire la actele de stare civilă.

3. Principalele prevederi ale proiectului

Proiectul de act normativ presupune modificarea a 8 acte normative conexe cu Legea cu privire la actele de stare civilă.

Unul din actele normative ce urmează a fi modificat este **Codul familiei nr. 1316/2000**, care conține norme referitoare la înregistrarea și desfacerea căsătoriei, precum și la schimbarea numelui și/sau a prenumelui. Astfel, prin proiect se face o claritate referitor la autoritățile abilitate ce urmează a înregistra și desface căsătorii, precum și etapele ce trebuie urmate de viitorii soți/soții în procesul de înregistrare a evenimentului dorit.

Totodată, în tot cuprinsul codului termenul de „încheiere a căsătoriei” se substituie cu termenul de „înregistrare a căsătoriei”, dat fiind faptul că dispar unii pași existenți la moment pentru a putea înregistra căsătoria. Astfel, prin proiect se exclude declarația de căsătorie. Etapa inițială va fi marcată de depunerea cererii de înregistrare a căsătoriei, acțiune ce ca putea fi realizată la orice autoritate abilitată să înregistreze căsătoria, atât în format electronic, cât și pe suport pe hârtie.

Proiectul include mai multe modificări în domeniul nulității căsătoriei și vine cu o redacție nouă pentru secțiunea respectivă. Necesitatea efectuării acestor modificări derivă din faptul că de-a lungul timpului prevederile existente au creat mai multe situații problematice, fapt care a dus la imposibilitatea de oferi o soluție practică situațiilor juridice existente. Totodată, prin proiect se introduce un articol nou, care va reglementa termenul de prescripție pentru invocarea unor temeuri particulare de nulitate. Prin introducerea normelor respective se urmărește scopul

de a oferi o claritate în partea respectivă, fiindcă se atestă o incertitudine legislativă la moment în acest sens.

De asemenea, se propun modificări la **Codul civil**, pentru articolele 170, 54 și 2592. Aceste articole conțin prevederi referitoare la actele de stare civilă, autoritățile abilitate cu efectuarea înregistrării de stat a faptelor și evenimentelor de stare civilă. Modificările propuse sunt de ordin tehnic, or, acestea au drept scop uniformizarea terminologiei din acest domeniu. Precizăm că, actualmente, articolele menționate utilizează terminologia Legii nr. 100/2001 cu privire la actele de stare civilă, care urmează a fi abrogată.

Proiectul intervine cu modificări la **Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003**. Astfel, se propun completări la art. 192, 281, 285, prin oferirea posibilității ca instanța de judecată să constate nașterea unei persoane de către o anumită femeie. La moment, la subiectul dat nu este o practică uniformă, iar pentru a exclude orice dubiu în acest sens, au fost propuse completările date.

În context, se propune completarea art. 281 alin. (2) cu două situații noi în care instanța va fi împuternicită să constate fapte care au valoare juridică:

- constatarea căsătoriei consemnate pe teritoriul necontrolat de autoritățile unui alt stat sau al unei entități nerecunoscute de Republica Moldova – această completare va soluționa problemele apărute în practica ASP, legate de căsătoriile încheiate de cetățenii Republicii Moldova pe unul din teritoriile menționate ale altor state.
- constatarea încetării căsătoriei anterioare, de la data recunoașterii drept valabilă a căsătoriei următoare – această completare va contribui la soluționarea situațiilor practice dificile, în care instanța pronunțându-se în privința valabilității căsătoriei actuale a unei persoane nu se pronunță în privința valabilității căsătoriei anterioare, care nu a fost desfăcută.

Totodată, se propune expunerea în redacție nouă a Capitolului XXXIII, ce se referă la constatarea inexactităților în actele de stare civilă. Modificarea dată este impusă de noua lege cu privire la actele de stare civilă, care oferă o nouă viziune asupra faptelor și evenimentelor de stare civilă. În același timp, prin proiect se oferă o claritate referitor la conținutul cererii și la actele necesare a fi anexate la cererea de constatare a inexactităților în actele de stare civilă.

Modificările propuse pentru Legea nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare au drept scop ajustarea acestora la noul concept al serviciilor de stare civilă, prevăzut în proiectul Legii privind actele de stare civilă.

În context, precizăm că misiunile diplomatice și/sau oficiile consulare ale Republicii Moldova vor efectua:

- înscrierea faptelor și evenimentelor de stare civilă produse în alte state (în baza documentelor confirmatoare, eliberate de autoritățile altor state);
- înregistrarea primară a nașterii și decesului în baza certificatelor medicale eliberate în Republica Moldova (de ex. în cazul în care solicitantul nu a reușit să finalizeze în Republica Moldova procedura de înregistrare a faptului/eventimentului de stare civilă),
- înregistrarea căsătoriei și a divorțului în cazul acordului comun al soților, dacă cel puțin unul dintre soți este cetățean al Republicii Moldova.

- în cazul solicitării altor servicii de stare civilă, misiunile diplomatice și/sau oficiile consulare ale Republicii Moldova vor recepționa solicitările respective și le vor transmite spre examinare către ASP.

Astfel, reieșind din faptul că pentru unele servicii de stare civilă, misiunile diplomatice și/sau oficiile consulare ale Republicii Moldova vor avea sarcina doar de a recepționa de la solicitanți cererile (rol de „front-office”) și de a le transmite către ASP (rol de „back-office”), plata pentru serviciile respective va fi percepută de ASP. Drept urmare, este necesar de a efectua modificări atât în lista serviciilor pentru care se încasează taxă consulară, cât și în anexa nr. 2 la Legea nr. 242/2010.

Aceste modificări sunt în interesul cetățenilor, fluxul de lucru fiind optimizat sub aspectul reducerii costurilor și timpului pentru obtinerea rezultatului final.

Prin proiect se aduc unele modificări **Legii nr. 246/2018 privind procedura notarială**, prin care se oferă posibilitatea notarilor de a înregistra căsătorii, ei la moment având împuternicirea doar de a desface căsătoriile, nu și de a le înregistra. Astfel, odată cu intrarea în vigoare a noii legi privind actele de stare civilă, notarii vor fi împuterniciți să înregistreze atât divorțuri, cât și căsătorii, în corespundere cu noua Lege. Prin înregistrare se are în vedere că notarii, nu vor mai emite încheieri de desfacere a căsătoriei, ci vor efectua înregistrarea respectivă direct în Sistemul informațional „Acte de stare civilă”, nefiind necesară deplasarea ulterioară a persoanei la Agenția Servicii Publice pentru înregistrarea divorțului.

Procedura dată, va fi similară și pentru înregistrarea căsătoriei. Notarii având rolul de autoritate abilitată, urmează să înregistreze direct căsătoria în sistemul informațional menționat, în conformitate cu procedura prevăzută de legea privind actele de stare civilă, fără a fi necesară deplasarea persoanei la alte autorități, instituții.

Prin proiectul dat, se aduc modificări **Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală**, **Legii taxei de stat nr. 213/2023** și **Legii nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției** pentru aducerea acestora în concordanță și la realitățile noii legi cu privire la actele de stare civilă.

4. Fundamentarea economico-financiară

Cu toate că proiectul propune excluderea din Legea nr. 242/2010 a unor servicii prestate de misiunile diplomatice și/sau oficiile consulare ale Republicii Moldova, implementarea acestuia nu va afecta în nici un mod bugetul de stat. Or, plata pentru prestarea serviciilor respective se va încasa în contul ASP, care este instituția ce de facto prestează aceste servicii. De altfel, serviciile de stare civilă pot fi solicitate de cetățenii Republicii Moldova care se află în alte state, direct de la ASP în regim online.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Adoptarea prezentului proiect de act normativ nu va necesita operarea unor modificări în cuprinsul altor acte normative.

Reieșind din faptul că proiectul noii legi cu privire la actele de stare civilă urmează să intre în vigoare la data de 1 ianuarie 2025, pentru asigurarea bunei implementări a acestuia, se propune ca prezentul proiect de lege să intre în vigoare la aceeași dată.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Legii de modificare a unor acte normative (cadrul conex la legea cu privire la actele de stare civilă) a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul *Transparența decizională*, directoriul *Proiecte de acte normative remise spre coordonare*, fiind accesibil la următorul link: <https://shorturl.at/GigVY>. În context, precizăm că, inițial, prevederile de modificare a cadrului normativ conex au făcut parte din dispozițiile finale și tranzitorii ale proiectului noii legi cu privire la actele de stare civilă, ulterior fiind incluse într-un proiect distinct de lege privind modificarea unor acte normative.

La ședința Secretarilor generali ai ministerelor din 18 martie 2024 s-a decis remiterea spre avizare a proiectului de hotărâre *cu privire la aprobarea proiectului de Lege cu privire la actele de stare civilă*, fiind înregistrat în Cancelaria de Stat cu **numărul unic 210/MJ/2024** și plasat pe pagina web a Ministerului Justiției¹.

În procesul de avizare au prezentat obiecții, propuneri și recomandări: Cancelaria de Stat, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Finanțelor, Ministerul Afacerilor Interne, Agenției de Guvernare Electronică, Agenției Servicii Publice, Oficiului Avocatului Poporului, Camera Notarială, A.O „Asociația pentru Siguranță Urbană și Mediere din Moldova”, Curtea de Apel Bălți, Congresul Autorităților Locale din Moldova, Coaliția pentru Incluziune și Nediscriminare.

Au prezentat lipsă de obiecții, propuneri și recomandări: Consiliul Superior al Procurorilor, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova, Curtea de Apel Bălți.

Nu au prezentat avizele: Curtea de Apel Chișinău, Judecătoria Chișinău.

În procesul de avizare repetată au fost recepționate propuneri și recomandări de la: Agenția Servicii Publice, Uniunea Avocaților, Camera Notarială, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Finanțelor, Centrul Național Anticorupție.

Obiecțiile, propunerile și recomandările recepționate sunt reflectate în sinteza aferentă proiectului.

Au prezentat lipsă de propuneri și obiecții: Ministerul Sănătății, Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Judecătoria Chișinău, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor, Procuratura Generală, Curtea de Apel Bălți, Curtea de Apel Chișinău, Cancelaria de Stat, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Ministerul Afacerilor Interne, Agenția de Guvernare Electronică.

¹ Link: <https://www.justice.gov.md/ro/content/proiectul-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative-cadru-conex-la-legea-cu-privire-la>

7. Constatările expertizei anticorupție

Întru respectarea dispozițiilor art. 34 alin. (1) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative* (în continuare – *Legea nr. 100/2017*), prin scrisoarea nr. 03/7295 din 31 iulie 2024, Ministerul Justiției a remis proiectul actului normativ spre expertizare Centrului Național Anticorupție.

Prin raportul de expertiză anticorupție nr. ELO24/9929 din 20.08.2024 s-a constatat că scopul proiectului este conform interesului public, iar în procesul de promovare a proiectului, au fost asigurate rigorile de transparență decizională statuate în *Legea nr. 239/2008*.

Adițional, în expertiză au fost formulate câteva obiecții și recomandări, care au fost examinate și incluse în tabelul de sinteză, anexat la prezentul proiect.

Ministru /semnat electronic/ **Veronica MIHAILOV-MORARU**

SINTEZA OBIECȚIILOR, PROPUNERILOR ȘI RECOMANDĂRILOR
la proiectul Legii pentru modificarea unor acte normative
(cadrul conex la Legea privind actele de stare civilă)

Conținutul articolelor/ punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participantul la avizare, consultare publică	Nr.	Conținutul obiecției/ propunerii/recomandării	Argumentarea autorului proiectului
I. Obiecții și propuneri de ordin general				
----	Cancelaria de Stat	1.	Subsidiar, având în vedere prevederile art. 8 din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă și prevederile art. 10 din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, proiectul se va consulta cu autoritățile administrației publice locale (eventual - Congresul Autorităților Locale din Moldova)	Precizare Prin scrisoarea Cancelariei de Stat nr.18-69-3004 din 18 martie 2024, prezentul proiect de lege a fost remis spre avizare și Congresului Autorităților Locale din Moldova, însă careva avize nu au fost recepționate.
----	ASP	2.	În tot textul legii sintagma „autorității tutelare locale” de substituit cu sintagma „autorității tutelare”, în scopul alinierii prevederilor legale cu Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți (în contextul schimbării competențelor materiale ale autorității tutelare locale și teritoriale, sub aspectul reprezentării intereselor juridice ale minorilor).	Se acceptă Textul legii a fost ajustat.
----	MAI	3.	Pe tot cuprinsul proiectului, textul „autoritățile abilitate să înregistreze acte de stare civilă”, se propune de a fi substituit cu textul „autoritățile abilitate să înregistreze fapte și evenimente de stare civilă”, întrucât actele și documentele de stare civilă se eliberează ca rezultat al înregistrării faptelor și evenimentelor de stare civilă	Se acceptă În procesul de definitivare proiect cât și nota informativă au fost ajustate.

		4.	La Nota informativă: Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, concomitent cu elaborarea proiectului actului normativ se întocmește nota informativă la proiect, conform modelului indicat în anexa nr. 1. Astfel, se propune completarea/ajustarea notei informative la proiect, conform modelului indicat în anexa nominalizată.	
----	Ministerul Finanțelor	5.	Totodată, remarcăm că în conformitate cu art. 25 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă la proiect trebuie să includă o analiză detaliată a impactului, însoțită de calcule justificative. La fel, constatăm că proiectul va avea impact imediat inclusiv asupra veniturilor încasate la bugetul de stat din taxele consulare.	Precizare Reiterăm, că prezentul proiect de lege nu implică cheltuieli suplimentare din bugetul de stat și nu are impact asupra veniturilor încasate la bugetul de stat. Proiectul nu afectează veniturile încasate la bugetul de stat din taxele consulare pentru serviciile de transcriere a actelor de stare civilă.
----	Ministerul Sănătății	6.	Totodată, potrivit Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, remarcăm necesitatea revizuirii proiectului de lege prin prisma regulilor de tehnică legislativă și conferirea unei clarități și a unui caracter concis și concret, în scopul instituirii unei coerențe și interconexiuni logice între normele stipulate (consecutivității soluțiilor normative preconizate), utilizării unui limbaj simplu, clar și concis.	Se acceptă În procesul de definitivare proiectul a fost ajustat.
II. Obiecții și propuneri la articolele/punctele din proiect				
Art. I. – Codul familiei nr. 1316/2000				
7. La articolul 13 alineatul (3) textul „, , Muncii și Protecției Sociale” se exclude.	ASP	7.	La pct. 7 din proiect referitor la art. 13 din Codul familiei, după cuvintele „examen medical gratuit,” completarea cu cuvintele „în modul și condițiile stabilite prin acte normative”, iar alineatul 3 al articolului 13 din Codul familiei de abrogat.	Se acceptă Textul propus se regăsește la pct. 7 al Art. I din proiect (art. 13 din Codul familiei).

8. La articolul 14 alineatul (2) propoziția a doua va avea următoarea redacție: va avea următoarea redacție.	ASP	8.	La pct. 8 din proiect referitor la art. 14 alin. (2) se dublează cuvintele „va avea următoarea redacție”, motiv pentru care dublarea urmează să fie exclusă.	Se acceptă În procesul de definitivare proiectul a fost ajustat.
„Reducerea vârstei matrimoniale se admite cu acordul cel puțin a unuia din părinții minorului, iar în lipsa acestora, cu încuviințarea autorității tutelare.”.	MMPS	9.	<p>Pct. 7 urmează a fi revizuit sau exclus, deoarece nu este clară intenția autorului de a modifica această normă.</p> <p>Menționăm că textul „iar în lipsa acestora” poate fi interpretat extensiv și eronat, deoarece acesta ar putea semnifica: lipsa temporară, la domiciliu, a părinților plecați peste hotare sau faptul că părinții nu doresc să ofere acordul lor ori sunt decedați, etc.</p> <p>De asemenea, redacția propusă de autorul proiectului nu reglementează însuși faptul că persoanele cărora li se va examina oportunitatea reducerii vârstei matrimoniale și-au dat acordul pentru acest fapt.</p> <p>Informăm că în conformitate cu procedurile stabilite, conform redacției actuale a normei de la art. 14, alin. (2) din Codul Familiei nr. 1316/2000, pentru examinarea oportunității reducerii vârstei matrimoniale în cazul copiilor este necesară depunerea cererii în acest sens de către persoanele (copiii) care doresc să se căsătorească, nu doar acordul părinților acestora. Totodată, autoritatea tutelară, analizând circumstanțele cazului, va acționa în interesul superior al copilului.</p> <p>De asemenea, nu este clară procedura în cazul în care un părinte va da acordul său pentru acțiunea vizată, iar celălalt părinte nu va oferi acest acord.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Modificările propuse la art. 14 din Codul familiei, au drept scop reglementarea condițiilor egale de înregistrare a unei căsătorii pentru toți locuitorii Republicii Moldova, inclusiv și pentru cei care locuiesc în localitățile din stânga Nistrului.</p> <p>Redacția în vigoare a acestei norme nu permite îndeplinirea condiției legale de confirmare a reducerii vârstei matrimoniale în cazul căsătoriilor ce se doresc a fi încheiate de minori din stânga Nistrului.</p> <p>Decizia autorității tutelare actualmente se bazează exclusiv pe acordul părinților la înregistrarea căsătoriei de către copiii lor minori, motiv din care acordul minorului este transpus prin cererea de înregistrare a căsătoriei propriu-zisă, fapt ce nu implică un „acord” suplimentar în acest sens.</p> <p>Pe de altă parte, „lipsa părinților” nu se echivalează cu termenul „refuzul părinților de a consimți înregistrarea unei</p>

				căsătorii”. Respectiv, norma condiționează înregistrarea unei căsătorii de existența încuviințării autorității tutelare, ori de câte ori minorul este lipsit de grija părinților biologici, inclusiv în situațiile în care nu a fost stabilit vreun statut special în privința minorului.
	MAI	10.	La pct. 8, sintagma „va avea următoarea redacție” se va exclude la a doua utilizare	<i>Se acceptă</i> În procesul de definitivare proiectul a fost ajustat.
	Ministerul Sănătății	11.	La pct. 8, art. 14 alin. (2) cuvintele „va avea următoare redacție” se exclud, deoarece se repetă în cadrul propoziției	<i>Se acceptă</i> În procesul de definitivare proiectul a fost ajustat.
9. La articolul 15: alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Orice persoană poate face opunere la căsătorie, dacă există un impediment legal ori dacă nu sunt îndeplinite alte cerințe ale legii, expunându-și motivele și anexînd dovezile invocate. Autoritatea abilitată să înregistreze căsătoria este obligată să verifice opunerea la căsătorie în baza actelor de stare civilă, a dovezilor prezentate,	ASP	12.	La pct. 9 din proiect referitor la art. 15 din Codul familiei se impune a se completa cu alineatul 3 cu următorul cuprins „În cazul în care ulterior înregistrării unei căsătorii se atestă că aceasta a fost încheiată cu impediment art. 15 alin (1) lit. a), sau contravine principiilor dreptului familiei, prestarea serviciilor de stare civilă la cererea unuia dintre soți este posibilă doar după stabilirea de către instanța judecătorească a statutului căsătoriei anterioare, iar după caz după recunoașterea în condițiile legii a căsătoriei încheiate cu impediment.” Completarea este determinată de atestarea multiplelor situații de încheiere a căsătoriilor cu impediment (situație analizată în raport cu fondul arhivistic de 100 de ani), motiv din care apreciem ca fiind incorectă emiterea unor documente de stare civilă pe baza actelor de căsătorie respective, deoarece ar presupune o recunoaștere implicită a unor stări de fapt ilegale care contravin principiilor dreptului familiei.	<i>Se acceptă</i> Textul propus se regăsește în pct. 9 al Art. I din proiect (art. 15 din Codul familiei).

<p>precum și în baza informațiilor puse la dispoziție de către alte autorități și instituții competente. Examinarea cererii de înregistrare a căsătoriei se suspendă pînă la finalizarea verificării opunerii la căsătorie.</p>	<p>MAI</p>	<p>13.</p>	<p>La pct. 9, se propune ca prima frază din art. 15 alin. (2) să fie expusă în următoarea redacție: „(2) Orice persoană poate face opunere la căsătorie, dacă există un impediment legal ori dacă nu sunt îndeplinite alte cerințe ale legii, prin depunerea unei cereri în formă liberă la autoritatea abilitată să înregistreze acte de stare civilă, în care vor fi expuse motivele și anexate dovezile invocate.”. Propunerea în cauză se fundamentează pe necesitatea clarificării instituției care va examina opunerea la căsătorie și sub ce formă se va contura opunerea la căsătorie. Complimentar, în vederea excluderii eventualelor abuzuri la depunerea cererilor de opunere la căsătorie, se propune examinarea posibilității de a menționa în norma legală situațiile în care nu vor fi examinate aceste cereri de opunere la căsătorie (ex. depunere repetată, abuzivă, fără anexarea probelor etc.).</p>	<p>Se acceptă Textul propus se regăsește la pct. 9 al Art. I (art. 15 din Codul familiei).</p>
<p>11. „Articolul 33. Temeiurile încetării căsătoriei Căsătoria încetează prin: a) divorț (desfacere); b) decesul unuia dintre soți; c) declararea pe cale judecătorească a decesului unuia dintre soți.”.</p>	<p>ASP</p>	<p>14.</p>	<p>La pct. 11 din proiect referitor la art. 33 din Codul familiei se impune completarea cu literele <i>d</i> și <i>e</i> cu următorul cuprins: „d) constatarea judecătorească a încetării relațiilor de căsătorie la o anumită dată; e) declararea de către cel puțin unul dintre soți a încetării relațiilor de căsătorie în cazul certificării anterioare a căsătoriei consemnate în localitățile din stînga Nistrului</p>	<p>Se acceptă parțial Lit d) – Menționăm că, constatarea judecătorească a încetării relațiilor de căsătorie la o anumită dată, nu este altceva decât hotărârea de divorț. Lit. e) – propunerea se regăsește la pct. 11 al art. I din proiect (art. 33 din Codul familiei).</p>
	<p>Ministerul Sănătății</p>	<p>15.</p>	<p>La pct. 11, art. 33 se va completa cu lit. d) cu următorul conținut „declararea pe cale judecătorească a persoanei dispărute fără veste”.</p>	<p>Nu se acceptă Propunerea este lipsită de argumente. Menționăm că propunerea dată este deja „acoperită juridic” de prevederile în vigoare din Codul familiei și Legii privind</p>

				<p>actele de stare civilă, dar și de prevederile proiectului Legii menționate în noua redacție (proiect număr unic 209/MJ/2024).</p> <p>Astfel, căsătoria încetează prin divorț, în cazurile în care unul dintre soți a fost declarat pe cale judecătorească ca persoană dispărută fără veste. Înregistrarea divorțului fiind posibilă la cererea unuia dintre soți, la care se anexează hotărârea judecătorească privind declararea persoanei dispărută fără veste.</p>
<p>12. Articolele 35 și 36 vor avea următorul cuprins: „Articolul 35. Modalitatea de desfacere a căsătoriei Căsătoria poate a fi desfăcută la Agenția Servicii Publice, la notar sau pe cale judecătorească.”.</p>	Cancelaria de Stat	16.	<p>Completarea pct.12 ce vizează modificarea art.35 și art.36 din Art. I privind modalitatea de desfacere a căsătoriei, cu un articol care ar face referință la cazurile când desfacerea căsătorie se efectuează de către notar, în contextul reglementărilor propuse la Legea nr.246/2018 privind procedura notarială și în scopul asigurării evitării interpretărilor. Menționăm, în acest sens, că art. 35 din Codul familiei face referință la art.41 și 42 din legea invocată.</p>	<p><i>Nu se acceptă</i> Desfacerea căsătoriei la notar este reglementată de Legea nr. 246/2018, respectiv nu considerăm oportun de reglementa unele prevederi care deja se regăsesc într-un alt act normativ.</p>
<p>Articolul 36. Desfacerea căsătoriei la Agenția Servicii Publice (1) În baza acordului comun al soților, în cazurile în care între aceștia nu există neînțelegeri referitoare la partajul proprietății comune în</p>	MAE	17.	<p>La Art. I, pct. 12 din proiectul de lege ce prevede redacția nouă art. 35 din Codul Familiei nr. 1316/2000, după sintagma „Agenția Servicii Publice”, se propune includerea sintagmei „la misiunile diplomatice și/sau oficiile consulare ale Republicii Moldova”.</p> <p>În ceea ce privește modificarea art. 36 din Codul Familiei nr. 1316/2000, prevăzută la Art. I, pct. 12 din proiect, la alin. (1) și (2) după sintagma ”la/de către Agenția Servicii Publice” se propune a fi inclus textul ”la/de către misiunile diplomatice și/sau oficiile consulare ale Republicii Moldova”.</p>	<p><i>Se acceptă parțial</i> Textul redactat se regăsește la pct. 12 al art. V din proiect (art. 35 și 36 din Codul familiei). Având în vedere că desfacerea căsătoriei poate fi asigurată de mai multe autorități competente în acest</p>

<p>devălmășie, la întreținerea, educațiași domiciliul copiilor minori comuni sau la întreținerea unuia dintre soți, căsătoria este desfăcută de către Agenția Servicii Publice. Soții participă la desfacerea căsătoriei în condițiile legii privind actele de stare civilă.</p>			<p>sens, proiect va opera la art. 36 cu o formulare mai generală, fără a individualiza separat fiecare autoritate.</p>
<p>(2) La cererea unuia dintre soți, căsătoria poate fi desfăcută la Agenția Servicii Publice dacă, după înregistrarea căsătoriei, celălalt soț:</p> <p>a) este supus unei măsuri de ocrotire judiciare;</p> <p>b) a fost declarat dispărut;</p> <p>c) a fost condamnat la privațiune de libertate pe un termen mai mare de 3 ani.</p> <p>(3) Desfacerea căsătoriei și eliberarea certificatului de divorț au loc după expirarea termenului de o lună din ziua depunerii cererii de divorț.</p> <p>(4) În cazul apariției litigiilor între soți cu privire la copii, la partaj sau la întreținerea unuia dintre soți, desfacerea căsătoriei se face pe cale judecătorească.</p>	<p>AGE</p> <p>18.</p>	<p>La art. 36 alineatul (3) din Codul familiei, cuvintele „certificatului de divorț” se vor substitui cu cuvintele „extrasului care confirmă înregistrarea divorțului”, la pct. 12, se propune ca în conținutul art. 35 și art. 36 să fie menționată expres referința la posibilitatea desfacerii căsătoriei la cererea ambilor, după caz, a unuia din soți, la orice subdiviziune teritorială a Agenției Servicii Publice.</p> <p>Reieșind din faptul că în noul model de prestare a serviciilor de stare civilă care urmează a fi implementat după adoptarea noii Legi cu privire la actele de stare civilă, vor fi emise doar extrase de pe acte de stare civilă.</p>	<p><i>Se acceptă parțial</i></p> <p>Pct. 12 al Art. I din proiect (art. 36 din Codul familiei) a fost revizuit în acest sens.</p> <p>Având în vedere că modul și condițiile de desfacere a căsătoriei sunt reglementate în Legea privind actele de stare civilă, acest fapt a fost specificat în articolul menționat.</p>
	<p>Camera Notarială</p> <p>19.</p>	<p>Art. 36 alin. (3) din proiect (art. I, pct. 12 – Codul familiei nr. 1316/2000), face trimitere la momentul eliberării certificatului de divorț, ceea ce vine în contradicție cu conceptul și prevederile proiectului Legii cu privire la actele de stare civilă, care exclude eliberarea certificatelor pe suport de hârtie, cu excepțiile prevăzute conform legii nominalizate.</p> <p>Ținând cont de modificările operate la Legea cu privire la actele de stare civilă în coroborare cu propunerile de modificare a Codului familiei, și având în vedere că procedura de înregistrare a căsătoriei/divorțului este unică pentru toate autoritățile vizate (ASP, misiunile diplomatice, notar), cu unele excepții, se propune:</p> <p>I. următoarea redacție a art. 36 din proiect (art. I, pct. 12 – Codul familiei nr. 1316/2000):</p> <p>„Articolul 36. Desfacerea căsătoriei de autoritățile abilitate</p> <p>(1) În baza acordului comun al soților, în cazurile în care între aceștia nu există neînțelegeri referitoare la partajul proprietății comune în devălmășie, la întreținerea, educațiași domiciliul copiilor minori comuni sau la întreținerea unuia dintre soți, căsătoria este</p>	<p><i>Se acceptă parțial</i></p> <p>Pct. 12 al Art. I din proiect (art. 36 din Codul familiei) a fost revizuit în acest sens.</p> <p>Având în vedere că modul și condițiile de desfacere a căsătoriei sunt reglementate în Legea privind actele de stare civilă, acest fapt a fost specificat în articolul menționat.</p>

<p>(5) Dacă, după desfacerea căsătoriei de către Agenția Servicii Publice, între soți apar litigii referitoare la partaj, la întreținerea, educația și domiciliul copiilor minori comuni sau la întreținerea unuia dintre soți, acestea se vor soluționa pe cale judecătorească.”.</p>		<p>desfăcută de către organele abilitate în acest sens. Soții participă la desfacerea căsătoriei în condițiile legii privind actele de stare civilă.</p> <p>(2) Desfacerea căsătoriei și după caz eliberarea extrasului de pe actul de divorț au loc după expirarea termenului de o lună din ziua depunerii cererii de divorț.</p> <p>(3) În cazul apariției litigiilor între soți cu privire la copii, la partaj sau la întreținerea unuia dintre soți, desfacerea căsătoriei se face pe cale judecătorească.</p> <p>(4) Dacă, după desfacerea căsătoriei de către organele abilitate în acest sens, între soți apar litigii referitoare la partaj, la întreținerea, educația și domiciliul copiilor minori comuni sau la întreținerea unuia dintre soți, acestea se vor soluționa pe cale judecătorească.”,</p>	
	20.	<p>II. completarea cu art. 36¹(art. I, pct. 12 – Codul familiei nr. 1316/2000) în următoarea redacție:</p> <p>„Articolul 36¹. Desfacerea căsătoriei la Agenția Servicii Publice</p> <p>La cererea unuia dintre soți, căsătoria poate fi desfăcută la Agenția Servicii Publice dacă, după înregistrarea căsătoriei, celălalt soț:</p> <p>a) este supus unei măsuri de ocrotire judiciare;</p> <p>b) a fost declarat dispărut;</p> <p>c) a fost condamnat la privațiune de libertate pe un termen mai mare de 3 ani.”</p>	<p>Precizare</p> <p>Nu considerăm necesar reglementarea acestor aspecte într-un articol separat, or, acestea se regăsesc în noua redacție a art. 36 alin. (2) din Codul familiei.</p>
	MAI	21.	<p>La pct. 12, se propune ca în conținutul art. 35 și art. 36 să fie menționată expres referința la posibilitatea desfacerii căsătoriei la cererea ambilor, după caz, a unuia din soți, la orice subdiviziune teritorială a Agenției Servicii Publice.</p> <p>De asemenea, pentru a exclude eventuale neclarități, recomandăm autorului de a indica într-un articol/secțiune separat(ă) prevederi referitoare la procedura de înregistrare a recăsătoriei (căsătoria repetată între aceiași soți care au divorțat anterior), cu examinarea posibilității de a stabili un regim juridic mai lejer pentru aceste persoane.</p>

				<p>Cu referire la „regimul juridic mai lejer” menționăm că nu se acceptă, or, legea se aplică în mod egal pentru toți.</p>
<p>14. Articolul 39: la alineatul (1), cuvintele „organul de stare civilă,” de substituie cu cuvintele „Agenția Servicii Publice, misiunea diplomatică și/sau oficiul consular ale Republicii Moldova sau”; la alineatul (2), propoziția a doua se exclude; alineatul (3) va avea următorul cuprins: „(3) În cazul în care hotărârea judecătorească prin care s-a pronunțat desfacerea căsătoriei a rămas definitivă, instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărârea prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărârii în cauză.”</p>	ASP	22.	<p>La pct. 14 din proiect referitor la art. 39 din Codul familiei se impune completarea alineatului (1) cu alineatele (1¹)-(1²) cu următorul cuprins: „(1¹) „În toate cazurile în care instanța, anterior intrării în vigoare a prezentei legi, a dispus recunoașterea valabilă a căsătoriei încheiată cu încălcarea prevederilor art. 15 alin (1) lit. a), și nu s-a pronunțat în privința căsătoriei anterioare celei încheiate cu impediment, aceasta încetează de drept la data de când a fost recunoscută a fi valabilă căsătoria următoare.” În cazul constatării judiciare a încetării relațiilor de căsătorie la o anumită dată, căsătoria se consideră încetată de la data indicată în hotărârea judecătorească. Prevederea este necesară pentru determinarea statutului căsătoriilor nedesfăcute în modul prevăzut de lege și care în condițiile recunoașterii valabile a unor căsătorii ulterioare (încheiate cu impediment), generează stări de fapt contrare principiului monogamiei din dreptul familiei.</p>	<p><i>Nu se acceptă.</i> Completarea cu alineatul (1¹) va crea probleme de ordin practic, mai ales din perspectiva stabilității raporturilor juridice. Or, existența primei căsătorii, care de facto a fost încheiată legal, nu trebuie să depindă de faptul dacă căsătoria ulterioară (încheiată cu impediment) a fost sau nu recunoscută de către o instanță de judecată ca fiind valabilă. Abordarea din aviz este eronată și ar putea duce la destabiliza relațiilor sociale. Dacă prima căsătorie a fost încheiată legal, atunci instanța nicidecum nu poate recunoaște ca fiind valabilă o a doua căsătorie, fără să se pronunțe asupra desfacerii primei căsătorii. Or, anume cea de-a doua a fost încheiată cu impediment, fapt care o face să fie nulă. În cazul în care nu se cunoștea despre existența primei căsătorii, aflarea</p>

				<p>ulterioară a acestui fapt va constitui drept temei pentru revizuirea hotărârii judecătorești (art. 449 lit. b) CPC).</p> <p>Mai mult ca atât, o eventuală acceptare a acestei propuneri va duce la consecințe practice inechitabile, inclusiv, generatoare de urmări patrimoniale (în cazul eventualelor partaje).</p>
<p>16. Articolele 41-43 se modifică și vor avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 41. Nulitatea absolută și relativă a căsătoriei</p> <p>(1) Instanța judecătorească va declara nulitatea absolută a căsătoriei, dacă:</p> <p>a) a fost înregistrată cu încălcarea prevederilor art. 11 sau 15 alin (1) lit. a), b), h) și alin (1¹);</p> <p>b) a fost înregistrată cândsoții sau unul dintre ei nu a avut intenția de a crea o familie (căsătorie fictivă).</p> <p>(2) Căsătoria lovită de nulitate relativă poate fi anulată de instanța judecătorească în următoarele cazuri:</p>	MAI	23.	<p>La pct. 16: se propune următoarea redacție pentru art. 41 alin. (1) lit. b) din Codul Familiei</p> <p>„ b) a fost înregistrată când soții sau unul dintre ei nu a avut intenția de a crea o familie, dar pentru a obține alte avantaje de orice natură (căsătorie fictivă)”;</p>	<p><i>Nu se acceptă</i></p> <p>Căsătoria fictivă apriori implică obținerea unui scop și anume: beneficii sau avantaje de orice natură, fără a specifica expres acest fapt. Propunerea de a dezvolta semnificația termenului „căsătorie fictivă” nu este oportună, or, este imposibil de a include într-formulare restrânsă multitudinea de scopuri pe care le pot avea persoanele respective.</p>
	MMPS	24.	<p>La pct. 16:</p> <p>2.1 în partea ce ține de modificările operate la art. 41, alin. (1), lit. a) din Codul familiei nr. 1316/2000, acestea nu se acceptă.</p> <p>În acest sens, la art. 41, alin. (1), lit. a) din Codul familiei, conform proiectului, textul „sau 15 alin. (1) lit. a), b), h)” se substituie cu textul „ , 14 sau 15”, deoarece nu este argumentată excluderea acestor norme din prevederile declarării nulității absolute a căsătoriei.</p>	<p><i>Nu se acceptă</i></p> <p>Art. 14 reglementează condiția de vârstă matrimonială pentru încheierea căsătoriei. Proiectul propune ca încălcarea condițiilor de vârstă să fie temei pentru nulitatea relativă. Acest</p>

<p>a) a fost înregistrată cu încălcarea prevederilor art. 15 alin (1) lit. e), f) și g);</p> <p>b) a fost înregistrată în condițiile prevăzute de art. 14, fără acordul părintelui sau, după caz, autorității tutelare locală.</p> <p>[...]”.</p>		<p>Astfel, reieșind din redacția actuală a proiectului, autorul acestuia propune să fie considerată legală înregistrarea căsătoriilor cu încălcarea prevederilor art. 14 (<i>vârsta matrimonială</i>) și ale art. 15 alin. (1) lit. e) (<i>între curator și persoană minoră aflată sub curatela acestuia, în perioada curatelei</i>), f) (<i>între tutore și tutelat, inclusiv copil</i>) și g) din Codul familiei.</p> <p>Potrivit art. 41, alin. (1), lit. a) din Codul familiei <i>în vigoare</i>, instanța judecătorească va declara nulă căsătoria dacă aceasta a fost încheiată cu încălcarea prevederilor art. 11, 13, 14 sau 15.</p> <p>De asemenea, redacția din proiect a art. 41 din Codul familiei, necesită a fi revizuită, deoarece este una confuză. Astfel, nu este clară necesitatea divizării nulității căsătoriei în absolute și relative, precum și nu este reglementat ce reprezintă <i>căsătoria lovită de nulitate relativă</i> și consecințele juridice ale acestei divizări, deoarece acest efect juridic nu se mai regăsește în tot textul Codului familiei.</p> <p>Totodată, nu este clar de ce autorul proiectului propune ca încălcarea prevederilor art. 15 alin. (1) lit. e) f) și g) din Codul familiei să fie interpretate ca nulitate <i>relativă</i> a căsătoriei și nu <i>absolută</i>.</p> <p>Atenționăm că adoptarea unor astfel de norme va încuraja persoanele să încheie căsătorii cu încălcarea normelor stabilite la art. 15 alin. (1) lit. e) f) și g) din Codul familiei, va crea potențiale situații în care copilul aflat sub tutelă/curatelă este dependent de deciziile luate de către tutorele/curatorul său în privința acceptării sau neacceptării înregistrării unei căsătorii cu acesta, acesta fiind întreținătorul și reprezentantul său legal, ceea ce contravine interesului superior al copilului de a fi protejat de orice formă de abuz.</p> <p>La fel, propunerile înaintate de autorul proiectului de modificare a art. 41, alin. (2), lit. b) din Codul Familiei, astfel încât căsătoriile să fie înregistrate în condițiile prevăzute de art. 14, fără acordul părintelui sau, după caz, a autorității tutelare locale, vor avea drept consecință crearea oportunităților pentru persoanele care vor dori să</p>	<p>fapt va permite menținerea de către instanța de judecată a căsătoriilor vizate. Or, temeiurile care stau la baza nulității relative nu prezintă un pericol atât de mare pentru relațiile sociale comparativ cu temeiurile care stau la baza nulității absolute.</p>
---	--	--	--

			<p>înregistreze căsătoriile fără a lua în considerare acordul părinților sau fără a fi evaluate riscurile unei astfel de căsătorii, de către autoritatea tutelară, precum și vor crea premise pentru profitarea de imaturitatea copiilor cu vârsta sub vârsta matrimonială minimă, care deseori nici nu au surse de existență și sunt dependenți de reprezentanții lor legali.</p> <p>În acest sens, Ministerul nu susține propunerile autorului proiectului privind modificarea art. 41, alin. (2), lit. b) din Codul Familiei.</p>	
<p>16. Articolele 41-43 se modifică și vor avea următorul cuprins: [...] Articolul 42. Persoanele care au dreptul să ceară declararea nulității căsătoriei (1) Dreptul de a cere declararea nulității căsătoriei îl au următoarele persoane:</p>	MAI	25.	<p>– în partea ce vizează expunerea art. 42 într-o nouă redacție, la alin. (1) lit. e) pentru o exprimare corectă se propune substituirea textului „cu încălcarea” cu următorul text „cu constatarea impedimentelor stabilite conform”</p>	<p><i>Nu se acceptă</i> Sintagma „cu încălcarea” nu poate fi echivalată și substituită cu sintagma „constatarea impedimentelor”. Condițiile de fond (consimțământul și vârsta matrimonială) pentru înregistrarea căsătoriei sunt distincte de impedimentele la căsătorie.</p>
<p>a) soțul al cărui consimțământ a fost viciat prin eroare, dol sau violență; b) soțul minor, părinții lui, curatorii sau autoritatea tutelară locală, dacă căsătoria a fost înregistrată de o persoană care nu a atins vârsta matrimonială și această vîrstă nu a fost redusă în modul stabilit; c) soțul ale cărui drepturi au fost încălcate prin înregistrarea căsătoriei, cu încălcarea obligației prevăzute la art. 11 alin. (2);</p>	MMPS	26.	<p>La pct. 16: 2.2) în partea ce ține de modificările operate la art. 42 din Codul Familiei nr.1316/2000, conform proiectului: 2.2.1) La alin. (1): - lit. a) se completează cu textul „, , precum și în alte cazuri ce îl vizează pe soțul minor”; - la lit. e), după textul „e),” se adaugă textul „f),”; 2.2.2) La alin. (2), textul „sau a căsătoriei înregistrate cu încălcarea art. 14, art. 15 alin. (1) lit. e) și f)” se exclude. Astfel, toate cazurile ce vizează copiii urmează a fi examinate cu participarea obligatorie a reprezentantului autorității tutelare, pentru a exclude orice situație de risc în cazul acestor copii.</p>	<p><i>Se acceptă parțial</i> Situațiile care îl vizează pe soțul minor sunt prevăzute lanoua redacție a art. 41 alin. (1) lit. b). Drept urmare, completarea lit. a) cu prevederi ce vizează situațiile soțului minor sunt inoportune. În partea ce vizează completarea cu lit. e) precum și modificările la alin. (2) - se acceptă.</p>

<p>d) soțul precum și alte persoane ale căror drepturi și interese au fost lezate în urma înregistrării căsătoriei cu încălcarea prevederilor art.15 alin. (1) lit. a);</p> <p>e) orice persoană interesată, în cazul căsătoriei înregistrate cu încălcarea prevederilor art.15 alin (1) lit. b), e, h), g) și alin (1¹);</p> <p>f) subiecții a căror autorizare este necesară la înregistrarea căsătoriei cu o persoană în privința căreia este instituită o măsură de ocrotire judiciară;</p> <p>g) soțul de bunăcredință, în cazul în care a fost înregistrată o căsătorie fictivă, precum și autoritatea competentă pentru străini, în cazul când declararea fictivității căsătoriei prezintă relevanță pentru exercitarea atribuțiilor legale a acesteia.</p> <p>(2) Cererea privind declararea nulității căsătoriei înregistrate cu un minor care nu a atins vârsta matrimonială sau a căsătoriei înregistrate cu încălcarea art. 15 alin. (1) lit. e) și f) se examinează cu</p>				
--	--	--	--	--

participarea obligatorie a reprezentantului autorității tutelare locală.				
<p>16. Articolele 41-43 se modifică și vor avea următorul cuprins: [...]</p> <p>Articolul 43. Împrejurările care înlătură nulitatea căsătoriei</p> <p>(1) Instanța judecătorească poate recunoaște valabilă căsătoria dacă, în momentul examinării cauzei, împrejurările care împiedicau înregistrarea acesteia au dispărut.</p> <p>(2) Instanța judecătorească este în drept să respingă cererea de declarare a nulității căsătoriei înregistrată de un minor care nu a atins vârsta matrimonială, dacă aceasta o cer interesele minorului.</p> <p>(3) Nu poate fi declarată nulă căsătoria înregistrată cu încălcarea prevederilor legate de vârstă matrimonială, în situația în care la examinarea cauzei, ambii soți au împlinit vârsta de 18 ani sau dacă soția a născut ori a rămas gravidă.</p>	<p>ASP</p>	<p>27.</p>	<p>La pct. 16 din proiect referitor la art. 43 din Codul familiei, propunem reformularea articolului, după cum urmează:</p> <p>„Articolul 43. Împrejurările care înlătură nulitatea căsătoriei</p> <p>(1) La cererea soților, căsătoria încheiată cu impediment se recunoaște valabilă dacă, în momentul atestării impedimentului în cadrul unei proceduri administrative, împrejurările care împiedicau înregistrarea acesteia au dispărut. Căsătoria se consideră valabilă de la momentul dispariției impedimentului.</p> <p>(2) În lipsa acordului soților, instanța judecătorească poate recunoaște valabilă căsătoria dacă, în momentul examinării cauzei de nulitate sau de recunoaștere valabilă a unei căsătorii, împrejurările care împiedicau înregistrarea acesteia au dispărut. Căsătoria se recunoaște valabilă de la momentul dispariției impedimentului.</p> <p>(3) Dacă la examinarea cauzei de nulitate sau de recunoaștere valabilă a unei căsătorii încheiate cu încălcarea prevederilor art. 15 alin (1) lit. a), se constată înregistrarea pe numele unei persoane a mai multor căsătorii încheiate cu impediment prevăzut de art. 15 alin. (1) lit. a), instanța judecătorească este în drept să dispună recunoașterea valabilă a ultimei căsătorii în condițiile stabilirii conviețuirii soților, precum și constatarea încetării căsătoriei anterioare, în condițiile în care în privința acesteia nu a intervenit unul din motivele legale de desfacere a căsătoriei, iar soții sunt de fapt separați.</p> <p>(4) Instanța judecătorească este în drept să respingă cererea de declarare a nulității căsătoriei înregistrată de un minor care nu a atins vârsta matrimonială, dacă aceasta o cer interesele minorului.</p> <p>(5) Nu poate fi declarată nulă căsătoria înregistrată cu încălcarea prevederilor legate de vârstă matrimonială, în situația în care la examinarea cauzei, ambii soți au împlinit vârsta de 18 ani sau dacă soția a născut ori a rămas gravidă.</p>	<p><i>Nu se acceptă</i></p> <p>În noua redacție, propusă în aviz, comparativ cu redacția din proiect, aspecte noi se conțin doar în alineatele (1)-(3).</p> <p>Conținutul acestora nu poate fi acceptat, dat fiind faptul că prevederile propuse atribuie competențe noi unor autorități care nu corespund statutului acestuia. Or, atât valabilitatea cât și nulitatea unei căsătorii urmează a fi stabilit doar de către instanța judecătorească.</p>

<p>(4) Căsătoria fictivă nu poate fi declarată nulă dacă, la momentul examinării cauzei, a intervenit conviețuirea soților, soția a născut sau a rămas gravidă.</p> <p>(5) Căsătoria nu poate fi declarată nulă după desfacerea ei, cu excepția cazului când la momentul înregistrării căsătoriei unul din soți se afla într-o altă căsătorie.”</p>		<p>(6) Căsătoria fictivă nu poate fi declarată nulă dacă, la momentul examinării cauzei, a intervenit conviețuirea soților, soția a născut sau a rămas gravidă.</p> <p>(7) Căsătoria nu poate fi declarată nulă după desfacerea ei, cu excepția cazului când la momentul înregistrării căsătoriei unul din soți se afla într-o altă căsătorie.”</p> <p>Prin modificarea art. 43 din Codul familiei referitoare la posibilitatea dispunerii menținerii de către instanța judecătorească a valabilității unei căsătorii încheiate cu încălcarea prevederilor art. 15 alin (1) lit. a), se impune precizarea momentului de când căsătoria se recunoaște valabilă. Precizarea este necesară în scopul determinării exacte a limitelor temporale de valabilitate a căsătoriilor vizând o persoană, răspunzând astfel principiului monogamiei din dreptul familial, precum și în scopul evitării unor dificultăți și interpretări de aplicare a legii, dat fiind faptul că la examinarea cauzei de nulitate, ca regulă nu se solicită expres astfel de aspecte, iar instanța dispune pe baza și doar în limitele cererii de chemare în judecată, fără a efectua verificări suplimentare din oficiu. Or, executarea unei astfel de hotărâri implică necesitatea modificării datelor din actul de căsătorie încheiată cu impediment.</p> <p>Totodată, ținând cont de sarcinile Agenției Servicii Publice de a asigura funcționalitatea sistemului automatizat destinat înregistrării actelor de stare civilă, prin implementarea mecanismelor informatice de generare a interdependențelor și legăturilor cauzale dintre mai multe fapte de stare civilă (în special, cele referitoare la căsătoria și divorțul persoanelor), susținem necesitatea promovării unor propuneri de reglementare a soluțiilor legale la determinarea statutului juridic al unei căsătorii în raport cu o altă căsătorie, încheiată ulterior de aceeași persoană.</p> <p>În acest context, examinând jurisprudența cauzelor civile, atestăm că în cadrul examinării cauzei de nulitate a unei căsătorii, instanța nu dispune verificarea din oficiu a statutului tuturor faptelor de stare civilă ale unei persoane, rezumându-se să examineze exclusiv cauzele</p>	
---	--	--	--

		<p>de nulitate a căsătoriei încheiate cu impediment și să se pronunțe asupra cererii reconvenționale de recunoaștere valabilă a unei astfel de căsătorii. Drept consecință se atestă multitudinea de situații în care căsătoriile ulterioare ale unei persoane sunt recunoscute valabile, iar cele anterioare au statut de căsătorii valabile, generându-se astfel situații de bigamie.</p> <p>În cauzele de acest fel, rămâne incert statutul juridic al căsătoriei anterioare, care în lipsa unui divorț (datorată lipsei interesului de a iniția divorțul).</p> <p>În scopul evitării unor astfel de cazuri (care generează situație de bigamie/poligamie), propunem completarea proiectului cu o normă în acest sens, care ar putea fi încadrată la prevederile art. 39 (prin completarea alineatului (1¹) din Cod: „În toate cazurile în care instanța, anterior, a dispus recunoașterea valabilă a căsătoriei încheiată cu încălcarea prevederilor art. 15 alin (1) lit. a), căsătoria anterioară neîncetată în unul din modurile prevăzute legal, încetează la data de când a fost recunoscută valabilă căsătoria următoare.”</p> <p>După caz, considerăm oportună examinarea completării noii redacții a articolului 33 din Codul familiei pentru cazurile în care relațiile de căsătorie sunt de facto încetate, soții fiind separați și au încheiat căsătorii cu încălcarea prevederilor art. 15 alin (1) lit. a), recunoscută valabilă de către instanța judecătorească, impunându-se necesară determinarea statutului juridic al tuturor relațiilor de căsătorie neîncetată în unul din modurile legal prevăzute. În context, instanța judecătorească poate dispune la cererea unui soț, constatarea încetării relațiilor de căsătorie dintre soții separați în fapt (la o dată anterioară), precum și recunoașterea căsătoriei încheiate cu impediment în condițiile conviețuirii soților.”</p>	
--	--	---	--

<p>17. Se completează cu articolul 43¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 43¹. Termenul de prescripție pentru invocarea unor temeieri particulare de nulitate</p> <p>Anularea căsătoriei poate fi solicitată în termen de 6 luni în cazul:</p> <p>a) prevăzut la art. 15 alin. (1) lit. e), din data înregistrării căsătoriei;</p> <p>b) prevăzut la art. 15 alin. (1) lit. f) din data la care cei a căror autorizare era necesară pentru înregistrarea căsătoriei au luat cunoștință de aceasta;</p> <p>c) nulității căsătoriei pentru vicii de consimțământ, ori pentru lipsa discernământului, din data încetării violenței sau după caz, din data la care cel</p>	<p>Camera Notarială</p>	<p>28.</p>	<p>Se propune modificarea art. 43¹ lit. b) din proiect (art. I, pct. 17 – Codul familiei nr. 1316/2000), după cum urmează: „prevăzut la art. 15 alin. (1) lit. f) din data la care organul competent a cărui autorizare era necesară pentru înregistrarea căsătoriei a luat cunoștință de aceasta;”.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Textul propus se regăsește la pct. 17 al Art. I (art.43¹ din Codul familiei).</p>
--	--------------------------------	------------	--	--

<p>interesat a cunoscut dolul, eroarea ori lipsa temporară a discernământului.”</p>	<p>MMPS</p>	<p>29.</p>	<p>3. Ministerul nu susține modificările propuse la pct. 17 din proiectul de lege, privind completarea Codului Familiei cu pct. 43¹, întrucât acestea sunt nejustificate, în cazul persoanelor aflate sub ocrotirea statului prin formele de ocrotire instituite în cazul copiilor rămași fără ocrotire părintească și în cazul copiilor rămași temporar fără ocrotire părintească sub formă de tutelă/curatelă. Articolul 43¹, cu care se propune completarea Codului familiei, urmează a fi exclus, deoarece autorul proiectului în nota informativă la proiect nu a prezentat suficiente argumente cu privire la necesitatea limitării în timp a solicitărilor anulării căsătoriei pentru cazurile specificate, astfel creând o normă discriminatorie în acest sens.</p>	<p><i>Se acceptă parțial</i> Acțiunea în anulare a căsătoriei nu poate fi invocată oricând, ea fiind prescriptibilă în termen special. Momentul de la care începe să curgă acest termen diferă în funcție de motivul care stă la baza acțiunii în anulare. Mai mult ca atât, stabilirea unei limite de timp pentru acțiunea în anulare are drept scop asigurarea stabilității raporturilor juridice. Totuși, pentru a asigura respectarea drepturilor categoriilor de subiecți menționați în aviz, termenul respectiv a fost majorat la 2 ani. Or, reieșind din faptul că vârsta matrimonială minimă poate fi de 16 ani, termenul de 2 ani va corespunde atingerii majoratului de către persoana vizată.</p>
<p>18. Articolul 44 va avea următorul cuprins: „Articolul 44. Consecințele de declarare a nulității căsătoriei (1) Căsătoria declarată nulă de către</p>	<p>MMPS</p>	<p>30.</p>	<p>4. La pct. 18, în partea ce ține de modificarea art. 44 din Codul Familiei, la alin. (4): - prima propoziție se completează cu cuvintele „persoanelor căsătoria cărora a fost declarată nulă”; - a doua propoziție, după cuvântul „părinți” se completează cu textul „, , căsătoria cărora a fost declarată nulă,”.</p>	<p><i>Se acceptă</i> Textul redactat se regăsește la pct. 18 din Art. I.</p>

<p>instanța judecătorească se consideră ca atare din ziua înregistrării ei și nu dă naștere la drepturi și obligații între soți, cu excepțiile prevăzute de prezentul articol.</p> <p>(2) Bunurile procurate în comun de către persoanele a căror căsătorie a fost declarată nulă aparțin acestora cu drept de proprietate în devălmășie, iar contractul matrimonial se consideră nul.</p> <p>(3) În cazul în care căsătoria este declarată nulă:</p> <p>a) instanța judecătorească, la cererea soțului de bună-credință, este în drept să-l oblige pe celălalt soț la plata pensiei de întreținere, să aplice, la împărțirea bunurilor dobândite în comun pînă la declararea nulității căsătoriei, regulile stabilite de art.20, 25, 26, să recunoască valabil, total sau parțial, contractul matrimonial precum și să dispună păstrarea numelui ales de către acesta la înregistrarea căsătoriei;</p> <p>b) soțul de bună-credință este în drept să ceară, în</p>		<p>Propunerea este înaintată pentru a aduce o claritate normelor ce vizează copiii aflați în grija părinților, căsătoria cărora a fost declarată nulă.</p>	
---	--	--	--

<p>modul stabilit de legislația civilă, repararea prejudiciului moral și material cauzat.</p> <p>(4) Nulitatea căsătoriei nu are niciun efect în privința copiilor. Asupra drepturilor și obligațiilor dintre părinți și copii se aplică, corespunzător, dispozițiile referitoare la divorț.”</p>				
<p>19. Articolul 47 va avea următorul cuprins: „Articolul 47. Stabilirea provenienței copilului</p> <p>(1) Proveniența copilului de la mamă (maternitatea) se stabilește în baza certificatului medical de constatare a nașterii, care confirmă nașterea copilului de la mamă într-o instituție medicală.</p> <p>(2) În cazul când nașterea a avut loc în afara instituției medico-sanitare, certificatul medical de constatare a nașterii se eliberează de instituția medico-sanitară teritorială, abilitată cu dreptul de eliberare a certificatului</p>	<p>MMPS</p>	<p>31.</p>	<p>5. La pct. 19, în partea ce ține de modificarea art. 47 din Codul Familiei:</p> <p>5.1) la alin. (2):</p> <ul style="list-style-type: none"> - la lit. a), după textul „10 zile” se adaugă cuvintele „de la data nașterii”. - la lit. b), cuvintele „reprezentantul administrației publice locale” se substituie cu cuvintele „reprezentantul autorității tutelare locale”, luând în considerare prevederile art. 53, alin. (5) din Codul Familiei nr. 1316/2000; - lit. d) se completează cu textul „, care va stabili proveniența copilului de la mamă (maternitatea) pe baza depozițiilor martorilor sau pe baza altor probe”. 	<p><i>Se acceptă parțial</i></p> <p>Cu referire la modificările propuse la lit. a) și b), menționăm că acestea se regăsesc la pct.19 al Art. I din Proiect (art.47 din Codul familiei).</p> <p>Pentru modificările propuse la lit d), menționăm că propunereanu <i>se acceptă</i>.</p> <p>Spectrul probelor care pot fi administrate în instanță de judecată este stabilit prin Codul de procedură Civilă, respectiv, nu este cazul de a face anumite limitări în Codul familiei.</p> <p>În astfel de cazuri, se inițiază în procedură specială cerere de constatare a faptului nașterii persoanei de către o anumită femeie..</p>

<p>medical constatator al nașterii, în baza concluziei Consiliului, instituit în acest scop de conducătorul instituției medico-sanitare, în termen de 3 zile lucrătoare, după cum urmează:</p> <p>a) în cazul constatării nașterii în cadrul termenului de 10 zile, certificatul medical constatator al nașterii se eliberează numai după o examinare medicală a lăuzei și a nou-născutului de către un Consiliu format din 2 medici obstetricieni-ginecologi și un medic neonatolog (medic pediatru);</p>		<p>32. 5.2) alin. (6) urmează a fi revizuit, deoarece recunoașterea paternității are consecințe juridice, prin prisma obligațiilor pe care persoana își asumă să le îndeplinească cu privire la creșterea și educarea copilului asupra căreia el recunoaște paternitatea.</p> <p>În contextul celor menționate, reieșind din faptul că norma dată vizează un copil, reieșind din interesul superior al acestuia, cuvintele „nu se solicită încuviințarea reprezentantului legal al acestuia” se substituie cu cuvintele „doar cu încuviințarea reprezentantului legal al părintelui minor”.</p> <p>Nu în toate cazurile de recunoaștere a paternității, copilul de 16 ani ar putea fi părintele biologic al copilului. Această recunoaștere ar putea să se producă din sentimentul de simpatie față de mama copilului și dorința de a o susține, nu și din cauza că persoana este tatăl biologic al copilului.</p> <p>Luând în considerare vârsta copilului, se va respecta dreptul copilului de 16 ani de a fi asistat de către reprezentantul său legal.</p>	<p>Se acceptă Modificarea se regăsește la pct. 19 din Art. I.</p>
<p>b) în cazul constatării nașterii după expirarea termenului de 10 zile, dar pînă la 42 de zile de la data nașterii, din Consiliu va face parte, suplimentar, reprezentantul</p>	<p>MAI</p>	<p>33. - la pct. 19 din proiect (modificarea art. 47 – Stabilirea provenienței copilului), la lit. b) a alin. (2) nu este clară necesitatea participării polițistului în cadrul Consiliului instituit, fapt care nu a fost reflectat nici în nota informativă care însoțește proiectul de act normativ.</p> <p>Mai mult, potrivit prevederilor art. 18 alin. (2) din Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, nu se admite punerea în seama Poliției a altor atribuții decât a celor prevăzute de lege.</p>	<p>Se acceptă Textul redactat se regăsește la pct. 19 al Art. I din proiect (art. 47 din Codul familiei).</p>
<p>administrăției publice locale din raza teritorială unde este constatată nașterea și reprezentatul poliției;</p> <p>c) în cazul constatării nașterii după expirarea termenului de 42 de zile de la data nașterii, eliberarea certificatului medical</p>	<p>Ministerul Sănătății</p>	<p>34. La pct. 19, art. 47, alin. (1) și alin. (2) cuvintele „certificat medical de constatare a nașterii” se substituie cu textul „certificat medical constatator al nașterii”, iar cuvintele „instituție medicală” se substituie cu textul „instituție medico-sanitară, în care a avut loc nașterea”.</p>	<p>Se acceptă Textul propus se regăsește la pct. 19 al Art. I (art. 47 din Codul familiei).</p>

<p>constatator al nașterii de către instituția medico-sanitară se efectuează în baza testelor de confirmare a maternității.;</p> <p>d) în cazul când Consiliul, în rezultatul examinării medicale și a materialelor prezentate și examinate, nu poate stabili producerea nașterii în afara instituției medico-sanitare, conducătorul instituției medico-sanitare va emite o decizie de refuz și va recomanda părinților să se adreseze în instanța de judecată.</p> <p>(3) Copilul născut din părințicășătoriți sau în decursul 300 de zile din momentul desfacerii căsătoriei, declarării căsătoriei nule sau decesului soțului mamei copilului îl are ca tată pe soțul sau, după caz, fostul soț al mamei, dacă nu a fost stabilit contrariul.</p> <p>(4) Prezumția de paternitate a soțului sau, după caz, fostului soț, poate fi înlăturată printr-o declarație a soților sau, după caz, fostului soț depusă personal. În cazul în care</p>				
---	--	--	--	--

<p>soții sau unul din ei nu se pot prezenta personal, declarația de înlăturare a prezumției de paternitate se autentifică notarial și se expediază la autoritatea publică abilitată să înregistreze nașterea.</p> <p>(5) Paternitatea copilului născut în afara căsătoriei poate fi recunoscută de către tatăl său printr-o declarație comună a acestuia și a mamei copilului, depusă la autoritatea abilitată să înregistreze nașterea.</p> <p>(6) În cazul recunoașterii paternității de către părintele care are 16 ani împliniți și a cărui identitate poate fi legitimată prin-un act de identitate, nu se solicită încuviințarea reprezentantului legal al acestuia. [...].”</p>				
<p>21. Articolele 55 și 56 vor avea următorul cuprins: „Articolul 55 Dreptul copilului la nume și prenume (1) Copilul are dreptul la nume și prenume.</p>	ASP	35.	La pct. 21 din proiect referitor la art. 55 din Codul familiei, propunem reformularea propoziției a doua din alineatul (2), după cum urmează: „Dacă părintele poartă nume compus, este posibilă conexarea numelui parțial al părintelui. La atribuirea numelui prin conexare, numele copilului va fi compus din două nume.”	<i>Nu se acceptă</i> Completarea va crea confuzii în practică.
<p>(2) Copilul dobândește numele părinților săi. Dacă părinții poartă nume</p>	MMPS	36.	6. La pct. 21 din proiect, cu referire la art. 56 din Codul Familiei: 6.1) la alin. (3), cuvintele „autoritatea tutelară în a cărei rază teritorială își are domiciliul minorul” se substituie cu cuvintele „de către autoritatea abilitată să înregistreze actele de stare civilă”.	<i>Nu se acceptă</i> Prin proiect nu se schimbă competențele în domeniul înregistrării actelor de stare

<p>diferite, copilul poate avea numele tatălui sau al mamei, sau cel format prin conexarea numelor părinților. Atribuirea numelui copilului prin conexarea numelor părinților nu este posibilă, dacă cel puțin un părinte are numele compus din două nume.</p> <p>(3) Copilul poate avea un prenume simplu sau unul compus potrivit voinței părinților.</p> <p>(4) În caz de litigiu între părinți privind numele și/sau prenumele copilului, decide autoritatea tutelară locală.</p> <p>Articolul 56. Schimbarea numelui și/sau prenumelui copilului</p> <p>(1) Numele și/sau prenumele copilului poate fi schimbat în baza cererii comune a părinților.</p> <p>(2) Cererea de schimbare a numelui și/sau prenumelui copilului poate fi depusă de către un părinte, dacă celălalt părinte:</p> <p>a) este declarat dispărut fără veste, decedat sau declarat decedat;</p>			<p>Ministerul nu susține atribuirea competențelor, ce aparțin autorității abilitate să înregistreze actele de stare civilă, care actualmente sunt reglementate în alin. (2) al art. 56 din Codul familiei (redacția în vigoare), altei autorității, și anume autorității tutelare, care nu are atribuții în luarea deciziilor cu privire la schimbarea numelui și a prenumelui copilului, reprezentanții legali ai căruia sunt părinții lui, în soluționarea litigiilor între părinți în acest sens, precum și înregistrarea datelor cu privire la nume și prenume în actele de stare civilă prin care se constată faptul schimbării numelui și/sau prenumelui copilului.</p> <p>Astfel, acestea pot fi parte a procesului, nu și autoritatea care soluționează de fapt problema vizată în caz de litigiu.</p>	<p>civilă. Proiectul ține doar să precizeze competențele autorității în luarea deciziei cu privire la oportunitatea schimbării numelui unui minor, reieșind din interesele acestuia, în caz de litigiu dintre părinți.</p> <p>Agenția Serviciilor Publice, urmează a asigura înregistrarea actului de schimbare în cazul minorului doar în condițiile în care există decizia autorității tutelare</p>
		37.	<p>6.2) la alin. (4), în ambele cazuri, cuvintele „autorității tutelare” se substituie cu cuvintele „autorității abilitate să înregistreze actele de stare civilă”, din considerentele expuse mai sus. Suplimentar, în tot textul proiectului cuvântul „minorul” în orice formă gramaticală se substituie cu cuvântul „copil” la forma gramaticală corespunzătoare.</p> <p>Potrivit art. 56, alin. (1) din Codul Familiei nr. 1316/2000, se consideră copil persoana care nu a atins vârsta de 18 ani (majoratul).</p>	<p><i>Nu se acceptă</i></p> <p>Cu referire la expresia „autorității tutelare” a se vedea argumentele expuse mai sus, la pct. precedent din prezenta sinteză.</p> <p>Cu referire la substituirea în tot textul termenului „copil” cu termenul „minor”, menționăm că va crea unele confuzii și interpretări eronate. De exemplu:</p> <p>„Dreptul de a cere declararea nulității căsătoriei îl au..: ...</p> <p>b) soțul copilului minor, părinții lui,”</p> <p>„Cererea privind declararea nulității căsătoriei înregistrate</p>

b) este supus unei măsuri de ocrotire judiciară;
c) este decăzut din drepturile părintești;
d) nu a stabilit filiația sa asupra copilului, în condițiile legii.

(3) În caz de litigiu între părinți, problema privind schimbarea numelui și/sau a prenumelui copilului este soluționată de către autoritatea tutelară în a cărei rază teritorială își are domiciliul minorul, ținându-se cont în exclusivitate de interesele copilului.

(4) Decizia autorității tutelare poate fi contestată în instanța judecătorească. În procesul examinării cauzei de contestare sau de anulare a deciziei autorității tutelare, instanța judecătorească decide asupra numelui pe care îl va purta minorul, ținând cont în exclusivitate de interesele acestuia.

(5) Schimbarea numelui și/sau prenumelui copilului care a atins vârsta de 10 ani se face, în toate cazurile, cu acordul acestuia.”

cu un **copil minor** care nu a atins vârsta matrimonială...”

În alte situații, termenul minor este utilizat tocmai pentru a diferenția și a pune accentul pe statutul de copil minor, în raport cu alți copii (care sunt majori) a două persoane:

„În baza acordului comun al soților, în cazurile în care între aceștia nu există neînțelegeri referitoare la partajul proprietății comune în devălmășie, la întreținerea, educația și domiciliul copiilor **copii minori** comuni sau...”

Art. II. - Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225/2003

<p>1. Articolul 192 se completează cu alineatul (1³) cu următorul cuprins: „(1³) Cauzele privind constatarea faptului nașterii unei persoane de către o anumită femeie și constatarea decesului în anumite împrejurări, se judecă în termen de 15 zile lucrătoare de la data depunerii cererii.”</p>	<p>ASP</p>	38.	<p>La pct. 1 art. II din proiect, referitor la art. 192, se impun unele mici precizări pentru a asigura corectitudinea noțiunilor și acoperirea cazurilor de constatarea a cazurilor în timp restrâns. Astfel, după cuvântul „decesului” se va completa cu cuvintele „la o anumită dată și”, iar după cuvântul ”împrejurări,” se va completa cu textul „inclusiv cu privire la cele produse pe teritoriul unui stat necontrolat de autoritățile acestuia sau a unor entități nerecunoscute de Republica Moldova,”;</p>	<p>Se acceptă Textul propus se regăsește la Art. II pct. 1 (art. 192 din Codul de procedură civilă).</p>
	<p>Ministerul Finanțelor</p>	39.	<p>Referitor la modificarea art.192 alin.(1³) din proiectul de lege, se propune extinderea termenului de examinare a cauzelor privind constatarea faptului nașterii unei persoane de către o anumită femeie și constatarea decesului în anumite împrejurări, de la 15 zile lucrătoare, la cel puțin 30 zile lucrătoare, pentru a asigura un termen rezonabil tuturor participanților la proces.</p>	<p>Se acceptă Textul propus se regăsește la Art. II pct. 1 (art. 192 din Codul de procedură civilă).</p>
	<p>Ministerul Sănătății</p>	40.	<p>La pct. 1, art. 192 alin. (1³) după cuvântul „împrejurări” a se exclude „,” care se folosește de 2 ori.</p>	<p>Precizare În procesul de definitivare textul proiectului a fost ajustat.</p>
<p>2. Articolul 281 alineatul (2), după litera c) se completează cu literele c¹)și c²) cu următorul cuprins: „c¹) faptul nașterii unei persoane de către o anumită femeie; c²) faptul nașterii sau decesul unei persoane produse pe teritoriul unui stat necontrolat de autoritățile acestuia sau a unor entități nerecunoscute de Republica Moldova.”</p>	<p>ASP</p>	41.	<p>La pct. 2 art. II din proiect, referitor la art. 281 alineatul (2), se impune necesară completarea cu litera c³, cu următorul cuprins: „c³) încetarea relațiilor de căsătorie la o anumită dată.”;</p>	<p>Nu se acceptă Art. 281 alin. (2) lit.c) din CPC prevede că instanța de judecată constată înregistrarea divorțului. Formularea propusă este foarte vagă. Includerea acesteia în CPC va avea efecte negative în materia partajului bunurilor soților și ar putea duce la inechități. Or, viziunile ambilor soți în privința datei ar putea să nu coincidă, la fel cum nici în privința faptului încetării relațiilor de căsătorie.</p>

<p>3. Articolul 285 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:</p> <p>„(3) Pentru înregistrarea de stat, a faptelor care au valoare juridică, constatate prin hotărâre judecătorească în temeiul art. 281 alin. (2) lit. c) – c²), d), e), , la data rămânerii irevocabile a acesteia, instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărârea prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărârii în cauză.”.</p>	<p>ASP</p>	42.	<p>La pct. 3 art. II din proiect, referitor la art. 285 alineatul (3), textul „c²)” se va substitui cu textul „c³)”</p>	<p><i>Nu se acceptă</i> A se vedea argumentele expuse la pct. 41 din sinteză.</p>
	<p>Ministerul Sănătății</p>	43.	<p>La pct. 3, art. 285 alin. (3) după cuvântul „e)” a se exclude „, , ” care se folosește de 2 ori.</p>	<p><i>Se acceptă</i> Textul a fost redactat.</p>
<p>4. Articolul 300: la alineatul (2) textul „organul de stare civilă” se substituie cu textul „autoritatea abilitată să înregistreze acte de stare civilă”;</p> <p>se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4) Pentru înregistrarea de stat, în condițiile privind actele de stare civilă, a</p>	<p>Camera Notarială</p>	44.	<p>Atragem atenția că redacția art. 300 alin. (4) din proiect (art. II, pct. 4 – Cod de procedură civilă nr. 225/2003), a fost omis termenul „legii” („(4) Pentru înregistrarea de stat, în condițiile legii privind [...]”).</p>	<p><i>Se acceptă</i> Textul propus se regăsește la pct. 4 al Art. II (art. 300 alin. (4) din CPC).</p>
	<p>Ministerul Finanțelor</p>	45.	<p>La proiectul de lege privind modificarea art.300 alin.(4), 301 alin.(5) și 334 alin.(2) din Codul de procedură civilă, se propune excluderea cuvântului ”definitive”, or, odată cu mențiunea” la data rămânerii irevocabile”, această cale de atac se subânțelege a fi epuizată.</p>	<p><i>Nu se acceptă</i> Potrivit 120 din Constituție, hotărârile judecătorești sunt executorii din data rămânerii definitive. Textul redactat se regăsește la pct. 4 al Art. II (art. 300 alin. (4), 301 alin. (5) și art. 334 alin. (2) din CPP).</p>

decesului unei persoane, declarat prin hotărârea judecătorească, la data rămânerii definitive și irevocabile a acesteia, instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărârea prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărârii în cauză.”.

Articolul 301:

la alineatul (4) textul „, , în registrul de stare civilă” se exclude;

se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Pentru anularea, în condițiile și limitele legii privind actele de stare civilă, a actului de deces și a altor înregistrări în registre de stat în legătură cu aceasta, în temeiul hotărârii judecătorești, la data rămânerii definitive și irevocabile a acesteia, instanța judecătorească

transmite Agenției Servicii Publice hotărîrea prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărîrii în cauză.”.

Articolul 334. Hotărîrea judecătorească

(1) Hotărîrea judecătorească prin care se constată inexactități în actele de stare civilă constituie temei pentru modificarea actelor respective de către autoritatea abilitată să înregistreze acte de stare civilă. Hotărîrea poate fi contestată cu apel. Decizia instanței de apel nu se supune recursului, fiind definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

(2) Pentru modificarea, în condițiile și limitele Legii privind actele de stare civilă, a actelor de stare civilă, în temeiul hotărîrii judecătorești, la data rămânerii definitive și

<p>irevocabile a acesteia, instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărârea prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărârii în cauză.”.</p>				
Art. III. – Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală				
<p>1. La articolul 29 litera j), cuvintele „funcționarea serviciului stare civilă” se substituie cu cuvintele „controlul activității funcționarului abilitat să înregistreze actele de stare civilă”.</p>	<p>Cancelaria de Stat</p>	<p>46.</p>	<p>- excluderea reglementărilor propuse la art. 29 privind administrația publică locală, care stabilesc că primarul urmează să asigure controlul activității funcționarului abilitat să înregistreze actele de stare civilă. Pe această cale, menționăm că în conformitate cu prevederile art.39 alin.(1) din Legea nr.436/2006, secretarul consiliului își îndeplinește atribuțiile sale, inclusiv cele ce țin de organizarea activității serviciului stare civilă, sub autoritatea primarului, respectiv se află în subordinea directă a acestuia, fapt ce permite primarului să asigure controlul activității secretarului</p>	<p><i>Se acceptă parțial</i> Menținerea prevederii respective este necesară pentru a face o distincție mai clară la determinarea atribuțiilor prevăzute de Legea administrației publice locale atribuite, pe de o parte primarului (cu atribuții organizatorice și de control) și pe de altă parte secretarului (cu atribuții de înregistrare propriu-zisă a faptelor și evenimentelor). Textul redactat se regăsește la pct. 1 al Art. III din proiect (art. 29 lit.j) din Legea 436/2006).</p>
<p>2. La articolul 39 alineatul (1):</p>	<p>Camera Notarială</p>	<p>47.</p>	<p>Excluderea sintagmei „precum și extrase de pe actele de stare civilă” din art. 39 alin. (1) lit. j) din proiect (art. III, pct. 2 – Legea</p>	<p><i>Nu se acceptă</i></p>

<p>la litera j) cuvintele „ , , precum și extrase de pe actele de stare civilă” se exclud;</p> <p>la litera k) cuvintele „de stare civilă,” se exclud;</p> <p>se completează cu litera s), cu următorul cuprins:</p> <p>„s) înregistrează nașterea, căsătoria și decesul în limitele prevăzute de lege.”.</p>			<p>nr. 436/2006 privind administrația publică locală), poate crea lacune legislative pentru cazurile de eliberare a extraselor de pe actele de stare civilă, întocmite în temeiul și pînă la modificarea cadrului legal în vigoare.</p>	<p>Potrivit conceptului de înregistrare electronică a faptelor și evenimentelor de stare civilă, precumși aceluide emitere a documentelor electronice, se face o distincție clară între calitatea de registrator și prerogativa ASP, în calitate de deținător al registrului de stat. Emiterea documentelor este o prerogativă exclusiv a ASP , în calitate de registrator (în aplicarea Legii cu privire la registre).</p> <p>De altfel, autoritatea publică locală va putea înmâna persoanei fizice interesate, proba înregistrării în cadrul APL a unui fapt (naștere, deces) sau eveniment (căsătorii). La solicitarea persoanelor documentul electronic emis poate fi reprodus pe suport de hârtie, în conformitate cu Legea cu privire la registre.</p>
	<p>Cancelaria de Stat</p>	<p>48.</p>	<p>- argumentarea excluderii la pct.2 din Art. III cu referință la art.39 alin.(1) lit. j) a dreptului secretarului de a elibera extrase de pe actele de stare civilă, având în vedere că odată ce secretarul este împuternicit prin lege să organizeze activitatea de înregistrare a nașterii, căsătoriei și decesului, este necesar de atribuit acestuia și dreptul de a elibera la solicitarea persoanelor interesate extrase și copii de pe documentele solicitate.</p>	<p><i>Se acceptă parțial</i></p> <p>A se vedea argumentele expuse la pct. 47.</p> <p>Dispozițiile tranzitorii ale proiectului au fost completate.</p>

			În acest context, relevăm că digitalizarea proceselor de înregistrare a actelor de stare civilă la nivel local, ceea ce va face ca eliberarea fizică a copiilor și extraselor să nu mai fie necesară, poate dura în timp, ori în această perioadă nu pot fi îngădite drepturile persoanelor la obținerea copiilor sau extraselor de pe documentele de stare civilă.	
		49.	- expunerea lit. k) al alin.(1) din art. 39 cu următorul cuprins: „asigură organizarea, coordonarea activităților de înregistrare a actelor de stare civilă, în limita competențelor prevăzute de lege, activităților de protecție socială și exercită, după caz, atribuțiile respective.”.	<i>Nu se acceptă</i> Atribuțiile secretarului au caracter executoriu și sunt reflectate prin sarcini clare de înregistrare a faptelor și evenimentelor de stare civilă (preluarea cererii, înregistrarea faptului sau evenimentului de stare civilă). Aspecte de coordonare, organizatorice în cadrul unui APL sunt corespunzătoare funcției de primar și nu celei de secretar. Respectiv, propunerea menționată în aviz are caracter confuz care nu permite delimitarea clară a atribuțiilor subiecților.
		50.	- excluderea literei s) din pct.2, în contextul propunerii expuse la lit. k).	<i>Nu se acceptă</i> În contextul argumentelor expuse la punctul precedent sin prezenta sinteză.
Art. IV. – Legea nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare				
La articolul 4, literele j) și l), m) se abrogă;	MAE	51.	Cu referire la art. IV din proiectul de lege ce prevede modificarea Legii nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare, propunerile autorului prevăzute la pct. 1 (privind abrogarea lit. j), l) și m) din art. 4), pct. 2 (modificarea art. 8, alin. (1), lit. k) și m)) și pct. 3 (abrogarea	<i>Precizare</i> Propunerile sunt aliniate prevederilor Legii cu privire la serviciile publice nr. 234/2021

		<p>pct. 5 și 6 din compartimentul IV al Anexei 2) se consideră a fi nefondate.</p> <p>În pofida faptului că modificările respective sunt inițiate întru asigurarea realizării Programului de activitate a Guvernului pe partea de dezvoltare/digitalizare a serviciilor publice și asigurarea accesului populației/diasporei la servicii publice/ consulare de calitate și de o manieră rapidă, funcționarul consular nu va fi exclus din circuitul dosarelor menționate, iar solicitantul va interacționa direct la ghișeu cu misiunea diplomatică prin depunerea solicitărilor corespunzătoare. Concomitent, misiunile diplomatice și oficiile consulare (MDOC) vor examina cererile, documentele, precum și vor întreprinde alte acțiuni necesare în acest sens. Prin urmare, chiar dacă serviciile se propun a fi digitalizate, acestea vor fi prestate de către MDOC.</p> <p>Suplimentar la cele menționate, cu referire la art. IV, pct. 2 (modificarea art. 8, alin. (1), lit. k) și m)) din proiectul de lege, se atrage atenția asupra faptului că serviciul de supralegalizare consulară este prestat cetățenilor în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la procedura de supralegalizare a documentelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 421/2013.</p> <p>Subsecvent, potrivit art. 4, alin. 2 din proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 209/MJ/2024) care este conex cu prezentul proiect supus avizării, MDOC sunt printre instituțiile statului responsabile de înregistrarea de stat a faptelor și evenimentelor de stare civilă, inclusiv divorțul</p> <p>Respectiv, argumentele expuse supra rezultă din considerentul că printre serviciile consulare în domeniul stării civile prestate de către MDOC, potrivit art. 4, alin. 3 și 4 din proiect (număr unic 209/MJ/2024), se enumeră înregistrarea primară a nașterii, reconstituirea certificatului de naștere, înregistrarea căsătoriilor, divorțurilor, deceselor, și respectiv, schimbarea numelui și/sau a prenumelui în limitele stabilite de prezentul proiect de lege.</p>	<p>Serviciile prestare nu sunt și nu pot fi calificate ca fiind servicii ale MDOC. Pentru acestea nu este încasată taxă de stat (cu excepția schimbării numelui). Pentru a asigura accesul la serviciile publice, MDOC urmează să asigure segmentul de linie „front office” la prestarea serviciilor.</p> <p>Nu sunt cheltuieli de hârtie, recepționarea documentelor, crearea cererilor fiind procese automatizate.</p> <p>Serviciul prestat constă în înregistrarea, modificarea, anularea actelor de stare civilă și emiterea documentului de stare civilă, care constituie exclusiv servicii ale ASP.</p> <p>MDOC vor avea atribuții de înregistrare primară a nașterii și decesului, precum și serviciile de înregistrare a căsătoriei și divorțului prin acord comun.</p> <p>Mai mult ca atât, MAE a insistat în repetate rânduri să fie excluse competențele acestora la înregistrarea transcrierea actelor, schimbarea numelui, pentru a optimiza procesele respective și a reduce durata obținerii rezultatului la</p>
--	--	--	---

			<p>În pofida faptului că extrasul de stare civilă se va elibera în format electronic, funcționarul consular va asista la depunerea dosarului prin intermediul misiunii diplomatice (verificarea dosarului, verificarea actelor anexate, aplicarea ștampilei pe copiile actelor anexate, scanarea și transmitere acestora în adresa ASP etc.). Suplimentar, se menționează aspectele tranzitorii prevăzute la art. 55, alin. 2, lit. a) din proiectul 209/MJ/2024, care prevede că înregistrarea actelor de stare civilă se va efectua în mod electronic cu utilizarea sistemelor informaționale existente, și respectiv, imprimarea și eliberarea unui singur formular al actului de stare civilă pe suport de hârtie care se semnează olograf de persoana responsabilă.</p> <p>Cu referire la propunerea de a exclude cuvintele „act de stare civilă,” din compartimentul VII, punctul 1 al Anexei 2 la Legea nr. 242/2010.</p> <p>Se consideră necesar ca autorul proiectului să argumenteze detaliat în Nota informativă cauza excluderii acestui serviciu, or, acesta este unul foarte solicitat de către cetățenii Republicii Moldova stabiliți peste hotare. Astfel, în anii 2020-2023 au fost obținute prin intermediul MDOC cca 6000 de acte de stare civilă</p> <p>Se propune coroborarea noțiunilor utilizate în Legea nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare în partea de «transcrierea actelor» la noile norme ale proiectului de lege și anume «înscrierea faptelor și evenimentelor produse în alte state».</p>	prestarea serviciului de stare civilă.
1. La articolul 4, literele j) și l), m) se abrogă;	MAI	52.	la pct. 1, textul „j) și l)” se va substitui cu textul „j), l) și”.	Se acceptă Textul propus se regăsește la pct. 1 al Art. IV (art.4 din Legea nr.242/2010).
Art. V. – Legea nr. 246/2018 privind procedura notarială				
----	Camera Notarială	53.	Cu referire la Legea nr. 246/2018 se propune: Completarea prevederilor art. 11 alin. (1) cu lit. q ¹), cu următorul conținut: „înregistrarea căsătoriei”;	Se acceptă Textul propus se regăsește la pct. 1) al Art. V (art.11 din Legea nr.246/2018) din proiect.

		54.	<p>Modificarea prevederilor art. 11 alin. (1) cu lit. r), după cum urmează: „desfacerea căsătoriei prin acordul soților și înregistrarea divorțului”;</p>	<p><i>Nu se acceptă</i> Noțiunea de „desfacere a căsătoriei” și noțiunea de „înregistrare a divorțului” au același sens.</p>
[...]	ASP	55.	<p>Agencia Servicii Publice consideră prematură examinarea delegării competențelor de înregistrare a unei căsătorii notarului, din considerentele riscului major de imposibilitate de implementare a normei propuse, fiind necesar a fi relevate următoarele considerațiuni, în raport cu eforturile care se impun a fi conjugate de către autoritățile publice, în acest sens, dar și necesitatea de adaptare în timp la trecerea la noul model de prestare a serviciilor publice și aplicarea noului sistem aflat în dezvoltare de către toate autoritățile publice implicate.).</p> <p>Proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (modernizarea actelor de stare civilă) a fost elaborat în scopul asigurării înregistrării actelor de stare civilă, inclusiv a unei căsătorii, după rigorile noului model (model „To-Be”) de prestare a serviciului public de înregistrare a actelor de stare civilă: de naștere; de căsătorie; de desfacere a căsătoriei (de divorț), de deces, precum și de eliberare a documentelor de stare civilă.</p> <p>Modele To-Be au fost elaborate și aprobate în anul 2021 (prin Rapoartele „Harta situației viitoare (TO-BE) a serviciului public”, în urma exercițiului de reinginerie a serviciilor respective, realizate în cadrul implementării activităților</p> <p>Acordului de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare și a Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Modernizarea serviciilor guvernamentale”, ratificate prin Legea nr.25/2018, și în conformitate cu acțiunea 3.3. din Planul de acțiuni privind reforma de modernizare a serviciilor publice pentru anii 2017-2021, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.966/2016.</p>	<p><i>Nu se acceptă</i> Includerea notarilor în lista autorităților abilitate a fost agreată în cadrul grupului de lucru.</p> <p>În acest context, pentru a facilita activitatea acestora în etapa de tranziție la noul proces digitalizat de lucru, în cadrul „proiectului de bază” (noua Lege cu privire la actele de stare civilă, nr. unic 209/MJ/2023), la dispozițiile tranzitorii ale acestuia au fost incluse prevederi ce se referă la notari.</p>

		<p>Conform Rapoartelor TO-BE de prestare a serviciilor, în anul 2022, a fost elaborat Caietul de sarcini privind dezvoltarea unor noi funcționalități a SIA „Acte de stare civilă” (Terms of Reference), pentru asigurarea acoperirii financiare a proiectului de dezvoltare a Sistemului informațional „Acte de stare civilă”, destinat înregistrării actelor de stare civilă.</p> <p>Nici termenii de referință, dar nici modelul nou de prestare a serviciului nu prevede oportunitatea înregistrării căsătoriei de către noi autorități, în cazul de față notari, ținând cont de studiul de fezabilitate, al cererii de prestare a serviciului, analiza condițiilor de prestare în prezent a serviciilor supuse reingineriei, problematicile atestate, necesitățile identificate și indicatorii statistici corespunzători. O astfel de competență ar impune elaborarea unui nou Caiet de sarcini pentru dezvoltarea unor noi funcționalități la sistemul informațional.</p> <p>În aceeași ordine de idei, atestăm cu titlu de exemplu că indicatorii statistici care reflectă numărul de încheieri notariale emise începând cu anul 2018 este foarte mic în raport cu numărul total de divorțuri înregistrate pe parcursul unui an, cifra respectivă fiind în descreștere și constituind în mediu o pondere de 3,5 %.</p> <p>Un aspect foarte important în aprecierea prematură a includerii notarilor în lista autorităților abilitate prin lege să înregistreze căsătoria este determinat de calitatea informației din Registrul de stat al populației (posibilitatea lipsei evenimentelor nedeclarate de către persoane fizice) și procesele aferente care urmează a fi întreprinse de către angajații Agenției Servicii Publice (desemnați cu atribuții back-office), pentru a asigura formarea și actualizarea deplină a</p> <p>Registrului de stat al populației, de a asigura funcționalitatea sistemului automatizat de înregistrare a actelor de stare civilă, prin implementarea mecanismelor informatice de generare a interdependențelor și legăturilor cauzale dintre mai multe fapte de stare civilă.</p>	
--	--	---	--

			<p>Astfel, cu titlu de exemplu, actele de stare civilă de căsătorie, divorț și schimbare a numelui și/sau a prenumelui care au fost încheiate până la implementarea sistemelor actuale de înregistrare și digitizare a actelor de stare civilă, dar nu au fost declarate de către persoanele fizice în procesul documentării lor cu acte de identitate, nu vor putea asigura exercitarea corectă a atribuțiilor de înregistrare a căsătoriei de către notari (persistând riscul înregistrării evenimentelor de stare civilă fără a fi cunoscute evenimentele anterior înregistrate).</p> <p>În același context, nu se va putea asigura verificarea corespunzătoare de către notari a informației deținute în registrele actelor de stare civilă ținute pe hârtie, care nu este reflectată în Registrul de stat al populației. Exemplificativi în acest sens, sunt indicatorii statistici privind informația solicitată de către notari din partea Agenției Servicii Publice, în scopul exercitării atribuțiilor notariale la deschiderea dosarelor succesoriale.</p> <p>În ultimii ani, Agenția Servicii Publice examinează peste 5 mii de demersuri din partea notarilor, pentru obținerea informației pe domeniul de competență de stare civilă, cifra respectivă fiind în creștere, ceea ce depășește net cifra încheierilor notariale de divorț.</p> <p>Astfel, cazurile sporadice de înregistrare a căsătoriilor care ar putea fi încheiate la notari, în raport cu eforturile care ar trebui să fie conjugate (și care impun majorarea categorică a capacității resurselor umane) în scopul asigurării funcționalității sistemului în primii ani de implementare a acestuia, până la asigurarea majorării considerabile a volumului informațional despre faptele și evenimentele de stare civilă din Registrul de stat al populației, nu justifică în nici un fel propunerile de a delega competențele de înregistrare a căsătoriei notarului, în condițiile proiectului de reglementare.</p>	
<p>„Articolul 40¹. Înregistrarea căsătoriei (1) Căsătoria se înregistrează în temeiul cererii depuse de către</p>	<p>Cancelaria de Stat</p>	56.	<p>- concretizarea la pct.1 ce vizează completarea Legii nr.246/2018 privind procedura notarială cu art.40¹ care stabilește că căsătoria se înregistrează în temeiul cererii depuse de către viitorii soți la orice birou notarial, în care cazuri/situații înregistrarea se efectuează de</p>	<p>Precizare Pentru o mai bună claritate pct.1 și 2 al Art. V (art.40¹ și 41 din Legea nr.246/2018) au fost</p>

<p>viitorii soți la orice birou notarial.</p> <p>(2) Procedura de înregistrare a căsătoriei este reglementată de legea cu privire la actele de stare civilă.”.</p>			<p>către notar, ori conform reglementărilor propuse la proiectul de lege privind actele de stare civilă, număr unic 209, această funcție este atribuită, inclusiv autorităților administrației publice locale de nivelul întâi și misiunilor diplomatice și/sau oficiile consulare ale Republicii Moldova.</p>	<p>revizuite. Reiterăm, că persoana fizică la alegere poate să decidă fie înregistrarea căsătoriei la notar, la autoritatea publică locală, sau la ASP. De altfel, la MDOC poate să înregistreze căsătoria doar în cazurile în care se află înafara țării.</p>
<p>2. Articolul 41 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 41. Desfacerea căsătoriei prin acordul soților”</p> <p>(3) Cererea de desfacere a căsătoriei prin acordul soților poate fi depusă la oricare notar în baza acordului soților și în prezența ambilor soți sau în prezența unuia dintre soți dacă notarului i-a fost comunicat acordul autentic al celuilalt soț de desfacere a căsătoriei și de examinare a cererii în absența sa.</p> <p>(4) Procedura de înregistrare a desfacerii căsătoriei este reglementată de legea cu privire la actele de stare civilă.”</p>	<p>Camera Notarială</p>	<p>57.</p>	<p>Ținând cont de faptul că în proiectul Legii cu privire la actele de stare civilă se conțin norme cu caracter general, aplicabile tuturor procedurilor ce cad sub incidența legii vizate, în procesul de prestare a serviciilor de stare civilă, pe această cale un șir de acte normative suferind modificări, în coraport cu propunerile de modificare a Legii nr. 246/2018 din proiectul prezentat, atragem atenția asupra neconcordanței conținutului art. 41 (din proiect) și art. 42 (actual) și menționăm despre necesitatea adaptării prevederilor acestor norme.</p> <p>În acest fel, se propune abrogarea actualului art. 42 din Legea nr. 246/20181 și expunerea în următoarea redacție a modificărilor ce urmează a fi operate la Legea nr. 246/2018:</p> <p>„Articolul 41. Înregistrarea căsătoriei</p> <p>1) Căsătoria se înregistrează în temeiul cererii depuse de către viitorii soți la orice notar.</p> <p>(2) Înregistrarea căsătoriei și procedura de înregistrare a căsătoriei este reglementată de Legea cu privire la actele de stare civilă și Codul familiei.</p> <p>Articolul 42. Desfacerea căsătoriei prin acordul soților</p> <p>(1) Cererea de desfacere a căsătoriei prin acordul soților poate fi depusă la oricare notar.</p> <p>(2) Înregistrarea divorțului și procedura de înregistrare a cererii de desfacere a căsătoriei prin acordul soților este reglementată de Legea cu privire la actele de stare civilă și Codul familiei.”.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Conținutul art. 41 din Legea nr. 246/2018 a fost ajustat.</p> <p>În partea ce ține de expunerea în redacție nouă a art. 42 – nu se acceptă, pentru că desfacerea căsătoriei prin acordul soților este reglementată la art. 41. Redacția actuală art. 42 reglementează destul de detaliat aspectele ce țin de respingerea cererii de desfacere a căsătoriei, abrogarea cărora nu este oportună.</p>

Art. VI. – Legea taxei de stat nr. 213/2023

1. Anexa nr. 1:	ASP	58.	La pct. 1 art. VI din proiect, referitoare la pct. 2.3.din Anexa 1, cuvintele „numelui, prenumelui și patronimicului” se propune substituirea cu cuvintele „numelui și/sau prenumelui”, dată fiind lipsa reglementărilor legale privind utilizarea patronimicului, drept componentă a formulei de denotație pentru etnicii români/moldoveni și lipsa unor reglementări legale care ar permite schimbarea patronimicului (schimbarea patronimicului fiind proprie Federației Ruse, preluată din legislația sovietică).	Se acceptă Textul propus se regăsește la pct. 2 al Art. VI (Anexa I al Legii nr.213/2023).
		59.	Totodată, cu referire la subpunctul 2.6. din Anexa 1, se impune o precizare de ordin corectiv și anume, substituirea cuvintelor „extraselor de pe actele” cu cuvântul „documentelor”.	Nu se acceptă. Propunerea nu este clară, mai ales că proiectul operează cu noțiunea de „extras din actul de stare civilă”.
	MAI	60.	La pct.1 (modificarea Anexei nr.1): – la alineatul al doilea ce vizează subpunctul 2.2.2, cuvântul „instanței” se va exclude; – la subpunctul 2.6, reieșind din conținutul proiectului de lege cu privire la actele de stare civilă, se recomandă ca cuvintele „extraselor de pe actele” să fie substituite cu cuvântul „documentelor”;	Se acceptă Textul redactat se regăsește la pct. 2 al Art. VI (Anexa nr. 1 al Legii nr. 213/2023) din proiect.
2. Anexa nr. 2:	ASP	61.	La pct. 2 art. VI din proiect, referitoare la pct. 2. din Anexa 2, substituirea cuvintelor „actelor de stare civilă,” cu cuvintele „faptelor și evenimentelor de stare civilă, precum și ”, și abrogarea textului „(certificatelor, extraselor), precum și pentru emiterea certificatelor și extraselor de pe actele de stare civilă noi ca rezultat al modificării și reconstituirii actelor de stare civilă”.	Se acceptă Textul redactat se regăsește la pct. 3 al Art. VI (Anexa nr. 2 pct. 2 la Legea nr. 213/2023) din proiect.
		62.	Cu referire la pct. 2.2. din Anexa 2, se propune cuvintele „certificatului” de substituit cu cuvântul „extrasului de pe actul”.	Se acceptă Textul propus se regăsește la pct.3 al Art. VI (Anexa nr.2 la Legea nr.213/2023) din proiect.
	MAI	63.	– la pct. 2 (modificarea Anexei nr. 2), în contextul propunerii înaintate la pct.1 din proiect privind substituirea la pct. 2 a textului „, eliberarea documentelor de stare civilă (certificatelor, extraselor),	Se acceptă Textul redactat se regăsește la pct. 3 al Art. VI (Anexa nr. 2

			<p><i>precum și pentru emiterea certificatelor și extraselor de pe actele de stare civilă noi ca rezultat al modificării sau reconstituirii actelor de stare civilă” cu textul „și eliberarea documentelor de stare civilă”, se recomandă ca și la pct. 2 al Anexei nr. 2 să fie efectuată substituirea respectivă;</i></p> <p>– la subpunctul 2.1, cuvântul „actelor” se substituie cu cuvintele „faptelor și evenimentelor”, în vederea excluderii dublării cuvintelor „de stare civilă”.</p>	pct. 2 la Legea nr. 213/2023) din proiect.
Art. VI. – Dispoziții finale și tranzitorii				
<p>(4) Prezenta lege intră în vigoare la 1 iulie 2024.</p> <p>(5) Până la implementarea definitivată a Sistemului informațional „Acte de stare civilă”, desfacerea căsătoriei de către notar se va realiza conform procedurii existente până la data intrării în vigoare a prezentei legi</p> <p>(6) Procedurile inițiate până la intrarea în vigoare a prezentei legi urmează a fi finalizate conform legislației în vigoare la data începerii acestora.</p>	ASP	64.	<p>Se propun unele precizări la reglementările referitoare la data intrării în vigoare a legii (substituirea textului “1 iulie 2024” cu textul “01 octombrie 2024”), determinate de punerea în aplicare a sistemului informațional destinat înregistrării actelor de stare civilă de către autoritățile abilitate să înregistreze actele de stare civilă, precum și completate unele prevederi tranzitorii.</p>	Se acceptă parțial Întru asigurarea unei concordanțe cu proiectul de lege privind actele de stare civilă, intrarea în vigoare va fi la 1 septembrie 2024.
	Camera Notarială	65.	<p>Cu referire la dispozițiile finale și tranzitorii, reiterăm despre necesitatea instituirii unor termeni clari și exacti pentru implementarea Sistemului Informațional „Acte de stare civilă” sau modificarea termenului de intrare în vigoare a proiectului de lege propus, prezentându-se în paralel proiectele de acte normative ce vor suplini reglementările actului normativ primar, precum și crearea condițiilor tehnice necesare pentru punerea în aplicare a noului cadru legal, or art. 48 din Legea nr. 100/2017 statuează următoarele:</p> <p>„Alin. (2) Dispozițiile tranzitorii trebuie să asigure, pe o perioadă determinată, corelarea noilor reglementări cu cele ale actelor normative preexistente, menținerea temporară a unor situații juridice născute în temeiul vechilor reglementări și, după caz, să asigure modificarea altor acte normative.</p> <p>Alin. (3) În dispozițiile tranzitorii se indică, după caz, perioada de tranziție necesară implementării dispozițiilor actului normativ și perioada necesară pentru aducerea legislației în conformitate cu noile norme juridice.”.</p>	Precizare Pentru a facilita activitatea notarilor în etapa de tranziție la noul proces digitalizat de lucru, în cadrul „proiectului de bază” (noua Lege cu privire la actele de stare civilă, nr. unic 209/MJ/2023), la dispozițiile tranzitorii ale acestuia au fost incluse prevederi ce se referă la notari.

**Obiecțiile, propunerile și recomandările
prezentate în procesul de avizare repetată**

I. Obiecții și propuneri de ordin general

-----	Agencia Servicii Publice	66.	<p>Considerăm necesară examinarea tuturor propunerilor Agenției Servicii Publice expuse în avizul anterior (în special cu referire la completările aduse art. 39 și 43 din Codul familiei), prin care au fost oferite mai multe soluții legale pe marginea cazurilor problematice atestate în procesul de activitate și vizează în mod direct viziunea și conceptul radical modificate cu referire la condițiile de înregistrare a actelor de stare civilă.</p> <p>Importanța propunerilor de lege ferenda sunt determinate de diferențele categorice dintre un sistem vechi de înregistrare a actelor de stare civilă pe hârtie, de către mai multe autorități, fără să existe posibilitatea verificării automatizate a statutului persoanei, decât pe baza documentelor de stare civilă pe care le prezintă o persoană (ceea ce este specific perioadei îndelungate de zeci de ani de zile, până la implementarea sistemelor automatizate), pe de o parte și un sistem totalmente automatizat, pe de altă parte, care oferă pârghii de verificare, dar totodată, identifică situații inadmisibile din punct de vedere juridic.</p>	<p>Se acceptă Propunerile au fost examinate în cadrul ședințelor interinstituționale din datele de 28 și 30 octombrie 2024, proiectul fiind modificat.</p>
-----	Oficiul Avocatului Poporului	67.	<p>Reiterăm propunerea pentru a include în Codul Familiei norme juridice care să reglementeze procedura ascultării opiniei copilului la desfacerea căsătoriei la notar sau organul de stare civilă.</p>	<p>Se acceptă parțial Cu referire la audierea opiniei copilului la notar menționăm că cu aceste prevederi a fost completat art. 54 din Codul familiei, care se regăsește la pct. 21 din proiect.</p> <p>În partea ce ține de competența organului de stare civilă de a audia opinia copilului, menționăm că Codul familiei la art. 54 conține asemenea prevederi, și anume</p>

				audierea copilului în proceduri administrative.
-----	Camera Notarială	68.	<p>Prin Legea nr. 49/2024 privind modificarea unor acte normative, au fost operate modificări la Legea nr. 100/2017 cu privire la acte normative. Astfel, cuvintele „Nota informativă” la orice formă gramaticală se substituie cu cuvintele „Nota de fundamentare”, prevedere intrată în vigoare la 05 iulie 2024, după cum urmează din conținutul art. 40 din aceeași lege, care stabilește cerințele pentru proiectul actului normativ, prezentat autorităților publice, care dețin competența de adoptare, aprobare sau emitere și cerințele pentru dosarul de însoțire, care va conține conform prevederilor art. 40 lit.a) Nota de fundamentare.</p>	<p>Precizare</p> <p>Conform indicației Cancelariei de Stat nr. 18-78-7372 din 04.07.24 cu referire la modalitatea de aplicare a modificărilor la Legea nr. 100/2017, operate prin Legea nr. 49/2024, proiectele anunțate/transmise în avizare conform procedurilor de legiferare aplicate până la data de 5 iulie 2024 vor fi promovate și prezentate spre examinare Guvernului în conformitate cu respectivele proceduri, dar nu mai târziu de 31 ianuarie 2025.</p> <p>Menționăm că, proiectul de lege a fost înregistrat în ședința secretarilor generali în data de 18 martie 2028, respectiv Nota informativă a acestuia va avea structura care era în vigoare până la data de 05 iulie 2024.</p>
-----	Ministerul Finanțelor	69.	<p>Referitor la Nota de fundamentare la proiectul actului normativ.</p> <p>Potrivit sintezei obiecțiilor și propunerilor la proiectul hotărârii, autorul indică că proiectul nu afectează veniturile încasate la bugetul de stat din taxele consulare pentru serviciile de transcriere a actelor civile.</p> <p>Nu este plauzibilă argumentarea autorului, deoarece în conformitate cu normele în vigoare, serviciile menționate la punctele 4-6 compartimentul IV din anexa nr. 2 la Legea nr.242 din</p>	<p>Precizare</p> <p>Înregistrările primare ale faptelor și evenimentelor de stare civilă sunt gratuite (de ex, nasterea și decesul).</p> <p>În partea ce ține de prestarea serviciilor de stare civilă în baza actelor emise în alte state, plata</p>

			<p>24.09.2010 cu privire la taxele consulare, sunt supuse taxelor de stat în cuantumul aprobat, care sunt venituri ale bugetului de stat.</p> <p>Respectiv, prin abrogarea/excluderea acestor servicii din anexa menționată se vor diminua veniturile bugetului de stat. Impactul respectiv urmează a fi reflectat în Nota de fundamentare, în conformitate cu prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, ce prevede prezentarea informațiilor privind veniturile generale/ratate în baza noilor reglementări.</p>	<p>pentru aceste servicii se acumulează în contul ASP, care este prestator de servicii.</p> <p>Referitor la taxele prevăzute în anexa 2, cap. VIII p. 1 din Legea nr. 242/2010, precizăm că serviciile corespunzătoare se prestează de ASP, iar MDOC au rol de „front-office”, fiind intermediari în acest proces. De altfel, serviciile de stare civilă pot fi solicitate direct de la ASP, în regim online.</p> <p>Scopul acestor modificări a fost de a reduce sarcina financiară pentru cetățenii din străinătate, comparativ cu sarcina financiară a cetățenilor care se află în țară.</p>
II. Obiecții și propuneri la articolele/punctele din proiect				
Art. I. – Codul familiei nr. 1316/2000				
<p>10. Articolul 17 va avea următorul cuprins: „Articolul 17. Alegerea numelui de către soți [...] (2) Conexarea numelor nu se admite atunci când cel puțin unul dintre ele este dublu. [...]</p>	Uniunea Avocaților din RM	70.	<p>La art. 17 alin. (2) Codul familiei, nu se ține cont de dreptul unuia dintre soți să-și aleagă propriul nume la căsătorie, or interdicția absolută de conexare a numelor de familie atunci când cel puțin unul dintre ele este dublu nu permite alegerea în scop de conexare a unui nume din cadrul numelui dublu al unuia dintre soți. De exemplu, din numele dublu „Petrescu-Ionescu” se poate alege unul din cele două nume anterior conexasate („Ionescu”) spre conexare cu noul nume dublu format urmare a căsătoriei celor doi soți. În rezultat nu vom obține un nume triplu, ci un nou nume dublu al noilor soți. În cazul unui divorț în urma căruia unul dintre soți și-a păstrat numele dublu din căsătoria desfăcută, acesta va fi în drept să folosească numele său</p>	<p><i>Nu se acceptă</i></p> <p>Prevederile art. 17 alin. (2) din proiect au drept scop garantarea clarității și stabilității în actele de stare civilă. Permișiunea de a selecta un nume dintr-un nume dublu deja existent (ex. „Petrescu-Ionescu”) și de a-l combina cu un alt nume ar putea duce la confuzii. În actele oficiale, claritatea este esențială. Mai</p>

			<p>inițial anterior căsătoriei desfăcute (sau numele fostului soț) în cadrul noului nume dublu în rezultatul înregistrării unei noi căsătorii.</p> <p>La fel sau similar se va proceda și în cazul numelui copilului, art. 55 Codul familiei.</p>	<p>mult ca atât, acest articol acordă dreptul soților de a-și alege numele la căsătorie, însă nu înseamnă că orice combinație de nume este permisă. Alegerea numelui trebuie să respecte limitele impuse de lege, inclusiv interdicția de a crea nume triple sau combinații care complică înregistrările oficiale. Această restricție nu încalcă dreptul unuia dintre soți de a-și alege numele, ci impune doar o limită rezonabilă.</p>
<p>11. Articolul 33 va avea următorul cuprins: „Articolul 33. Temeiurile încetării căsătoriei</p> <p>Căsătoria încetează prin:</p> <p>a) divorț (desfacere);</p> <p>b) decesul unuia dintre soți;</p> <p>c) declararea pe cale judecătorească a decesului unuia dintre soți;</p> <p>d) declararea de către cel puțin unul dintre soți a încetării relațiilor de căsătorie în cazul certificării anterioare a căsătoriei consemnate în localitățile din stânga Nistrului.</p>	<p>Agenția Servicii Publice</p>	71.	<p>La art. 33 apreciem necesară includerea propunerii Agenției Servicii Publice de a reglementa soluția legală pentru cazurile în care instanța se pronunță prin a declara valabilă o căsătorie încheiată cu impediment, fără să fie pus în discuție statutul căsătoriilor anterioare ale soților. Iar drept urmare, se creează situație de (bi)poligamie pentru o persoană.</p> <p>În acest context, dat fiind faptul că în cazurile de bigamie, sunt vizate drepturile și intereselor mai multor persoane, competența de a soluționași a pronunța statutul căsătoriilor încheiate cu impediment revine instanței judecătorești (pentru a fi luate în considerație posibilitățile părților litigante), motiv din care solicităm includerea în calitate de temei de încetare a căsătoriei „declararea judecătorească a încetării relațiilor de căsătorie”.</p> <p>Cu titlu de exemplu, prezentăm cazul practic, prin care instanța judecătorească a declarat valabilă ce-a de-a treia căsătorie la cererea persoanei fizice, în temeiul art. 43 din Codul familiei, iar drept rezultat, pe numele acestuia se atestă 3 căsătorii, primele două dintre care nu sunt încetate în unul din modurile prevăzute prin lege. Declararea valabilă a celei de-a treia căsătorii nu constituie temei de</p>	<p><i>Se acceptă.</i></p> <p>Proiectul a fost completat la pct. 10 (art. 33 Codul familiei).</p>

			a fi încetate de drept primele două. Iar emiterea de pe fiecare act de căsătorie a unui document confirmativ se egalează cu constatarea și recunoașterea unei stări de poligamie, contrară principiilor dreptului familiei.	
<p>12. Articolele 35 și 36 vor avea următorul cuprins:</p> <p>Articolul 36. Desfacerea căsătoriei de către autoritățile abilitate</p> <p>[...]</p> <p>(2) La cererea unuia dintre soți, căsătoria poate fi desfăcută la Agenția Servicii Publice dacă, după înregistrarea căsătoriei, celălalt soț:</p> <p>[...]</p> <p>c) a fost condamnat la privațiune de libertate pe un termen mai mare de 3 ani.</p> <p>[...]</p>	Uniunea Avocaților din RM	72.	<p>La art. 36 alin. (2) lit. c), desfacerea căsătoriei la ASP în temeiul în temeiul condamnării unuia din soți la privațiune de libertate pe un termen mai mare de 3 ani, nu ține cont de faptul că condamnare la privațiune de libertate poate fi cu executare și fără executare în penitenciar. Considerăm necesar să se limiteze aplicarea acestui temei doar pentru cazurile de condamnare cu executarea pedepsei privațiunii de libertate pe un termen mai mare de 3, în rest, în cazuri de condamnare cu suspendarea executării pedepsei, să nu fie posibil aplicarea acestui temei.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Textul propus se regăsește la pct. 11 al Art. I din proiect (art. 36 alin. (2) lit.c) din Codul familiei).</p>
<p>16. Articolele 41-43 se modifică și vor avea următorul cuprins:</p> <p>Articolul 42. Persoanele care au dreptul să ceară declararea nulității căsătoriei</p> <p>[...]</p> <p>(2) Cererea privind declararea nulității căsătoriei înregistrate cu un minor care nu a atins vârsta matrimonială sau a căsătoriei înregistrate se examinează cu participarea</p>	Agencia Servicii Publice	73.	<p>La art. 42 alin. (2), se impune concretizare sau reformulare de text, dat fiind faptul că prin excluderea textului care făcea referire la situațiile căsătoriei încheiate de un minor cu impediment la căsătorie, se pierde sensul normei.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Redacția propusă pentru art. 42 alin. (2) din Codul familiei a fost ajustată.</p>

obligatorie a reprezentantului autorității tutelare.				
<p>17. Articolul 43¹. Termenul de prescripție pentru invocarea unor temeieri particulare de nulitate</p> <p>[...]</p> <p>b) prevăzut la art. 15 alin. (1) lit. f) din data la care organul competent a cărui autorizare era necesară pentru înregistrarea căsătoriei au luat cunoștință de aceasta;</p> <p>[...]</p>	Agencia Servicii Publice	74.	La art. 43 lit. b) termenul „organul” se impune a fi substituit cu termenul „autoritatea”, pentru o uniformizare a terminologiei utilizate în cadrul proiectului respectiv.	Se acceptă Textul propus se regăsește la pct. 16 al Art. I din proiect (art. 43 ¹ lit. b) din Codul familiei).
<p>18. Articolul 44 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 44. Consecințele de declarare a nulității căsătoriei</p> <p>[...]</p> <p>(2) Bunurile procurate în comun de către persoanele a căror căsătorie a fost declarată nulă aparțin acestora cu drept de proprietate în devălmășie, iar contractul matrimonial se consideră nul.</p> <p>[...]</p>	Uniunea Avocaților din RM	75.	La art. 44 alin. (2), „ <i>considerarea nulă</i> ” a contractului matrimonial în cazul declarării căsătoriei nule, este o soluție disproporționată, or, contractul matrimonial este menit să protejeze unul sau ambele părți inclusiv pentru cazuri de nulitate pe care o parte nu le cunoștea și nu putea să le cunoască . Lipsirea de protecție juridică pe care o asigură contractul matrimonial, mai ales a părții care este de bună-credință și dispune de un venit disproporționat de mare în raport cu cealaltă parte care a ascuns anumite elemente care au generat nulitate căsătoriei, reprezintă o soluție greșită și păgubitoare , care nu ține cont de toate circumstanțele și nu este necesară într-o societate democratică .	Nu se acceptă Atragem atenția autorului avizului asupra faptului că proiectul de lege nu modifică prevederile actuale cu privire la efectul nulității căsătoriei asupra valabilității contractului matrimonial, menținându-se în esență soluția actuală a legiuitorului. Mai mult ca atât, propunerea din aviz va pune în pericol soțul de bună-credință, mai ales în situația în care soțul de rea-credință a inclus în contractul matrimonial prevederi abuzive. În asemenea situații menținerea contractului

				matrimonial valabil în cazurile declarării nulității căsătoriei va afecta și mai mult soțul de bună-credință. Considerăm că menținerea efectului contractului matrimonial nu poate fi păstrat ca regulă generală în toate cazurile de anulare a căsătoriei, ci urmează a fi aplicată cu titlu de excepție, de la caz la caz, în baza unei aprecieri obiective a circumstanțelor cauzei de către instanța de judecată.
Art. III. - Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225/2003				
6. Capitolul XXXIII va avea următorul cuprins: [...] Articolul 332. Cuprinsul cererii (1) În cererea de constatare a inexactităților în actele de stare civilă se indică datele referitoare la inexactitate, la modificările solicitate și autoritatea care a refuzat modificarea actului de stare civilă. (2) La cererea de constatare a inexactităților în actele de stare civilă se anexează refuzul autorității de modificare a actului de stare civilă și alte	Uniunea Avocaților din RM	76.	Capitolul XXXIII al Codului de procedură civilă „Constatarea inexactităților în actele de stare civilă” în lipsa unui litigiu de drept nu ține cont de faptul că la alin. (1) art. 332 al CPC se menționează despre „autoritatea care a refuzat modificarea actului de stare civilă”, ceea ce presupune că există un act administrativ individual defavorabil, care poate face obiectul unui litigiu în contencios administrativ. Prin urmare, nu mai suntem în prezența unei proceduri necontencioase. În consecință, și procedura de executare silită a unor asemenea hotărâri judecătorești privind modificarea actelor de stare civilă în vederea eliminării inexactităților din acestea, trebuie supuse dispozițiilor Codului administrativ. În caz contrar, este greșit juridic ca soluționarea inexactităților și corectarea acestora să fie examinată și decisă în procedură necontencioasă, iar executarea silită să fie asigurată în conformitate cu Codul administrativ.	<i>Nu se acceptă</i> Remarca autorului avizului nu ține cont de specificul acțiunilor date care este reflectat în cuprinsul art.331 alin. (1) din Codul de procedură civilă (atât în redacția actuală cât și cea propusă în proiect). Totodată se vedea în acest sens și observația Curții de Apel Chișinău de la pct. 77 din sinteză, precum și opinia autorului proiectului.
	Curtea de Apel Chișinău	77.	Curtea consideră că alineatul (2) al acestui articol urmează a fi completat cu prevederi care să detalieze li să stabilească expres că, la cererea de constatare a inexactităților în actele de stare civilă urmează a fi anexate obligatoriu refuzul autorității din lipsa actelor	<i>Nu se acceptă</i> Considerăm propunerea ca fiind una superfluu în contextul în care normele din cadrul

<p>documente care se referă la caz. [...]</p>		<p>doveditoare, completare determinată de evitarea unor confuzii ale justițiabilului legat de modul de contestare a acestui refuz, existând posibilitatea ca acest refuz să fie confundat cu un refuz nejustificat susceptibil de a fi contestat pe calea contenciosului administrativ de aceea pentru a exclude eventuale neclarități privind modul de contestare recomandăm indicarea expresă că aceste prevederi se referă la refuzul autorității abilitate să înregistreze fapte și evenimente de stare civilă din lipsa actelor doveditoare.</p>	<p>actului normativ urmează a fi analizate coroborat, iar recomandarea sugerată de autorul avizului se regăsește deja la art. 331 alin. (1) din Codul de procedura civilă (în redacția propusă în proiect).</p>
<p>6. Capitolul XXXIII va avea următorul cuprins: [...] Articolul 334 Hotărîrea judecătorească (1) Hotărîrea judecătorească prin care se constată inexactități în actele de stare civilă constituie temei pentru modificarea actelor respective de către autoritatea abilitată să înregistreze fapte și evenimente de stare civilă. Hotărîrea poate fi contestată cu apel. Decizia instanței de apel nu se supune recursului, fiind definitivă de la pronunțare. (2) Pentru modificarea, în condițiile și limitele Legii privind actele de stare civilă, a actelor de stare civilă, în temeiul hotărîrii judecătorești, la data rămânerii definitive și irevocabile a acesteia,</p>	<p>Ministerul Finanțelor</p>	<p>78. La proiectul de lege privind modificarea art. 334 alin.(2) din Codul de procedură civilă, se reiterează poziția expusă prin demersul nr. 07/3-03-82/615 din 11 aprilie 2024. În context, se propune excluderea cuvîntului ”definitive”, or, odată cu mențiunea ” la data rămânerii irevocabile”, această cale de atac se subînțelege a fi epuizată.</p>	<p><i>Nu se acceptă</i> Reiterăm poziția expusă la pct.45 din sinteză.</p>

<p>instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărârea prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărârii în cauză.”.</p> <p>[...]</p>				
Art. V. – Legea nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare				
<p>1. La articolul 4, literele j), l) și m) se abrogă;</p>	<p>Ministerul Afacerilor Externe</p>	<p>79.</p>	<p>Cu referire la art. IV din proiectul de lege ce prevede modificarea Legii nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare, propunerile autorului prevăzute la pct. 1 (privind abrogarea lit. j), l) și m) din art. 4), pct. 2 (modificarea art. 8, alin. (1), lit. k) și m)) și pct. 3 (abrogarea pct. 5 și 6 din compartimentul IV al Anexei 2) se consideră a fi nefondate. În pofida faptului că modificările respective sunt inițiate întru asigurarea realizării Programului de activitate a Guvernului pe partea de dezvoltare/digitalizare a serviciilor publice și asigurarea accesului populației/diasporei la servicii publice/ consulare de calitate și de o manieră rapidă, funcționarul consular nu va fi exclus din circuitul dosarelor menționate, iar solicitantul va interacționa direct la ghișeu cu misiunea diplomatică prin depunerea solicitărilor corespunzătoare. Concomitent, misiunile diplomatice și oficiile consulare (MDOC) vor examina cererile, documentele, precum și vor întreprinde alte acțiuni necesare în acest sens. Prin urmare, chiar dacă serviciile se propun a fi digitalizate, acestea vor fi prestate de către MDOC.</p>	<p>Precizare</p> <p>Abrogarea lit. j) din art. 4 este necesară, deoarece proiectul noii legi cu privire la actele de stare civilă prevede eliberarea extraselor de pe actele de stare civilă în format electronic. Astfel, menținerea noțiunii anterioare de „certificat”, precum și a serviciului corespunzător eliberării certificatului pe suport de hârtie nu este necesară.</p> <p>Serviciile de stare civilă prevăzute la art. 4 literele m) și l) sunt prestate de ASP, iar MDOC au rolul de a recepționa și transmite cererile către ASP („front-office”). Astfel, nu</p>

				<p>există temei pentru perceperea unei taxe de către MDOC.</p> <p>Aceste modificări sunt în interesul cetățenilor, fluxul de lucru fiind optimizat sub aspectul reducerii costurilor și timpului pentru obținerea rezultatului final.</p>
<p>2. La articolul 8 alineatul (1): la literele k) și m), textul „la înregistrarea, supra legalizarea consulară și transcrierea” se substituie cu cuvintele „la înregistrarea și legalizarea consulară a”; [...]</p>	<p>Ministerul Afacerilor Externe</p>	80.	<p>Modificările date se consideră a fi nefondate. În pofida faptului că modificările respective sunt inițiate întru asigurarea realizării Programului de activitate a Guvernului pe partea de dezvoltare/digitalizare a serviciilor publice și asigurarea accesului populației/diasporei la servicii publice/ consulare de calitate și de o manieră rapidă, funcționarul consular nu va fi exclus din circuitul dosarelor menționate, iar solicitantul va interacționa direct la ghișeu cu misiunea diplomatică prin depunerea solicitărilor corespunzătoare. Concomitent, misiunile diplomatice și oficiile consulare (MDOC) vor examina cererile, documentele, precum și vor întreprinde alte acțiuni necesare în acest sens. Prin urmare, chiar dacă serviciile se propun a fi digitalizate, acestea vor fi prestate de către MDOC.</p> <p>Suplimentar la cele menționate, cu referire la art. IV, pct. 2 (modificarea art. 8, alin. (1), lit. k) și m)) din proiectul de lege, se atrage atenția asupra faptului că serviciul de supralegalizare consulară este prestat cetățenilor în conformitate cu prevederile <i>Regulamentului cu privire la procedura de supralegalizare a documentelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 421/2013.</i></p> <p>Subsecvent, potrivit art. 4, alin. 2 din proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 209/MJ/2024) care este conex cu prezentul proiect supus avizării, MDOC sunt printre instituțiile statului responsabile de înregistrarea de stat a faptelor și evenimentelor de stare civilă, inclusiv divorțul.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>A se vedea argumentele de la pct. precedent din sinteză.</p> <p>Suplimentar, precizăm că prestarea serviciilor de stare civilă menționate în aviz se va efectua de către ASP, iar MDOC vor recepționa cererile respective și le vor transmite către ASP.</p>

			<p>Respectiv, argumentele expuse supra rezultă din considerentul că printre serviciile consulare în domeniul stării civile prestate de către MDOC, potrivit art. 4, alin. 3 și 4 din proiect (număr unic 209/MJ/2024), se enumeră înregistrarea primară a nașterii, reconstituirea certificatului de naștere, înregistrarea căsătoriilor, divorțurilor, deceselor, și respectiv, schimbarea numelui și/sau a prenumelui în limitele stabilite de prezentul proiect de lege.</p> <p>În pofida faptului că extrasul de stare civilă se va elibera în format electronic, funcționarul consular va asista la depunerea dosarului prin intermediul misiunii diplomatice (verificarea dosarului, verificarea actelor anexate, aplicarea ștampilei pe copiile actelor anexate, scanarea și transmitere acestora în adresa ASP etc.). Suplimentar, se menționează aspectele tranzitorii prevăzute la art. 55, alin. 2, lit. a) din proiectul 209/MJ/2024, care prevede că înregistrarea actelor de stare civilă se va efectua în mod electronic cu utilizarea sistemelor informaționale existente, și respectiv, imprimarea și eliberarea unui singur formular al actului de stare civilă pe suport de hârtie care se semnează olograf de persoana responsabilă.</p>	
<p>3. Anexa 2: la compartimentul IV: [...] punctele 4 - 6 se abrogă; la compartimentul VII punctul 1, cuvintele „act de stare civilă,” se exclud.</p>	<p>Ministerul Afacerilor Externe</p>	81.	<p>Modificări nefondate, a se vedea argumentele mai sus.</p> <p>Cu referire la propunerea de a exclude cuvintele „act de stare civilă,” din compartimentul VII, punctul 1 al Anexei 2 la Legea nr. 242/2010, se consideră necesar ca autorul proiectului să argumenteze detaliat în Nota informativă cauza excluderii acestui serviciu, or, acesta este unul foarte solicitat de către cetățenii Republicii Moldova stabiliți peste hotare. Astfel, în anii 2020-2024 (sem. I) au fost obținute prin intermediul MDOC cca 29.000 de acte de stare civilă.</p> <p>Adițional, se propune coroborarea noțiunilor utilizate în <i>Legea nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare</i> în partea de «transcrierea actelor» la noile norme ale proiectului de lege și anume «înscrierea faptelor și evenimentelor produse în alte state».</p>	<p>Precizare</p> <p>Nota informativă a prezentului proiect a fost completată. Pentru detalii, a se vedea și nota informativă de la proiectul Legii privind actele de stare civilă.</p>
Art. VI. – Legea nr. 246/2018 privind procedura notarială				
<p>3. Articolul 41 va avea următorul cuprins:</p>	<p>Camera Notarială</p>	82.	<p>Marcăm că formularea art. 37 din proiectul legii cu privire la actele de stare civilă corespunde în întregime cerințelor legale, iar</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Proiectul a fost modificat.</p>

<p>„Articolul 41. Desfacerea căsătoriei prin acordul soților”</p> <p>(1) Cererea de desfacere a căsătoriei prin acordul soților poate fi depusă la oricare notar în baza acordului soților și în prezența ambilor soți sau în prezența unuia dintre soți dacă notarului i-a fost comunicat acordul autentic al celuilalt soț de desfacere a căsătoriei și de examinare a cererii în absența sa.</p> <p>(2) Procedura de înregistrare a desfacerii căsătoriei este reglementată de legea cu privire la actele de stare civilă și Codul familiei.”</p>			<p>conform prevederilor art. 4 din același proiect, înregistrarea de stat a faptelor și evenimentelor este atribuită identic autorităților abilitate , inclusiv notarului. Prin urmare, nu este necesar de o reglementare separată pentru notari în cazul înregistrării divorțului și se vor aplica prevederile legii cu privire la actele de stare civilă și Codul Familiei.</p> <p>În acest context, Camera Notarială propune reformularea conținutului art. 41 după cum urmează:</p> <p>„Articolul 41. Înregistrarea divorțului prin acordul soților</p> <p>(1) Cererea de înregistrare a divorțului prin acordul soților poate fi depusă la oricare notar.</p> <p>(2) Înregistrarea divorțului este reglementată de legea cu privire la actele de stare civilă și Codul Familiei.”</p> <p>Dat fiind faptul că proiectul legii cu privire la actele de stare civilă și-a schimbat conceptul cu privire la divorț și în urma modificării art. 41 din Legea nr. 246/2018 prin urmare necesită a fi modificat și art. 42 din Legea nr. 246/2018 pentru a corespunde prevederilor legale.</p> <p>Propunem la art. 42 alin. (1) de exclus lit.b), c), d) și lit. f).</p>	
Art. VII. – Legea taxei de stat nr. 213/2023				
<p>2. Anexa nr. 1: la punctul 2.3., cuvintele „ numelui, prenumelui și patronimicului”, se substituie cu cuvintele „numele și/sau prenumele”; [...] la subpunctul 2.6., cuvântul „extraselor” se substituie cu cuvântul „documentelor”.</p>	Agencia Servicii Publice	83.	<p>La pct. 2 din proiect, referitor la subpunctul 2.3. sintagma „numele și/sau prenumele” trebuie declinată corespunzător: „numelui și/sau prenumelui”, iar în ceea ce privește subpunctul 2.6. cuvintele „extraselor de pe actele” se substituie cu cuvântul „documentelor”.</p>	<p>Se acceptă Textul propus se regăsește la Art. VIII pct. 2 din proiect.</p>

Art. VIII. – Dispoziții finale și tranzitorii

<p>(1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 octombrie 2024.</p> <p>(2) Până la implementarea definitivă a Sistemului informațional „Acte de stare civilă”, desfacerea căsătoriei de către notar se va realiza conform procedurii existente până la data intrării în vigoare a prezentei legi.</p>	<p>Agenția Serviciilor Publice</p>	84.	La pct. 1, textul „01 octombrie 2024” se substituie cu textul „01.12.2024”.	<p>Se acceptă</p> <p>Textul propus se regăsește la art. IX alin. (1) din proiect.</p>
	<p>Camera Notarială</p>	85.	<p>Autorul proiectului nu a indicat termenul de implimentare a SI „Acte de Stare Civilă” ce poate duce la tergiversarea implimentării legii și accesul cetățenilor la servicii în termen și de calitate. Prin urmare, propunem stabilirea termenului de implimentare a SI „Acte de Stare Civilă” până la data de 31.12.2024.</p> <p>Se propune de inclus în dispoziții finale și tranzitorii următorul text: „Până la implimentarea SI „Acte de Stare Civilă”, notarul va emite încheierea de desfacere a căsătoriei prin acordul soților. În termen de 3 zile de la data emiterii încheierii de desfacere a căsătoriei, notarul transmite Agenției Serviciilor Publice, organul abilitat pentru înregistrarea divorțului, încheierea cu dovada achitării taxei de stat și originalul certificatului de căsătoriei.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Ținem să precizăm că implementarea SI „Acte de Stare Civilă” este una graduală. Nu putem stabili un termen precis pentru finalizarea implementării, luând în considerare multitudinea de aspecte practice, de ordin tehnic de asigurare a locurilor automatizate de muncăetc.</p> <p>Implementarea unui sistem informațional complex necesită dezvoltarea infrastructurii, inclusiv servere, rețele securizate, baze de date și alte componente tehnice. Acestea trebuie testate și optimizate pentru a asigura funcționalitatea și securitatea datelor cu caracter personal, ceea ce poate necesita timp. Prin urmare, implementarea este graduală tocmai pentru a asigura funcționarea corectă și completă a sistemului, fără a grăbi procesul în mod artificial, ceea ce ar putea compromite</p>

				<p>securitatea sau calitatea datelor gestionate.</p> <p>Referitor la cealaltă propunere, menționăm că aceasta nu este oportună. Or, alin. (2) al art. IX prevede că până la implementarea Sistemului informațional „Acte de stare civilă”, desfacerea căsătoriei de către notar se va realiza conform procedurii existente până la data intrării în vigoare a prezentei legi.</p>
Recomandările din raportul de expertiză anticorupție				
<p>7. Articolul 13: la alineatul (1) după cuvintele „examen medical gratuit”, se completează cu cuvintele „în modul și condițiile stabilite prin acte normative,”; alineatul (3) se abrogă.</p>	<p>Centrul Național Anticorupție</p>	86.	<p>Modificarea art. 13 din Codul familiei, inclusiv prin abrogarea alin. (3) ce determină autoritatea competentă de stabilirea modului și condițiilor de efectuare a examenului medical gratuit, oferă un caracter incert și interpretabil normei, începând de la utilizarea trimerilor defectuoase „în modul și condițiile stabilite prin acte normative”, și până la omisiunea determinării autorității publice responsabile de stabilirea modului și condițiilor de realizare a examenului medical.</p> <p>Eliminarea responsabilității clare a Ministerului Sănătății poate conduce la o responsabilitate mai difuză, nerecunoașterea de către autoritate a competențelor conferite prin lege și pasarea obligației entităților din subordine, fapt ce ar putea afecta controlul standardelor de elaborare și aplicare a acestor reglementări, astfel rezultând o aplicare neuniformă a procesului de examinare medicală.</p> <p>În această ordine de idei, subliniem necesitatea respectării rigorilor de elaborare a actelor normative statuate în Legea nr.100/2017, unde se stabilește că la elaborarea actului normativ se va ține cont de principiile de stabilitate și predictibilitate a normelor</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Modificările propuse la pct. 7 al Art. 1 (art. 13 din Codul familiei) au fost excluse din proiect.</p>

			<p>juridice, precum expunerea conținutul proiectului într- un limbaj clar și concis, în vederea excluderii oricărui echivoc.</p> <p>În vederea revizuirii corespunzătoare a normelor de la art.13 din Codul familiei, se recomandă completarea normei de la pct.7, alin.(1), cu textul ce determină autoritatea publică responsabilă de elaborarea și aprobarea actelor normative ce stabilesc modul și condițiile de efectuare a examenului medical gratuit. (ex.: „în modul și condițiile stabilite prin acte normative elaborate de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul sănătății)</p>	
<p>9. La articolul 15: [...] alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Orice persoană poate face opunere la căsătorie, dacă există un impediment legal ori dacă nu sunt îndeplinite alte cerințe ale legii, prin depunerea unei cereri la autoritatea abilitată să înregistreze căsătoria, în care vor fi expuse motivele cu anexarea dovezilor invocate. Autoritatea abilitată să înregistreze căsătoria este obligată să verifice opunerea la căsătorie în baza actelor de stare civilă, a dovezilor prezentate, precum și în baza informațiilor puse la dispoziție de către alte autorități și instituții competente. Examinarea cererii de înregistrare a</p>	<p>Centrul Național Anticorupție</p>	87.	<p>În conținutul alin.(2) se stabilește procedura în cazul în care se face o opunere la căsătorie, analiza căreia suspendă examinarea cererii de înregistrare a căsătoriei până la finalizarea verificării opunerii la căsătorie.</p> <p>Cu toate acestea, în normă se constată omisiunea stabilirii procedurii în cazul în care se stabilește că dovezile prezentate justifică neadmiterea înregistrării căsătoriei, astfel lăsând la discreția organului abilitat de a interpreta și dezvolta regulile proprii privind modul de aplicare a prevederilor, în funcție de interesul urmărit sau înțelegerile prealabile cu unul dintre subiecții interesați de înregistrarea căsătoriei.</p> <p>Se recomandă a completa proiectul cu norma ce stabilește procedura aplicată după examinarea dovezilor și stabilirea veridicității acestora.</p>	<p>Se acceptă Modificările propuse se regăsesc la pct. 8 al Art. I (art. 15 alin. (2) din Codul familiei).</p>

căsătoriei se suspendă pînă la finalizarea verificării opunerii la căsătorie. [...]				
--	--	--	--	--

TABELUL COMPARATIV
la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative
(cadru conex la Legea privind actele de stare civilă)

CONȚINUTUL NORMEI ÎN VIGOARE	MODIFICAREA PROPUȘĂ	CONȚINUTUL NORMEI DUPĂ MODIFICARE
Art. I. – Codul familiei nr. 1316/2000		
<p>Art. 2 alin. (2) [...] (2) Numai căsătoria încheiată la organele de stat de stare civilă (denumite în continuare <i>organe de stare civilă</i>) generează drepturile și obligațiile de soți prevăzute de prezentul cod. [...]</p>	<p>La art. 2 alineatul (2) va avea următorul cuprins: „(2) Căsătoria înregistrată de autoritățile abilitate prin lege să înregistreze fapte și evenimente de stare civilă generează drepturile și obligațiile soților prevăzute de prezentul cod.”</p>	<p>Articolul 2. Principiile de bază ale legislației familiale (1) Familia și relațiile familiale în Republica Moldova sînt ocrotite de stat. (2) Căsătoria înregistrată de autoritățile abilitate prin lege să înregistreze fapte și evenimente de stare civilă generează drepturile și obligațiile soților prevăzute de prezentul cod. (3) Relațiile familiale sînt reglementate în conformitate cu următoarele principii: monogamie, căsătorie liber consimțită între bărbat și femeie, egalitate în drepturi a soților în familie, sprijin reciproc moral și material, fidelitate conjugală, prioritate a educației copilului în familie, manifestare a grijii pentru întreținerea, educația și apărarea drepturilor și intereselor membrilor minori și ale celor inapți de muncă ai familiei, soluționare, pe cale amiabilă, a tuturor problemelor vieții familiale, inadmisibilitate a amestecului deliberat în relațiile familiale, liber acces la apărarea, pe cale judecătorească, a drepturilor și intereselor legitime ale membrilor familiei.</p>
<p>Articolul 3. Prezentul cod stabilește condițiile și modalitatea de încheiere, încetare și declarare a</p>	<p>La articolul 3 cuvîntul „încheiere” se substituie cu cuvîntul „înregistrare”.</p>	<p>Articolul 3. Prezentul cod stabilește condițiile și modalitatea de încheiere înregistrare, încetare și</p>

nulității căsătoriei, reglementează relațiile personale nepatrimoniale și patrimoniale născute din căsătorie, rudenie și adopție, precum și alte relații sociale similare celor familiale.		declarare a nulității căsătoriei, reglementează relațiile personale nepatrimoniale și patrimoniale născute din căsătorie, rudenie și adopție, precum și alte relații sociale similare celor familiale.
TITLUL II CĂSĂTORIA Capitolul 3 CONDIȚIILE ȘI MODALITATEA DE ÎNCHEIERE A CĂSĂTORIEI	În denumirea Capitolului 3 din Titlul II cuvântul „ ÎNCHEIERE ” se substituie cu cuvântul „ ÎNREGISTRARE ”;	TITLUL II CĂSĂTORIA Capitolul 3 CONDIȚIILE ȘI MODALITATEA DE ÎNREGISTRARE A CĂSĂTORIEI
Articolul 9. Încheierea căsătoriei (1) Încheierea căsătoriei are loc la organele de stare civilă, precum și la alte organe abilitate prin lege. (2) Drepturile și obligațiile juridice ale soților iau naștere din ziua înregistrării căsătoriei la organele de stare civilă.	Articolul 9 va avea următorul cuprins: Articolul 9. Înregistrarea căsătoriei (1) Căsătoria se înregistrează de autoritățile abilitate prin lege să înregistreze fapte și evenimente de stare civilă. (2) Drepturile și obligațiile juridice ale soților iau naștere din ziua înregistrării căsătoriei.	Articolul 9. Înregistrarea căsătoriei (1) Căsătoria se înregistrează de autoritățile abilitate prin lege să înregistreze fapte și evenimente de stare civilă. (2) Drepturile și obligațiile juridice ale soților iau naștere din ziua înregistrării căsătoriei.
Articolul 10. Declarația de căsătorie (1) Declarația de căsătorie se depune personal de persoanele care doresc să se căsătorească la organul de stare civilă în a cărui rază teritorială se află domiciliul unuia dintre ei sau al părinților unuia dintre ei. (2) În declarația de căsătorie, viitorii soți trebuie să indice că nu există nici un impediment legal la căsătorie. (3) Depunerea declarației de căsătorie și înregistrarea căsătoriei au loc în modul stabilit pentru înregistrarea de stat a actelor de stare civilă.	Articolul 10 va avea următorul cuprins: Articolul 10. Cererea de înregistrare a căsătoriei (1) Cererea de înregistrare a căsătoriei se depune personal de către viitorii soți la autoritatea abilitată. (2) Viitorii soți trebuie să indice în cererea de înregistrare a căsătoriei că nu există nici un impediment legal la căsătorie. (3) Depunerea cererii de înregistrare a căsătoriei are loc în modul stabilit de actele normative pentru înregistrarea de stat a faptelor și evenimentelor de stare civilă.	Articolul 10. Cererea de înregistrare a căsătoriei (1) Cererea de înregistrare a căsătoriei se depune personal de către viitorii soți la autoritatea abilitată. (2) Viitorii soți trebuie să indice în cererea de înregistrare a căsătoriei că nu există nici un impediment legal la căsătorie. (3) Depunerea cererii de înregistrare a căsătoriei are loc în modul stabilit de actele normative pentru înregistrarea de stat a faptelor și evenimentelor de stare civilă.
Articolul 12. Modalitatea de încheiere a căsătoriei (1) Încheierea căsătoriei se face în prezența persoanelor care se căsătoresc, după expirarea unui termen de cel puțin o lună din	Articolul 12 va avea următorul cuprins: Articolul 12. Modalitatea de înregistrare a căsătoriei Locul înregistrării căsătoriei, modul de depunere a cererii de înregistrare a căsătoriei	Articolul 12. Modalitatea de înregistrare a căsătoriei Locul înregistrării căsătoriei, modul de depunere a cererii de înregistrare a căsătoriei sunt

<p>momentul depunerii de către ele a declarației de căsătorie.</p> <p>(2) Dacă există motive temeinice, la cererea persoanelor care doresc să se căsătorească, persoana responsabilă din cadrul organului de stare civilă poate reduce termenul indicat la alin.(1), iar în cazuri excepționale (pericol pentru viață, graviditate, nașterea copilului etc.), căsătoria poate fi încheiată chiar în ziua depunerii declarației.</p> <p>(3) Termenul maximal ce se stabilește pentru încheierea căsătoriei nu va depăși două luni de la data depunerii declarației de căsătorie.</p>	<p>sunt stabilite în Legea cu privire la actele de stare civilă.</p>	<p>stabilite în Legea cu privire la actele de stare civilă.</p>
<p>Articolul 14. Vîrsta matrimonială (1) Vîrsta matrimonială minimă este de 18 ani.</p> <p>(2) Pentru motive temeinice, se poate încuviința încheierea căsătoriei cu reducerea vîrstei matrimoniale, dar nu mai mult decît cu doi ani. Reducerea vîrstei matrimoniale va fi încuviințată de autoritatea tutelară locală în a cărei rază teritorială își au domiciliul persoanele care doresc să se căsătorească, în baza cererii acestora și acordului părinților minorului.</p>	<p>La articolul 14 alineatul (2) propoziția a doua va avea următoarea redacție: „Reducerea vîrstei matrimoniale se admite cu acordul cel puțin a unuia din părinții minorului, dar nu mai mult decît cu doi ani, iar în lipsa acestora, cu încuviințarea autorității tutelare.”.</p>	<p>Articolul 14. Vîrsta matrimonială (1) Vîrsta matrimonială minimă este de 18 ani.</p> <p>(2) Reducerea vîrstei matrimoniale se admite cu acordul cel puțin a unuia din părinții minorului, dar nu mai mult decît cu doi ani, iar în lipsa acestora, cu încuviințarea autorității tutelare.</p>
<p>Articolul 15. Impedimente la căsătorie (1) Nu se admite încheierea căsătoriei între:</p> <p>a) persoane dintre care cel puțin una este deja căsătorită;</p> <p>b) rude în linie dreaptă pînă la al IV-lea grad inclusiv, frațiși surori, inclusiv cei care au un părinte comun;</p> <p>c) adoptator și adoptat;</p>	<p>La articolul 15: la alineatul (1) litera b) va avea următorul cuprins: „b) rude în linie dreaptă, precum și între cele în linie colaterală, pînă la al IV-lea grad inclusiv.”.</p> <p>literele c) și d) se abrogă. se completează cu un alineat nou (1¹) cu următorul cuprins:</p>	<p>Articolul 15. Impedimente la căsătorie (1) Nu se admite încheierea căsătoriei între:</p> <p>a) persoane dintre care cel puțin una este deja căsătorită;</p> <p>b) rude în linie dreaptă, precum și între cele în linie colaterală, pînă la al IV-lea grad inclusiv;</p> <p>c) <i>abrogat</i>;</p> <p>d) <i>abrogat</i>;</p>

<p>d) adoptat și rudă a adoptatorului în linie dreaptă, pînă la al II-lea grad inclusiv;</p> <p>e) curator și persoană minoră aflată sub curatela acestuia, în perioada curatelei;</p> <p>f) persoane dintre care cel puțin în privința uneia este instituită o măsură de ocrotire judiciară (ocrotire provizorie, curatelă sau tutelă) șilipsește autorizarea prevăzută de lege la încheierea căsătoriei;</p> <p>g) persoane condamnate la privațiune de libertate în perioada cînd ambele îșiispășesc pedeapsa;</p> <p>h) persoane de același sex.</p> <p>(2) Orice persoană poate face opunere la căsătorie, dacă există un impediment legal ori dacă nu sînt îndeplinite alte cerințe ale legii, expunîndu-și în scris motivele șianexînd dovezile invocate. Organul de stare civilă este obligat să verifice opunerile și, dacă acestea se confirmă, să refuze încheierea căsătoriei.</p>	<p>„(1¹)În cazul adopției, dispozițiile alin. (1) lit. b) sunt aplicabile atît între cei care au devenit rude prin adopție, cît și între cei a căror rudenie firească a încetat prin efectul adopției.</p> <p>alineatul (2) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(2)Orice persoană poate face opunere la căsătorie, dacă există un impediment legal ori dacă nu sunt îndeplinite alte cerințe ale legii, prin depunerea unei cereri la autoritatea abilitată să înregistreze căsătoria, în care vor fi expuse motivele cu anexarea dovezilor invocate. Autoritatea abilitată să înregistreze căsătoria este obligată să verifice opunerea la căsătorie în baza actelor de stare civilă, a dovezilor prezentate, precum și în baza informațiilor puse la dispoziție de către alte autorități și instituții competente. Examinarea cererii de înregistrare a căsătoriei se suspendă pînă la finalizarea verificării opunerii la căsătorie. Dacă în rezultatul verificării opunerii, acestea se confirmă, autoritatea abilitată este obligată să refuze încheierea căsătoriei.</p> <p>se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:</p> <p>„(3) În cazul în care ulterior înregistrării unei căsătorii se atestă că aceasta a fost încheiată cu unul sau mai multe impedimente prevăzute la art. 15, sau contravine principiilor dreptului familiei, prestarea serviciilor de stare civilă la cererea unuia dintre soți este posibilă doar după stabilirea de către instanța judecătorească a statutului căsătoriei anterioare, iar, după caz, după recunoașterea în</p>	<p>e) curator și persoană minoră aflată sub curatela acestuia, în perioada curatelei;</p> <p>f) persoane dintre care cel puțin în privința uneia este instituită o măsură de ocrotire judiciară (ocrotire provizorie, curatelă sau tutelă) șilipsește autorizarea prevăzută de lege la încheierea căsătoriei;</p> <p>g) persoane condamnate la privațiune de libertate în perioada cînd ambele îșiispășesc pedeapsa;</p> <p>h) persoane de același sex.</p> <p>(1¹) În cazul adopției, dispozițiile alin. (1) lit. b) sunt aplicabile atît între cei care au devenit rude prin adopție, cît și între cei a căror rudenie firească a încetat prin efectul adopției.</p> <p>(2) Orice persoană poate face opunere la căsătorie, dacă există un impediment legal ori dacă nu sunt îndeplinite alte cerințe ale legii, prin depunerea unei cereri la autoritatea abilitată să înregistreze căsătoria, în care vor fi expuse motivele cu anexarea dovezilor invocate. Autoritatea abilitată să înregistreze căsătoria este obligată să verifice opunerea la căsătorie în baza actelor de stare civilă, a dovezilor prezentate, precum și în baza informațiilor puse la dispoziție de către alte autorități și instituții competente. Examinarea cererii de înregistrare a căsătoriei se suspendă pînă la finalizarea verificării opunerii la căsătorie. Dacă în rezultatul verificării opunerii, acestea se confirmă, autoritatea abilitată este obligată să refuze încheierea căsătoriei.</p>
--	--	--

	<p>condițiile legii a căsătoriei încheiată cu impediment.”;</p>	<p>(3) În cazul în care ulterior înregistrării unei căsătorii se atestă că aceasta a fost încheiată cu unul sau mai multe impedimente prevăzute la art. 15, sau contravine principiilor dreptului familiei, prestarea serviciilor de stare civilă la cererea unuia dintre soți este posibilă doar după stabilirea de către instanța judecătorească a statutului căsătoriei anterioare, iar, după caz, după recunoașterea în condițiile legii a căsătoriei încheiată cu impediment.</p>
<p>Articolul 17. Alegerea numelui de familie de către soți</p> <p>(1) La încheierea căsătoriei, soții, la dorință, își aleg numele de familie al unuia dintre ei sau cel format prin conexarea numelor ambilor drept nume de familie comun ori fiecare dintre ei își păstrează numele de familie pe care l-a purtat pînă la căsătorie, ori conexează numele de familie al celuilalt soț la numele de familie propriu.</p> <p>(2) Conexarea numelor de familie nu se admite cînd cel puțin unul dintre ele este dublu.</p> <p>(3) Schimbarea numelui de familie al unuia dintre soți nu implică schimbarea numelui de familie al celuilalt soț.</p> <p>(4) În momentul înregistrării divorțului, soții pot păstra numele de familie ales la încheierea căsătoriei sau pot reveni la numele de familie purtat pînă la încheierea acestei căsătorii.</p>	<p>Articolul 17 va avea următorul cuprins: „Articolul 17. Alegerea numelui de către soți</p> <p>(1) La înregistrarea căsătoriei, fiecare dintre soți, la dorință, poate să-și păstreze numele purtat pînă la căsătorie, să ia numele unuia sau altuia dintre ei sau numele lor format prin conexare.</p> <p>(2) Conexarea numelor nu se admite atunci cînd cel puțin unul dintre ele este dublu.</p> <p>(3) Schimbarea numelui unuia dintre soți nu implică schimbarea numelui celuilalt soț.</p> <p>(4) După desfacerea căsătoriei, soții pot păstra numele ales la înregistrarea căsătoriei sau, după caz, pot reveni la numele purtat pînă la înregistrarea acesteia.</p>	<p>Articolul 17. Alegerea numelui de către soți</p> <p>(1) La înregistrarea căsătoriei, fiecare dintre soți, la dorință, poate să-și păstreze numele purtat pînă la căsătorie, să ia numele unuia sau altuia dintre ei sau numele lor format prin conexare.</p> <p>(2) Conexarea numelor nu se admite atunci cînd cel puțin unul dintre ele este dublu.</p> <p>(3) Schimbarea numelui unuia dintre soți nu implică schimbarea numelui celuilalt soț.</p> <p>(4) După desfacerea căsătoriei, soții pot păstra numele ales la înregistrarea căsătoriei sau, după caz, pot reveni la numele purtat pînă la înregistrarea acesteia.</p>
<p>Articolul 33. Temeiurile încetării căsătoriei</p> <p>(1) Căsătoria încetează în urma decesului sau a declarării pe cale judecătorească a decesului unuia dintre soți.</p>	<p>Articolul 33 va avea următorul cuprins: „ Articolul 33. Temeiurile încetării căsătoriei</p> <p>Căsătoria încetează prin:</p> <p>a) divorț (desfacere);</p> <p>b) decesul unuia dintre soți;</p>	<p>Articolul 33. Temeiurile încetării căsătoriei</p> <p>Căsătoria încetează prin:</p> <p>a) divorț (desfacere);</p> <p>b) decesul unuia dintre soți;</p>

<p>(2) Căsătoria poate înceta prin divorț (desfacere), în baza cererii unuia sau a ambilor soți ori a tutorelui soțului în privința căruia s-a instituit măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei.</p>	<p>c) declararea pe cale judecătorească a decesului unuia dintre soți; d) declararea de către cel puțin unul dintre soți a încetării relațiilor de căsătorie în cazul certificării anterioare a căsătoriei consemnate în localitățile din stânga Nistrului; e) constatarea judecătorească a încetării relațiilor de căsătorie anterioare.</p>	<p>c) declararea pe cale judecătorească a decesului unuia dintre soți; d) declararea de către cel puțin unul dintre soți a încetării relațiilor de căsătorie în cazul certificării anterioare a căsătoriei consemnate în localitățile din stânga Nistrului; e) constatarea judecătorească a încetării relațiilor de căsătorie anterioare.</p>
<p>Articolul 35. Modalitatea de desfacere a căsătoriei În cazurile prevăzute la art. 36 alin. (1) și (2), căsătoria se desface de către organul de stare civilă, în cazurile prevăzute la art. 36 alin. (4) și (5) și la art. 37 – pe cale judecătorească, iar în condițiile prevăzute la art. 41 și 42 din Legea nr. 246/2018 privind procedura notarială – de către notar.</p>	<p>Articolul 35 va avea următorul cuprins: Articolul 35. Modalitatea de desfacere a căsătoriei Căsătoria poate a fi desfăcută la Agenția Servicii Publice, la misiunile diplomatice și/sau oficiile consulare ale Republicii Moldova, la notar, sau pe cale judecătorească.</p>	<p>Articolul 35. Modalitatea de desfacere a căsătoriei Căsătoria poate a fi desfăcută la Agenția Servicii Publice, la misiunile diplomatice și/sau oficiile consulare ale Republicii Moldova, la notar, sau pe cale judecătorească.</p>
<p>Articolul 36. Desfacerea căsătoriei la organull stare civilă (1) În baza acordului comun al soților, în cazurile în care între aceștia nu există neînțelegeri referitoare la partajul proprietății comune în devălmășie, la întreținerea, educațiași domiciliul copiilor minori comuni sau la întreținerea unuia dintre soți, căsătoria este desfăcută la organul de stare civilă în a cărui rază teritorială se află domiciliul unuia dintre soți. Soții participă la desfacerea căsătoriei în condițiile Legii nr.100/2001 privind actele de stare civilă. (2) La cererea unuia dintre soți, căsătoria poate fi desfăcută la organul stare civilă dacă celălalt soț: a) este supus unei măsuri de ocrotire judiciare; b) a fost declarat dispărut;</p>	<p>Articolul 36 va avea următorul cuprins: Articolul 36. Desfacerea căsătoriei de către autoritățile abilitate (1) În baza acordului comun al soților, în cazurile în care între aceștia nu există neînțelegeri referitoare la partajul proprietății comune în devălmășie, la întreținerea, educațiași domiciliul copiilor minori comuni sau la întreținerea unuia dintre soți, căsătoria este desfăcută de către autoritățile abilitate să înregistreze divorțul. (2) La cererea unuia dintre soți, căsătoria poate fi desfăcută la Agenția Servicii Publice dacă, după înregistrarea căsătoriei, celălalt soț: a) este supus unei măsuri de ocrotire judiciare; b) a fost declarat dispărut;</p>	<p>Articolul 36. Desfacerea căsătoriei de către autoritățile abilitate (1) În baza acordului comun al soților, în cazurile în care între aceștia nu există neînțelegeri referitoare la partajul proprietății comune în devălmășie, la întreținerea, educațiași domiciliul copiilor minori comuni sau la întreținerea unuia dintre soți, căsătoria este desfăcută de către autoritățile abilitate să înregistreze divorțul. (2) La cererea unuia dintre soți, căsătoria poate fi desfăcută la Agenția Servicii Publice dacă, după înregistrarea căsătoriei, celălalt soț: a) este supus unei măsuri de ocrotire judiciare; b) a fost declarat dispărut; c) a fost condamnat cu executarea pedepsei la privațiune de libertate pe un termen mai mare de 3 ani.</p>

<p>c) a fost condamnat la privațiune de libertate pe un termen mai mare de 3 ani.</p> <p>(3) Desfacerea căsătoriei și eliberarea certificatului de divorț au loc după expirarea termenului de o lună din ziua depunerii cererii de divorț.</p> <p>(4) În cazul apariției litigiilor între soți cu privire la copii, la partaj sau la întreținerea unuia dintre soți, desfacerea căsătoriei se face pe cale judecătorească.</p> <p>(5) Dacă, după desfacerea căsătoriei de către organul stare civilă, între soți apar litigii referitoare la partaj, la întreținerea, educația și domiciliul copiilor minori comuni sau la întreținerea unuia dintre soți, acestea se vor soluționa pe cale judecătorească.</p>	<p>c) a fost condamnat cu executarea pedepsei la privațiune de libertate pe un termen mai mare de 3 ani.</p> <p>(3) Modul și condițiile de desfacere a căsătoriei sunt stabilite de Legea privind actele de stare civilă.</p> <p>(4) În cazul apariției litigiilor între soți cu privire la copii, la partaj sau la întreținerea unuia dintre soți, desfacerea căsătoriei se face pe cale judecătorească.</p> <p>(5) Dacă, după desfacerea căsătoriei de către autoritățile abilitate să înregistreze divorțul, între soți apar litigii referitoare la partaj, la întreținerea, educația și domiciliul copiilor minori comuni sau la întreținerea unuia dintre soți, acestea se vor soluționa pe cale judecătorească.”</p>	<p>(3) Modul și condițiile de desfacere a căsătoriei sunt stabilite de Legea privind actele de stare civilă.</p> <p>(4) În cazul apariției litigiilor între soți cu privire la copii, la partaj sau la întreținerea unuia dintre soți, desfacerea căsătoriei se face pe cale judecătorească.</p> <p>(5) Dacă, după desfacerea căsătoriei de către autoritățile abilitate să înregistreze divorțul, între soți apar litigii referitoare la partaj, la întreținerea, educația și domiciliul copiilor minori comuni sau la întreținerea unuia dintre soți, acestea se vor soluționa pe cale judecătorească.”</p>
<p>Articolul 37. Desfacerea căsătoriei de către instanța judecătorească</p> <p>(1) Dacă soții au copii minori comuni și nu au ajuns la un acord privind întreținerea, educația și domiciliul acestora sau în lipsa acordului la divorț al unuia dintre soți, cu excepția cazurilor prevăzute la art.36 alin.(2) și a cazurilor în care căsătoria a fost desfăcută prin încheiere notarială, desfacerea căsătoriei are loc pe cale judecătorească.</p> <p>(2) Desfacerea căsătoriei are loc pe cale judecătorească și în cazurile când există acordul la divorț al ambilor soți, însă unul dintre ei refuză să se prezinte la organul stare civilă pentru soluționarea problemei.</p> <p>[...]</p>	<p>Articolul 37:</p> <p>la alineatul (1) cuvintele „prin încheiere notarială” se substituie cu cuvintele „de notar”;</p> <p>la alineatul (2) cuvintele „organul de stare civilă” se substituie cu textul „autoritatea abilitată să înregistreze divorțul”.</p>	<p>Articolul 37. Desfacerea căsătoriei de către instanța judecătorească</p> <p>(1) Dacă soții au copii minori comuni și nu au ajuns la un acord privind întreținerea, educația și domiciliul acestora sau în lipsa acordului la divorț al unuia dintre soți, cu excepția cazurilor prevăzute la art.36 alin.(2) și a cazurilor în care căsătoria a fost desfăcută prin încheiere notarială de notar, desfacerea căsătoriei are loc pe cale judecătorească.</p> <p>(2) Desfacerea căsătoriei are loc pe cale judecătorească și în cazurile când există acordul la divorț al ambilor soți, însă unul dintre ei refuză să se prezinte la organul stare civilă autoritatea abilitată să înregistreze divorțul pentru soluționarea problemei.</p> <p>[...]</p>

<p>Articolul 39. Momentul încetării căsătoriei</p> <p>(1) În cazul desfacerii căsătoriei la organul stare civilă, la notar, aceasta încetează din ziua înregistrării divorțului, iar în cazul desfacerii căsătoriei pe cale judecătorească - din ziua când hotărârea instanței judecătorești a rămas definitivă.</p> <p>(2) Dacă problema divorțului a fost soluționată pe cale judecătorească, acesta urmează a fi înregistrat în modul prevăzut pentru înregistrarea de stat a actelor de stare civilă. Soții nu au dreptul să încheie o nouă căsătorie pînă la obținerea certificatului de divorț de la organul stare civilă în a cărui rază teritorială se află domiciliul acestora.</p> <p>(3) Instanța judecătorească este obligată să transmită, în termen de 3 zile de la data când hotărârea privind desfacerea căsătoriei a rămas definitivă, o copie a acesteia organului stare civilă din raza ei teritorială.</p>	<p>Articolul 39:</p> <p>la alineatul (1), cuvintele „organul de stare civilă,” de substituie cu cuvintele „Agenția Servicii Publice, misiunea diplomatică și/sau oficiul consular ale Republicii Moldova sau”;</p> <p>la alineatul (2), propoziția a doua se exclude;</p> <p>alineatul (3) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(3) În cazul în care hotărârea judecătorească prin care s-a pronunțat desfacerea căsătoriei a rămas definitivă, instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărârea prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărârii în cauză.”</p>	<p>Articolul 39. Momentul încetării căsătoriei</p> <p>(1) În cazul desfacerii căsătoriei la organul de stare civilă Agenția Servicii Publice, misiunea diplomatică și/sau oficiul consular ale Republicii Moldova sau, la notar, aceasta încetează din ziua înregistrării divorțului, iar în cazul desfacerii căsătoriei pe cale judecătorească - din ziua când hotărârea instanței judecătorești a rămas definitivă.</p> <p>(2) Dacă problema divorțului a fost soluționată pe cale judecătorească, acesta urmează a fi înregistrat în modul prevăzut pentru înregistrarea de stat a actelor de stare civilă. Soții nu au dreptul să încheie o nouă căsătorie pînă la obținerea certificatului de divorț de la organul stare civilă în a cărui rază teritorială se află domiciliul acestora.</p> <p>(3) În cazul în care hotărârea judecătorească prin care s-a pronunțat desfacerea căsătoriei a rămas definitivă, instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărârea prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărârii în cauză.</p>
<p>Articolul 40. Restabilirea căsătoriei în cazul apariției soțului declarat decedat sau dispărut</p> <p>(1) În cazul apariției soțului declarat, în modul stabilit de lege, decedat sau dispărut și anulării hotărârii respective a instanței judecătorești, organul stare civilă poate</p>	<p>La articolul 40 cuvintele „organul de stare civilă” se substituie cu cuvintele „ Agenția Servicii Publice”.</p>	<p>Articolul 40. Restabilirea căsătoriei în cazul apariției soțului declarat decedat sau dispărut</p> <p>(1) În cazul apariției soțului declarat, în modul stabilit de lege, decedat sau dispărut și anulării hotărârii respective a instanței judecătorești, organul de stare civilă Agenția</p>

<p>restabili căsătoria respectivă, la cererea comună a soților, dacă celălalt soț nu a încheiat o nouă căsătorie.</p> <p>(2) În cazul restabilirii căsătoriei, se consideră că aceasta nu a fost întreruptă. Bunurile dobândite în perioada de absență a unuia dintre soții aparțin soțului care le-a dobândit.</p>		<p>Servicii Publice poate restabili căsătoria respectivă, la cererea comună a soților, dacă celălalt soț nu a încheiat o nouă căsătorie.</p> <p>(2) În cazul restabilirii căsătoriei, se consideră că aceasta nu a fost întreruptă. Bunurile dobândite în perioada de absență a unuia dintre soții aparțin soțului care le-a dobândit.</p>
<p>Articolul 41. Declararea nulității căsătoriei</p> <p>(1) Instanța judecătorească va declara nulă căsătoria dacă aceasta:</p> <p>a) a fost încheiată cu încălcarea prevederilor art. 11, 13, 14 sau 15;</p> <p>b) a fost încheiată când soții sau unul dintre ei nu au avut intenția de a crea o familie (căsătorie fictivă).</p> <p>(2) Căsătoria declarată nulă se consideră ca atare din momentul încheierii ei.</p> <p>(3) Instanța judecătorească este obligată să transmită, în termen de 3 zile de la data când hotărârea privind declararea nulității căsătoriei a rămas definitivă, o copie a acesteia organului de stare civilă din raza teritorială a instanței judecătorești.</p>	<p>Articolul 41 va avea următorul cuprins: Articolul 41. Nulitatea absolută și relativă a căsătoriei</p> <p>(1) Instanța judecătorească va declara nulitatea absolută a căsătoriei, dacă:</p> <p>a) a fost înregistrată cu încălcarea prevederilor art. 11 sau 15 alin (1) lit. a), b), h) și alin (1¹);</p> <p>b) a fost înregistrată când soții sau unul dintre ei nu au avut intenția de a crea o familie (căsătorie fictivă).</p> <p>(2) Căsătoria lovită de nulitate relativă poate fi anulată de instanța judecătorească în următoarele cazuri:</p> <p>a) a fost înregistrată cu încălcarea prevederilor art. 15 alin (1) lit. e), f) și g);</p> <p>b) a fost înregistrată în condițiile prevăzute de art. 14, fără acordul părintelui sau, după caz, autorității tutelare.</p> <p>(3) Căsătoria declarată nulă, indiferent de temeiul de declarare a acesteia, se consideră ca atare din momentul înregistrării ei.</p> <p>(4) Instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărârea prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a</p>	<p>Articolul 41. Nulitatea absolută și relativă a căsătoriei</p> <p>(1) Instanța judecătorească va declara nulitatea absolută a căsătoriei, dacă:</p> <p>a) a fost înregistrată cu încălcarea prevederilor art. 11 sau 15 alin (1) lit. a), b), h) și alin (1¹);</p> <p>b) a fost înregistrată când soții sau unul dintre ei nu au avut intenția de a crea o familie (căsătorie fictivă).</p> <p>(2) Căsătoria lovită de nulitate relativă poate fi anulată de instanța judecătorească în următoarele cazuri:</p> <p>a) a fost înregistrată cu încălcarea prevederilor art. 15 alin (1) lit. e), f) și g);</p> <p>b) a fost înregistrată în condițiile prevăzute de art. 14, fără acordul părintelui sau, după caz, autorității tutelare.</p> <p>(3) Căsătoria declarată nulă, indiferent de temeiul de declarare a acesteia, se consideră ca atare din momentul înregistrării ei.</p> <p>(4) Instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărârea prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărârii în cauză.</p>

	<p>instanței judecătorești copia autenticată a hotărârii în cauză.</p> <p>(5) Căsătoria se consideră nulă dacă actul de căsătorie a fost declarat nul în conformitate cu Legea privind la actele de stare civilă.</p>	<p>(5) Căsătoria se consideră nulă dacă actul de căsătorie a fost declarat nul în conformitate cu Legea privind la actele de stare civilă.</p>
<p>Articolul 42. Persoanele care au dreptul să ceară declararea nulității căsătoriei</p> <p>(1) Dreptul de a cere declararea nulității căsătoriei îl au următoarele persoane:</p> <p>a) soțul minor, părinții lui (tutorii) sau autoritatea tutelară locală, dacă căsătoria a fost încheiată de o persoană care nu a atins vârsta matrimonială și această vârstă nu a fost redusă în modul stabilit. După atingerea de către soțul minor a vârstei de 18 ani, dreptul de a cere declararea nulității căsătoriei îi aparține numai lui;</p> <p>b) soțul ale cărui drepturi au fost încălcate prin încheierea căsătoriei;</p> <p>c) soțul care nu a știut despre existența impedimentelor la căsătorie, tutorele soțului în privința căruia s-a instituit măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei, soțul din căsătoria precedentă nedesfăcută, alte persoane ale căror drepturi și interese au fost lezate în urma căsătoriei încheiate cu încălcarea prevederilor art.15, precum și autoritatea tutelară locală, în cazurile menționate mai sus;</p> <p>d) soțul de bună-credință, în cazul în care a fost încheiată o căsătorie fictivă.</p> <p>(2) Examinarea cererii privind declararea nulității căsătoriei încheiate cu un minor care nu a atins vârsta matrimonială sau a căsătoriei încheiate cu încălcarea art. 15 alin. (1) lit. f) are loc cu</p>	<p>Articolul 42 va avea următorul cuprins:</p> <p>Articolul 42. Persoanele care au dreptul să ceară declararea nulității căsătoriei</p> <p>(1) Dreptul de a cere declararea nulității căsătoriei îl au următoarele persoane:</p> <p>a) soțul al cărui consimțământ a fost viciat prin eroare, dol sau violență;</p> <p>b) soțul minor, părinții lui, curatorii sau autoritatea tutelară, dacă căsătoria a fost înregistrată de o persoană care nu a atins vârsta matrimonială și această vârstă nu a fost redusă în modul stabilit;</p> <p>c) soțul ale cărui drepturi au fost încălcate prin înregistrarea căsătoriei, cu încălcarea obligației prevăzute la art. 11 alin. (2);</p> <p>d) soțul precum și alte persoane ale căror drepturi și interese au fost lezate în urma înregistrării căsătoriei cu încălcarea prevederilor art.15 alin. (1) lit. a);</p> <p>e) orice persoană interesată, în cazul căsătoriei înregistrate cu încălcarea prevederilor art.15 alin (1) lit. b), e), f), h), g) și alin (1¹);</p> <p>f) subiecții a căror autorizare este necesară la înregistrarea căsătoriei cu o persoană în privința căreia este instituită o măsură de ocrotire judiciară;</p>	<p>Articolul 42. Persoanele care au dreptul să ceară declararea nulității căsătoriei</p> <p>(1) Dreptul de a cere declararea nulității căsătoriei îl au următoarele persoane:</p> <p>a) soțul al cărui consimțământ a fost viciat prin eroare, dol sau violență;</p> <p>b) soțul minor, părinții lui, curatorii sau autoritatea tutelară, dacă căsătoria a fost înregistrată de o persoană care nu a atins vârsta matrimonială și această vârstă nu a fost redusă în modul stabilit;</p> <p>c) soțul ale cărui drepturi au fost încălcate prin înregistrarea căsătoriei, cu încălcarea obligației prevăzute la art. 11 alin. (2);</p> <p>d) soțul precum și alte persoane ale căror drepturi și interese au fost lezate în urma înregistrării căsătoriei cu încălcarea prevederilor art.15 alin. (1) lit. a);</p> <p>e) orice persoană interesată, în cazul căsătoriei înregistrate cu încălcarea prevederilor art.15 alin (1) lit. b), e), f), h), g) și alin (1¹);</p> <p>f) subiecții a căror autorizare este necesară la înregistrarea căsătoriei cu o persoană în privința căreia este instituită o măsură de ocrotire judiciară;</p> <p>g) soțul de bună-credință, în cazul în care a fost înregistrată o căsătorie fictivă, precum și autoritatea competentă pentru străini, în cazul când declararea fictivității căsătoriei prezintă</p>

<p>participarea obligatorie a reprezentantului autorității tutelare locale.</p>	<p>g) soțul de bună-credință, în cazul în care a fost înregistrată o căsătorie fictivă, precum și autoritatea competentă pentru străini, în cazul când declararea fictivității căsătoriei prezintă relevanță pentru exercitarea atribuțiilor legale a acesteia.</p> <p>(2) Cererea privind declararea nulității căsătoriei înregistrate cu un minor care nu a atins vârsta matrimonială se examinează cu participarea obligatorie a reprezentantului autorității tutelare.</p>	<p>relevanță pentru exercitarea atribuțiilor legale a acesteia.</p> <p>(2) Cererea privind declararea nulității căsătoriei înregistrate cu un minor care nu a atins vârsta matrimonială se examinează cu participarea obligatorie a reprezentantului autorității tutelare.</p>
<p>Articolul 43. Împrejurările care înlătură nulitatea căsătoriei</p> <p>(1) Instanța judecătorească poate recunoaște valabilă căsătoria dacă, în momentul examinării cauzei de nulitate, împrejurările care împiedicau încheierea acesteia au dispărut.</p> <p>(2) Instanța judecătorească este în drept să respingă cererea de declarare a nulității căsătoriei în cazurile când aceasta a fost încheiată de către un minor care nu a atins vârsta matrimonială, dacă aceasta o cer interesele minorului sau dacă nu există acordul lui pentru încetarea căsătoriei.</p> <p>(3) Căsătoria fictivă nu poate fi declarată nulă dacă, la momentul examinării cauzei, persoanele care au încheiat această căsătorie au creat deja o familie.</p> <p>(4) Căsătoria nu poate fi declarată nulă după desfacerea ei, cu excepția cazurilor când a fost încheiată între rude a căror căsătorie este interzisă sau de către o persoană care, la momentul înregistrării căsătoriei, se află într-o altă căsătorie.</p>	<p>Articolul 43 va avea următorul cuprins:</p> <p>Articolul 43. Împrejurările care înlătură nulitatea căsătoriei</p> <p>(1) Căsătoria încheiată cu o persoană, a cărei căsătorie anterioară nu a fost încetată, se recunoaște valabilă dacă, în momentul atestării impedimentului în cadrul unei proceduri administrative, impedimentul respectiv a dispărut. Căsătoria se consideră valabilă de la momentul dispariției impedimentului.</p> <p>(2) Instanța judecătorească poate recunoaște valabilă căsătoria dacă, în momentul examinării cauzei de nulitate sau de recunoaștere valabilă a unei căsătorii, impedimentele care împiedicau înregistrarea acesteia au dispărut. Căsătoria se recunoaște valabilă de la momentul dispariției impedimentului.</p> <p>(3) În cazul constatării că unul din soți are una sau mai multe căsătorii anterioare neîncetate, valabilitatea căsătoriei care se examinează, poate fi recunoscută doar după ce instanța se pronunță referitor la încetarea</p>	<p>Articolul 43. Împrejurările care înlătură nulitatea căsătoriei</p> <p>(1) Căsătoria încheiată cu o persoană, a cărei căsătorie anterioară nu a fost încetată, se recunoaște valabilă dacă, în momentul atestării impedimentului în cadrul unei proceduri administrative, impedimentul respectiv a dispărut. Căsătoria se consideră valabilă de la momentul dispariției impedimentului.</p> <p>(2) Instanța judecătorească poate recunoaște valabilă căsătoria dacă, în momentul examinării cauzei de nulitate sau de recunoaștere valabilă a unei căsătorii, impedimentele care împiedicau înregistrarea acesteia au dispărut. Căsătoria se recunoaște valabilă de la momentul dispariției impedimentului.</p> <p>(3) În cazul constatării că unul din soți are una sau mai multe căsătorii anterioare neîncetate, valabilitatea căsătoriei care se examinează, poate fi recunoscută doar după ce instanța se pronunță referitor la încetarea căsătoriei sau, după caz, căsătoriilor anterioare. Căsătoria anterioară încetează la data recunoașterii drept valabilă a căsătoriei următoare.</p>

	<p>căsătoriei sau, după caz, căsătoriilor anterioare. Căsătoria anterioară încetează la data recunoașterii drept valabilă a căsătoriei următoare.</p> <p>(4) Instanța judecătorească este în drept să respingă cererea de declarare a nulității căsătoriei înregistrată de un minor care nu a atins vârsta matrimonială, dacă aceasta o cer interesele minorului.</p> <p>(5) Nu poate fi declarată nulă căsătoria înregistrată cu încălcarea prevederilor legate de vârstă matrimonială, în situația în care la examinarea cauzei, ambii soți au împlinit vârsta de 18 ani sau dacă soția a născut ori a rămas gravidă.</p> <p>(6) Căsătoria fictivă nu poate fi declarată nulă dacă, la momentul examinării cauzei, a intervenit conviețuirea soților, soția a născut sau a rămas gravidă.</p> <p>(7) Căsătoria nu poate fi declarată nulă după încetarea ei, cu excepția cazului când la momentul înregistrării căsătoriei unul din soți se afla într-o altă căsătorie.</p>	<p>(4) Instanța judecătorească este în drept să respingă cererea de declarare a nulității căsătoriei înregistrată de un minor care nu a atins vârsta matrimonială, dacă aceasta o cer interesele minorului.</p> <p>(5) Nu poate fi declarată nulă căsătoria înregistrată cu încălcarea prevederilor legate de vârstă matrimonială, în situația în care la examinarea cauzei, ambii soți au împlinit vârsta de 18 ani sau dacă soția a născut ori a rămas gravidă.</p> <p>(6) Căsătoria fictivă nu poate fi declarată nulă dacă, la momentul examinării cauzei, a intervenit conviețuirea soților, soția a născut sau a rămas gravidă.</p> <p>(7) Căsătoria nu poate fi declarată nulă după încetarea ei, cu excepția cazului când la momentul înregistrării căsătoriei unul din soți se afla într-o altă căsătorie.</p>
	<p>Se completează cu articolul 43¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 43¹. Termenul de prescripție pentru invocarea unor temeuri particulare de nulitate</p> <p>Anularea căsătoriei poate fi solicitată în termen de 2 ani în cazul:</p> <p>a) prevăzut la art. 15 alin. (1) lit. e), din data înregistrării căsătoriei;</p> <p>b) prevăzut la art. 15 alin. (1) lit. f) din data la care autoritatea competentă a cărui</p>	<p>Articolul 43¹. Termenul de prescripție pentru invocarea unor temeuri particulare de nulitate</p> <p>Anularea căsătoriei poate fi solicitată în termen de 2 ani în cazul:</p> <p>a) prevăzut la art. 15 alin. (1) lit. e), din data înregistrării căsătoriei;</p> <p>b) prevăzut la art. 15 alin. (1) lit. f) din data la care autoritatea competentă a cărui autorizare era necesară pentru înregistrarea căsătoriei au luat cunoștință de aceasta;</p>

	<p>autorizare era necesară pentru înregistrarea căsătoriei au luat cunoștință de aceasta;</p> <p>c) nulității căsătoriei pentru vicii de consimțământ, ori pentru lipsa discernământului, din data încetării violenței sau după caz, din data la care cel interesat a cunoscut dolul, eroarea ori lipsa temporară a discernământului.”</p>	<p>c) nulității căsătoriei pentru vicii de consimțământ, ori pentru lipsa discernământului, din data încetării violenței sau după caz, din data la care cel interesat a cunoscut dolul, eroarea ori lipsa temporară a discernământului.</p>
<p>Articolul 44. Consecințele de declarare a nulității căsătoriei</p> <p>(1) Căsătoria declarată nulă de către instanța judecătorească se consideră ca atare din ziua încheierii ei și nu dă naștere la drepturi și obligații între soți, cu excepțiile prevăzute de prezentul articol.</p> <p>(2) Bunurile procurate în comun de către persoanele a căror căsătorie a fost declarată nulă aparțin acestora cu drept de proprietate în diviziune, iar contractul matrimonial se consideră nul.</p> <p>(3) În cazul în care căsătoria este declarată nulă:</p> <p>a) instanța judecătorească, la cererea soțului de bună-credință, este în drept să-l oblige pe celălalt soț la plata pensiei de întreținere, să aplice, la împărțirea bunurilor dobândite în comun pînă la declararea nulității căsătoriei, regulile stabilite de art.20, 25, 26, precum și să recunoască valabil, total sau parțial, contractul matrimonial;</p> <p>b) soțul de bună-credință este în drept să ceară, în modul stabilit de legislația civilă, repararea prejudiciului moral și material cauzat.</p> <p>(4) Soțul de bună-credință, după declararea nulității căsătoriei, este în drept să</p>	<p>Articolul 44 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 44. Consecințele de declarare a nulității căsătoriei</p> <p>(1) Căsătoria declarată nulă de către instanța judecătorească se consideră ca atare din ziua înregistrării ei și nu dă naștere la drepturi și obligații între soți, cu excepțiile prevăzute de prezentul articol.</p> <p>(2) Bunurile procurate în comun de către persoanele a căror căsătorie a fost declarată nulă aparțin acestora cu drept de proprietate în devălmășie, iar contractul matrimonial se consideră nul.</p> <p>(3) În cazul în care căsătoria este declarată nulă:</p> <p>a) instanța judecătorească, la cererea soțului de bună-credință, este în drept să-l oblige pe celălalt soț la plata pensiei de întreținere, să aplice, la împărțirea bunurilor dobândite în comun pînă la declararea nulității căsătoriei, regulile stabilite la art. 20, 25 și 26, să recunoască valabil, total sau parțial, contractul matrimonial precum și să dispună păstrarea numelui ales de către acesta la înregistrarea căsătoriei;</p> <p>b) soțul de bună-credință este în drept să ceară, în modul stabilit de legislația civilă,</p>	<p>Articolul 44. Consecințele de declarare a nulității căsătoriei</p> <p>(1) Căsătoria declarată nulă de către instanța judecătorească se consideră ca atare din ziua înregistrării ei și nu dă naștere la drepturi și obligații între soți, cu excepțiile prevăzute de prezentul articol.</p> <p>(2) Bunurile procurate în comun de către persoanele a căror căsătorie a fost declarată nulă aparțin acestora cu drept de proprietate în devălmășie, iar contractul matrimonial se consideră nul.</p> <p>(3) În cazul în care căsătoria este declarată nulă:</p> <p>a) instanța judecătorească, la cererea soțului de bună-credință, este în drept să-l oblige pe celălalt soț la plata pensiei de întreținere, să aplice, la împărțirea bunurilor dobândite în comun pînă la declararea nulității căsătoriei, regulile stabilite la art. 20, 25 și 26, să recunoască valabil, total sau parțial, contractul matrimonial precum și să dispună păstrarea numelui ales de către acesta la înregistrarea căsătoriei;</p> <p>b) soțul de bună-credință este în drept să ceară, în modul stabilit de legislația civilă, repararea prejudiciului moral și material cauzat.</p>

<p>păstreze numele de familie ales la încheierea acesteia.</p> <p>(5) Declarația nulității căsătoriei nu afectează drepturile copiilor născuți din această căsătorie.</p>	<p>repararea prejudiciului moral și material cauzat.</p> <p>(4) Nulitatea căsătoriei nu are niciun efect în privința copiilor născuți din această căsătorie. Asupra drepturilor și obligațiilor dintre părinți, căsătoria cărora a fost declarată nulă și copii acestora se aplică, corespunzător, dispozițiile referitoare la divorț.”</p>	<p>(4) Nulitatea căsătoriei nu are niciun efect în privința copiilor născuți din această căsătorie. Asupra drepturilor și obligațiilor dintre părinți, căsătoria cărora a fost declarată nulă și copii acestora se aplică, corespunzător, dispozițiile referitoare la divorț.</p>
<p>Articolul 47 Stabilirea provenienței copilului</p> <p>(1) Proveniența copilului de la mamă (maternitatea) se stabilește în baza documentelor care confirmă nașterea copilului de la mamă într-o instituție medicală.</p> <p>(2) În cazul când copilul nu este născut într-o instituție medicală, maternitatea se stabilește pe baza documentelor medicale, a depozițiilor martorilor sau pe baza altor probe. Fiind informați despre un caz de naștere sau la adresarea mamei după naștere, instituția medico-sanitară/medicul de familie din localitate sînt obligați să întreprindă, în termen de 3 zile lucrătoare, măsurile necesare de constatare a nașterii copilului și, în cazul constatării acesteia, să elibereze certificatul medical constatator de naștere, chiar dacă mama nu are domiciliul în această localitate.</p> <p>(3) Copilul născut din părinți căsătoriți ori în timp de 300 de zile din momentul desfacerii căsătoriei, declarării căsătoriei nule sau decesului soțului mamei copilului are ca tată pe soțul (fostul soț) al mamei, dacă nu a fost stabilit contrariul.</p> <p>(4) Prezumția de paternitate a soțului (fostului soț) poate fi înlăturată printr-o declarație a soților (foștilor soți) depusă personal. În cazul în</p>	<p>Articolul 47 va avea următorul cuprins: „Articolul 47. Stabilirea provenienței copilului</p> <p>(1) Proveniența copilului de la mamă (maternitatea) se stabilește în baza certificatului medical constatator al nașterii, care confirmă nașterea copilului de la mamă într-o instituție medico-sanitară.</p> <p>(2) În cazul când nașterea a avut loc în afara instituției medico-sanitare, certificatul medical constatator al nașterii se eliberează de instituția medico-sanitară teritorială, abilitată cu dreptul de eliberare a certificatului medical constatator al nașterii, în baza concluziei Consiliului, instituit în acest scop de conducătorul instituției medico-sanitare, în termen de 3 zile lucrătoare, după cum urmează:</p> <p>a) în cazul constatării nașterii în cadrul termenului de 10 zile de la data nașterii, certificatul medical constatator al nașterii se eliberează numai după o examinare medicală a lăuzei și a nou-născutului de către un Consiliu format din 2 medici obstetricieni-ginecologi și un medic neonatolog (medic pediatru);</p> <p>b) în cazul constatării nașterii după expirarea termenului de 10 zile, dar pînă la 42</p>	<p>Articolul 47. Stabilirea provenienței copilului</p> <p>(1) Proveniența copilului de la mamă (maternitatea) se stabilește în baza certificatului medical constatator al nașterii, care confirmă nașterea copilului de la mamă într-o instituție medico-sanitară.</p> <p>(2) În cazul când nașterea a avut loc în afara instituției medico-sanitare, certificatul medical constatator al nașterii se eliberează de instituția medico-sanitară teritorială, abilitată cu dreptul de eliberare a certificatului medical constatator al nașterii, în baza concluziei Consiliului, instituit în acest scop de conducătorul instituției medico-sanitare, în termen de 3 zile lucrătoare, după cum urmează:</p> <p>a) în cazul constatării nașterii în cadrul termenului de 10 zile de la data nașterii, certificatul medical constatator al nașterii se eliberează numai după o examinare medicală a lăuzei și a nou-născutului de către un Consiliu format din 2 medici obstetricieni-ginecologi și un medic neonatolog (medic pediatru);</p> <p>b) în cazul constatării nașterii după expirarea termenului de 10 zile, dar pînă la 42 de zile de la data nașterii, din Consiliu va face parte,</p>

<p>care soții (unul din ei) nu se pot prezenta personal, declarația se autentifică notarial și se expediază la organul de stare civilă.</p> <p>(5) Paternitatea copilului născut în afara căsătoriei poate fi recunoscută de către tatăl său printr-o declarație comună a acestuia și a mamei copilului, depusă la organul de stare civilă.</p> <p>(6) În cazurile când mama este decedată, declarat decedată sau dispărută ori când nu i se cunoaște locul aflării, precum și în cazul decăderii ei din drepturile părintești, paternitatea se stabilește în baza declarației tatălui și a acordului scris al autorității tutelare sau prin hotărîreinstanței judecătorești dacă lipsește un astfel de acord. În cazul în care în privința mamei este instituită o măsură de ocrotire judiciară, se aplică prevederile art. 48⁵² și 48⁵³ din Codul civil.</p> <p>(7) Declarația comună a mamei și tatălui copilului privind paternitatea poate fi depusă la organul stare civilă șipînă la nașterea copilului.</p>	<p>de zile de la data nașterii, din Consiliu va face parte, suplimentar, și reprezentantul autorității tutelare în raza teritorială a căreia este constatată nașterea;</p> <p>c) în cazul constatării nașterii după expirarea termenului de 42 de zile de la data nașterii, eliberarea certificatului medical constator al nașterii de către instituția medico-sanitară se efectuează în baza testelor de confirmare a maternității;</p> <p>d) în cazul când Consiliul, în rezultatul examinării medicale și a materialelor prezentate și examinate, nu poate stabili producerea nașterii în afara instituției medico-sanitare, conducătorul instituției medico-sanitare va emite o decizie de refuz și va recomanda părinților să se adreseze în instanța de judecată.</p> <p>(3) Copilul născut din părințicăsătoriți sau în decursul 300 de zile din momentul desfacerii căsătoriei, declarării căsătoriei nule sau decesului soțului mamei copilului îl are ca tată pe soțul sau, după caz, fostul soț al mamei, dacă nu a fost stabilit contrariul.</p> <p>(4) Prezumția de paternitate a soțului sau, după caz, fostului soț, poate fi înlăturată printr-o declarație a soților sau, după caz, fostului soț depusă personal. În cazul în care soții sau unul din ei nu se pot prezenta personal, declarația de înlăturare a prezumției de paternitate se autentifică notarial și se expediază la autoritatea publică abilitată să înregistreze nașterea.</p> <p>(5) Paternitatea copilului născut în afara căsătoriei poate fi recunoscută de către tatăl</p>	<p>suplimentar, și reprezentantul autorității tutelare în raza teritorială a căreia este constatată nașterea;</p> <p>c) în cazul constatării nașterii după expirarea termenului de 42 de zile de la data nașterii, eliberarea certificatului medical constator al nașterii de către instituția medico-sanitară se efectuează în baza testelor de confirmare a maternității;</p> <p>d) în cazul când Consiliul, în rezultatul examinării medicale și a materialelor prezentate și examinate, nu poate stabili producerea nașterii în afara instituției medico-sanitare, conducătorul instituției medico-sanitare va emite o decizie de refuz și va recomanda părinților să se adreseze în instanța de judecată.</p> <p>(3) Copilul născut din părințicăsătoriți sau în decursul 300 de zile din momentul desfacerii căsătoriei, declarării căsătoriei nule sau decesului soțului mamei copilului îl are ca tată pe soțul sau, după caz, fostul soț al mamei, dacă nu a fost stabilit contrariul.</p> <p>(4) Prezumția de paternitate a soțului sau, după caz, fostului soț, poate fi înlăturată printr-o declarația soților sau, după caz, fostului soț depusă personal. În cazul în care soții sau unul din ei nu se pot prezenta personal, declarația de înlăturare a prezumției de paternitate se autentifică notarial și se expediază la autoritatea publică abilitată să înregistreze nașterea.</p> <p>(5) Paternitatea copilului născut în afara căsătoriei poate fi recunoscută de către tatăl său printr-o declarație comună a acestuia și a mamei copilului, depusă la autoritatea abilitată să înregistreze nașterea.</p>
---	---	--

	<p>său printr-o declarație comună a acestuia și a mamei copilului, depusă la autoritatea abilitată să înregistreze nașterea.</p> <p>(6) Recunoașterea paternității de către părintele care are 16 ani împliniți se efectuează cu acordul reprezentantului legal al acestuia, iar în lipsa acestuia, cu acordul autorității tutelare.</p> <p>(7) În cazurile când mama este decedată, declarată decedată, declarată dispărută sau nu se cunoaște locul aflării acesteia, precum și în cazul decăderii acesteia din drepturile părintești, paternitatea se stabilește în baza declarației tatălui și a acordului scris al autorității tutelare sau prin hotărîreinstanței judecătorești, dacă lipsește un astfel de acord. În cazul în care în privința mamei este instituită o măsură de ocrotire judiciară, se aplică prevederile art. 116 și 117 din Codul civil.</p> <p>(8) Declarația comună a mamei și tatălui copilului privind paternitatea poate fi depusă inclusiv pînă la nașterea copilului, la autoritatea abilitată.”</p>	<p>(6) Recunoașterea paternității de către părintele care are 16 ani împliniți se efectuează cu acordul reprezentantului legal al acestuia, iar în lipsa acestuia, cu acordul autorității tutelare.</p> <p>(7) În cazurile când mama este decedată, declarată decedată, declarată dispărută sau nu se cunoaște locul aflării acesteia, precum și în cazul decăderii acesteia din drepturile părintești, paternitatea se stabilește în baza declarației tatălui și a acordului scris al autorității tutelare sau prin hotărîreinstanței judecătorești, dacă lipsește un astfel de acord. În cazul în care în privința mamei este instituită o măsură de ocrotire judiciară, se aplică prevederile art. 116 și 117 din Codul civil.</p> <p>(8) Declarația comună a mamei și tatălui copilului privind paternitatea poate fi depusă inclusiv pînă la nașterea copilului, la autoritatea abilitată.</p>
<p>Articolul 49. Contestarea paternității (maternității)</p> <p>(1) Paternitatea (maternitatea) poate fi contestată numai pe cale judecătorească de către persoanele înscrise drept tată sau mamă sau de către persoanele care sînt mama sau tatăl firesc al copilului, de către copil la atingerea majoratului, de către tutorele (curatorul) copilului. În cazul în care în privința părintelui este instituită o măsură de ocrotire judiciară, se aplică prevederile art. 48⁵² și 48⁵³ din Codul civil.</p>	<p>Articolul 49:</p> <p>la alineatul (1), textul „art.48⁵² și 48⁵³” se substituie cu textul „art. 116 și 117”;</p> <p>alineatul (2) se abrogă;</p> <p>alineatul (3) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(3) Nu au dreptul să conteste paternitatea mama copilului, precum și persoana care a fost înscrisă drept tată al copilului în baza declarației comune a acestora, dacă în momentul depunerii declarației știau că cel</p>	<p>Articolul 49. Contestarea paternității (maternității)</p> <p>(1) Paternitatea (maternitatea) poate fi contestată numai pe cale judecătorească de către persoanele înscrise drept tată sau mamă sau de către persoanele care sînt mama sau tatăl firesc al copilului, de către copil la atingerea majoratului, de către tutorele (curatorul) copilului. În cazul în care în privința părintelui este instituită o măsură de ocrotire judiciară, se aplică prevederile art.48⁵² și 48⁵³ art. 116 și 117 din Codul civil.</p>

<p>(2) Cererea privind contestarea paternității (maternității) poate fi depusă timp de un an din momentul când una din persoanele enumerate la alin.(1) a aflat sau trebuia să fi aflat despre înscrierea privind paternitatea (maternitatea) sau din momentul atingerii majoratului, în cazul unui minor.</p> <p>(3) Nu au dreptul să conteste paternitatea:</p> <p>a) soțul care și-a dat acordul scris la fecundarea artificială sau implantarea embrionului soției;</p> <p>b) persoana care a fost înscrisă drept tată al copilului în baza declarației comune a acesteia și a mamei copilului sau în baza declarației proprii, dacă în momentul depunerii acesteia știa că nu este tatăl firesc al copilului.</p>	<p>care a recunoscut paternitatea nu este tatăl firesc al copilului.</p>	<p>(2) <i>abrogat.</i></p> <p>(3) Nu au dreptul să conteste paternitatea mama copilului, precum și persoana care a fost înscrisă drept tată al copilului în baza declarației comune a acestora, dacă în momentul depunerii declarației știau că cel care a recunoscut paternitatea nu este tatăl firesc al copilului.</p> <p>(3) Nu au dreptul să conteste paternitatea:</p> <p>a) soțul care și-a dat acordul scris la fecundarea artificială sau implantarea embrionului soției;</p> <p>b) persoana care a fost înscrisă drept tată al copilului în baza declarației comune a acesteia și a mamei copilului sau în baza declarației proprii, dacă în momentul depunerii acesteia știa că nu este tatăl firesc al copilului.</p>
<p>Articolul 54. Dreptul copilului la exprimarea opiniei</p> <p>Copilul are dreptul să-și exprime opinia la soluționarea în familie a problemelor care îi ating interesele și să fie audiat în cursul dezbaterilor judiciare sau administrative. De opinia copilului se ține cont în mod obligatoriu, în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate, dacă aceasta nu contravine intereselor copilului.</p>	<p>La articolul 54 prima propoziție se completează cu cuvintele „, precum și în cadrul procedurilor notariale.”.</p>	<p>Articolul 54. Dreptul copilului la exprimarea opiniei</p> <p>Copilul are dreptul să-și exprime opinia la soluționarea în familie a problemelor care îi ating interesele și să fie audiat în cursul dezbaterilor judiciare sau administrative, precum și în cadrul procedurilor notariale. De opinia copilului se ține cont în mod obligatoriu, în conformitate cu vârsta și gradul său de maturitate, dacă aceasta nu contravine intereselor copilului.</p>
<p>Articolul 55. Dreptul copilului la nume de familie și prenume</p> <p>(1) Copilul are dreptul la un nume de familie și prenume.</p> <p>(2) Copilul dobândește numele de familie al părinților săi.</p> <p>Dacă părinții poartă nume de familie diferite, copilul va lua numele de familie al tatălui</p>	<p>Articolele 55 va avea următorul cuprins:</p> <p>Articolul 55 Dreptul copilului la nume și prenume</p> <p>(1) Copilul are dreptul la nume și prenume.</p> <p>(2) Copilul dobândește numele părinților săi. Dacă părinții poartă nume diferite, copilul</p>	<p>Articolul 55 Dreptul copilului la nume și prenume</p> <p>(1) Copilul are dreptul la nume și prenume.</p> <p>(2) Copilul dobândește numele părinților săi. Dacă părinții poartă nume diferite, copilul poate avea numele tatălui sau al mamei, sau cel format prin conexarea numelor părinților. Dacă părintele poartă nume compus, este posibilă</p>

<p>sau al mamei, în baza acordului comun al acestora.</p> <p>(3) Copilul va purta un prenume simplu sau unul compus din două prenume, potrivit voinței ambilor părinți.</p> <p>(4) În caz de litigiu între părinți privind numele de familie și/sau prenumele copilului, decide autoritatea tutelară locală.</p>	<p>poate avea numele tatălui sau al mamei, sau cel format prin conexarea numelor părinților. Dacă părintele poartă nume compus, este posibilă conexarea numelui parțial al părintelui. La atribuirea numelui prin conexare, numele copilului va fi compus din două nume.</p> <p>(3) Copilul poate avea un prenume simplu sau unul compus potrivit voinței părinților.</p> <p>(4) În caz de litigiu între părinți privind numele și/sau prenumele copilului, decide autoritatea tutelară.</p>	<p>conexarea numelui parțial al părintelui. La atribuirea numelui prin conexare, numele copilului va fi compus din două nume.</p> <p>(3) Copilul poate avea un prenume simplu sau unul compus potrivit voinței părinților.</p> <p>(4) În caz de litigiu între părinți privind numele și/sau prenumele copilului, decide autoritatea tutelară.</p>
<p>Articolul 56. Schimbarea numelui de familie și prenumelui copilului</p> <p>(1) În baza cererii comune a părinților (sau a unuia dintre ei), organul stare civilă poate schimba numele de familie și/sau prenumele copilului care nu a atins vârsta de 16 ani.</p> <p>(2) În caz de litigiu între părinți, problema privind schimbarea numelui de familie și/sau a prenumelui copilului este soluționată de către organul stare civilă, cu concursul autorității tutelare locale în a cărei rază teritorială își are domiciliul minorul, ținându-se cont în exclusivitate de interesele copilului.</p> <p>(3) Schimbarea numelui de familie al ambilor părinți atrage după sine schimbarea numelui de familie al copilului, iar în cazul schimbării numelui de familie al unuia dintre părinți, numele de familie al copilului poate fi schimbat în baza acordului comun al părinților. În lipsa unui atare acord, decide autoritatea tutelară locală.</p>	<p>Articolele 56 va avea următorul cuprins:</p> <p>Articolul 56. Schimbarea numelui și/sau prenumelui copilului</p> <p>(1) Numele și/sau prenumele copilului poate fi schimbat în baza cererii comune a părinților.</p> <p>(2) Cererea de schimbare a numelui și/sau prenumelui copilului poate fi depusă de către un părinte, dacă celălalt părinte:</p> <p>a) este declarat dispărut fără veste, decedat sau declarat decedat;</p> <p>b) este supus unei măsuri de ocrotire judiciară;</p> <p>c) este decăzut din drepturile părintești;</p> <p>d) nu a stabilit filiația sa asupra copilului, în condițiile legii.</p> <p>(3) În caz de litigiu între părinți, problema privind schimbarea numelui și/sau a prenumelui copilului este soluționată de către autoritatea tutelară în a cărei rază teritorială își</p>	<p>Articolul 56. Schimbarea numelui și/sau prenumelui copilului</p> <p>(1) Numele și/sau prenumele copilului poate fi schimbat în baza cererii comune a părinților.</p> <p>(2) Cererea de schimbare a numelui și/sau prenumelui copilului poate fi depusă de către un părinte, dacă celălalt părinte:</p> <p>a) este declarat dispărut fără veste, decedat sau declarat decedat;</p> <p>b) este supus unei măsuri de ocrotire judiciară;</p> <p>c) este decăzut din drepturile părintești;</p> <p>d) nu a stabilit filiația sa asupra copilului, în condițiile legii.</p> <p>(3) În caz de litigiu între părinți, problema privind schimbarea numelui și/sau a prenumelui copilului este soluționată de către autoritatea tutelară în a cărei rază teritorială își are domiciliul minorul, ținându-se cont în exclusivitate de interesele copilului.</p>

<p>(4) Schimbarea numelui de familie și/sau a prenumelui copilului care a atins vârsta de 10 ani se face, în toate cazurile, cu acordul acestuia.</p>	<p>are domiciliul minorul, ținându-se cont în exclusivitate de interesele copilului.</p> <p>(4) Decizia autorității tutelare poate fi contestată în instanța judecătorească. În procesul examinării cauzei de contestare sau de anulare a deciziei autorității tutelare, instanța judecătorească decide asupra numelui pe care îl va purta minorul, ținând cont în exclusivitate de interesele acestuia.</p> <p>(5) Schimbarea numelui și/sau prenumelui copilului care a atins vârsta de 10 ani se face, în toate cazurile, cu acordul acestuia.</p>	<p>(4) Decizia autorității tutelare poate fi contestată în instanța judecătorească. În procesul examinării cauzei de contestare sau de anulare a deciziei autorității tutelare, instanța judecătorească decide asupra numelui pe care îl va purta minorul, ținând cont în exclusivitate de interesele acestuia.</p> <p>(5) Schimbarea numelui și/sau prenumelui copilului care a atins vârsta de 10 ani se face, în toate cazurile, cu acordul acestuia.</p>
<p>Articolul 156. Încheierea căsătoriei în afara Republicii Moldova [...] (2) Căsătoriile dintre cetățenii Republicii Moldova și căsătoriile dintre cetățenii Republicii Moldova și cetățenii străini sau apatrizi încheiate în afara Republicii Moldova în conformitate cu legislația țării în care a fost încheiată căsătoria sînt recunoscute în Republica Moldova doar în cazul dacă au fost respectate condițiile art.11 și art. 14 din prezentul cod.</p>	<p>La articolul 156 alineatul (2), textul „art. 11 și art. 14” se substituie cu textul „art. 11, 14 și 15”.</p>	<p>Articolul 156. Încheierea căsătoriei în afara Republicii Moldova [...] (2) Căsătoriile dintre cetățenii Republicii Moldova și căsătoriile dintre cetățenii Republicii Moldova și cetățenii străini sau apatrizi încheiate în afara Republicii Moldova în conformitate cu legislația țării în care a fost încheiată căsătoria sînt recunoscute în Republica Moldova doar în cazul dacă au fost respectate condițiile art.11 și art. 14 art.11, 14 și 15 din prezentul cod.</p>
Art. II. – Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002		
<p>Articolul 54. [...] b) organul de stare civilă, în cazul înregistrării unui deces, precum și notarul public, în cazul deschiderii unei succesiuni; [...]</p>	<p>La articolul 54 litera b) cuvintele „organul de stare civilă” se substituie cu cuvintele „Agenția Servicii Publice”;</p>	<p>Articolul 54. [...] b) organul de stare civilă Agenția Servicii Publice, în cazul înregistrării unui deces, precum și notarul public, în cazul deschiderii unei succesiuni; [...]</p>
<p>Articolul 170. Înregistrarea de stat a actelor de stare civilă</p>	<p>Articolul 170 va avea următorul cuprins:</p>	<p>Articolul 170. Înregistrarea de stat a faptelor și evenimentelor de stare civilă</p>

<p>(1) Înregistrării de stat sînt supuse următoarele acte de stare civilă:</p> <p>a) nașterea; b) adopția; c) stabilirea paternității; d) încheierea căsătoriei; e) desfacerea căsătoriei; f) schimbarea numelui; g) decesul.</p> <p>(2) Înregistrarea actelor de stare civilă se efectuează de către organele de înregistrare a actelor de stare civilă prin înscrierea datelor în registrele actelor de stare civilă și eliberarea de certificate în baza acestor înscrieri.</p> <p>(3) Organele care efectuează înregistrarea actelor de stare civilă, procedura de înregistrare a acestor acte, procedura de rectificare și modificare a lor, restabilirea și anularea înscrierilor actelor de stare civilă, forma registrelor actelor de stare civilă și a certificatelor, precum și modalitatea și termenele de păstrare a registrelor actelor de stare civilă, se stabilesc prin lege.</p>	<p>„Articolul 170. Înregistrarea de stat a faptelor și evenimentelor de stare civilă</p> <p>(1) Înregistrării de stat sînt supuse următoarele fapte și evenimente de stare civilă:</p> <p>a) nașterea; b) căsătoria; c) desfacerea căsătoriei (divorț); f) schimbarea numelui și/sau a prenumelui; g) decesul; c) recunoașterea, stabilirea sau contestarea paternității; d) încuviințarea și încetarea adopției;</p> <p>(2) Înregistrarea de stat a faptelor și evenimentelor de stare civilă se efectuează în actele de stare civilă de către autoritățile abilitate, conform prevederilor Codului familiei și Legii cu privire la actele de stare civilă.</p> <p>(3) Procedura de înregistrare a faptelor și evenimentelor de stare civilă, de eliberare a documentelor de stare civilă, modul de modificare și reconstituire a actelor de stare civilă, precum și termenele de păstrare a actelor de stare civilă, procedura de anulare și recunoaștere a nulității actelor de stare civilă se stabilesc prin lege.”</p>	<p>(1) Înregistrării de stat sînt supuse următoarele fapte și evenimente de stare civilă:</p> <p>a) nașterea; b) căsătoria; c) desfacerea căsătoriei (divorț); f) schimbarea numelui și/sau a prenumelui; g) decesul; c) recunoașterea, stabilirea sau contestarea paternității; d) încuviințarea și încetarea adopției;</p> <p>(2) Înregistrarea de stat a faptelor și evenimentelor de stare civilă se efectuează în actele de stare civilă de către autoritățile abilitate, conform prevederilor Codului familiei și Legii cu privire la actele de stare civilă.</p> <p>(3) Procedura de înregistrare a faptelor și evenimentelor de stare civilă, de eliberare a documentelor de stare civilă, modul de modificare și reconstituire a actelor de stare civilă, precum și termenele de păstrare a actelor de stare civilă, procedura de anulare și recunoaștere a nulității actelor de stare civilă se stabilesc prin lege.</p>
Art. III. – Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003		
<p>Articolul 192. [...] (1¹) În situația în care, la judecarea unei cauze concrete, există pericolul de încălcare a termenului rezonabil, participanții la proces pot adresa instanței care examinează cauza în fond o cerere privind accelerarea procedurii de judecare</p>	<p>Articolul 192 se completează cu alineatul (1⁴) cu următorul cuprins: „(1⁴) Cauzele privind constatarea faptului nașterii unei persoane de către o anumită femeie și constatarea decesului la o anumită dată în anumite împrejurări, inclusiv cu privire la cele produse pe teritoriul unui stat</p>	<p>Articolul 192. [...] (1¹) În situația în care, la judecarea unei cauze concrete, există pericolul de încălcare a termenului rezonabil, participanții la proces pot adresa instanței care examinează cauza în fond o cerere privind accelerarea procedurii de judecare</p>

<p>a cauzei. Examinarea cererii se face în absențapărților, în termen de 5 zile lucrătoare, de către un alt judecător sau de un alt complet de judecată decît cel care examinează cauza.</p> <p>(1²) Instanța decide asupra cererii de la alin. (1¹) printr-o încheiere motivată, prin care fie obligă instanța care judecă cauza în fond să întreprindă un act procesual, stabilind, după caz, un anumit termen pentru accelerarea procedurii, fie respinge cererea. Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.</p> <p>(1³) O cerere repetată privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei poate fi înaintată după 6 luni de la data la care a rămas definitivă încheierea emisă în condițiile alin. (1²).</p> <p>[...]</p>	<p>necontrolat de autoritățile acestuia sau a unor entități teritoriale nerecunoscute de Republica Moldova, se judecă în termen de 30 zile lucrătoare de la data depunerii cererii.”</p>	<p>a cauzei. Examinarea cererii se face în absențapărților, în termen de 5 zile lucrătoare, de către un alt judecător sau de un alt complet de judecată decît cel care examinează cauza.</p> <p>(1²) Instanța decide asupra cererii de la alin. (1¹) printr-o încheiere motivată, prin care fie obligă instanța care judecă cauza în fond să întreprindă un act procesual, stabilind, după caz, un anumit termen pentru accelerarea procedurii, fie respinge cererea. Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.</p> <p>(1³) O cerere repetată privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei poate fi înaintată după 6 luni de la data la care a rămas definitivă încheierea emisă în condițiile alin. (1²).</p> <p>(1⁴) Cauzele privind constatarea faptului nașterii unei persoane de către o anumită femeie și constatarea decesului la o anumită dată în anumite împrejurări, inclusiv cu privire la cele produse pe teritoriul unui stat necontrolat de autoritățile acestuia sau a unor entități teritoriale nerecunoscute de Republica Moldova, se judecă în termen de 30 zile lucrătoare de la data depunerii cererii.</p> <p>[...]</p>
<p>Articolul 281.</p> <p>[...]</p> <p>(2) Instanța judecă cauzele în care i se cere să constate:</p> <p>a) raporturile de rudenie;</p> <p>b) întreținerea persoanei;</p> <p>c) înregistrarea nașterii, adopției, căsătoriei, divorțuluiși decesului;</p> <p>d) recunoașterea paternității;</p> <p>[...]</p>	<p>Articolul 281 alineatul (2), după litera c) se completează cu literele c¹) - c⁴) cu următorul cuprins:</p> <p>„c¹) faptul nașterii unei persoane de către o anumită femeie;</p> <p>c²) faptul nașterii sau decesul unei persoane produse pe teritoriul unui stat necontrolat de autoritățile acestuia sau a unor entități nerecunoscute de Republica Moldova;</p>	<p>Articolul 281.</p> <p>[...]</p> <p>(2) Instanța judecă cauzele în care i se cere să constate:</p> <p>a) raporturile de rudenie;</p> <p>b) întreținerea persoanei;</p> <p>c) înregistrarea nașterii, adopției, căsătoriei, divorțuluiși decesului;</p> <p>c¹) faptul nașterii unei persoane de către o anumită femeie;</p>

	<p>c³) constatarea căsătoriei consemnate pe teritoriul necontrolat de autoritățile unui alt stat sau al unei entități nerecunoscute de Republica Moldova</p> <p>c⁴) constatarea încetării căsătoriei anterioare, de la data recunoașterii drept valabilă a căsătoriei următoare;”</p>	<p>c²) faptul nașterii sau decesul unei persoane produse pe teritoriul unui stat necontrolat de autoritățile acestuia sau a unor entități nerecunoscute de Republica Moldova;</p> <p>c³) constatarea căsătoriei consemnate pe teritoriul necontrolat de autoritățile unui alt stat sau al unei entități nerecunoscute de Republica Moldova</p> <p>c⁴) constatarea încetării căsătoriei anterioare, de la data recunoașterii drept valabilă a căsătoriei următoare;</p> <p>d) recunoașterea paternității;</p> <p>[...]</p>
<p>Articolul 285.</p> <p>(1) În hotărîrea judecătorească se indică faptul constatat de instanță, scopul constatării, probele de constatare a faptului și organul care urmează să execute hotărîrea emisă.</p> <p>(2) Hotărîrea judecătorească este un document ce confirmă faptul constatat, servește drept temei pentru înregistrarea, după caz, a faptului în organele respective, după rămînerea irevocabilă a hotărîrii, fără a substitui documentele pe care aceste organe le eliberează.</p>	<p>Articolul 285 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:</p> <p>„(3) Pentru înregistrarea de stat, a faptelor care au valoare juridică, constatate prin hotărîre judecătorească în temeiul art. 281 alin. (2) lit. c) – c⁴), d), e), la data rămînerii irevocabile a acesteia, instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărîrea prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărîrii în cauză.”.</p>	<p>Articolul 285.</p> <p>(1) În hotărîrea judecătorească se indică faptul constatat de instanță, scopul constatării, probele de constatare a faptului și organul care urmează să execute hotărîrea emisă.</p> <p>(2) Hotărîrea judecătorească este un document ce confirmă faptul constatat, servește drept temei pentru înregistrarea, după caz, a faptului în organele respective, după rămînerea irevocabilă a hotărîrii, fără a substitui documentele pe care aceste organe le eliberează.</p> <p>(3) Pentru înregistrarea de stat, a faptelor care au valoare juridică, constatate prin hotărîre judecătorească în temeiul art. 281 alin. (2) lit. c) – c⁴), d), e), la data rămînerii irevocabile a acesteia, instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărîrea prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărîrii în cauză.</p>

<p>Articolul 300. Hotărîrea judecătorească</p> <p>(1) Hotărîrea judecătorească de declarare a persoanei dispărută fără veste constituie temeiul transmiterii bunurilor ei (dacă acestea necesită o administrare permanentă) către o persoană cu care autoritatea tutelară încheie un contract de administrare fiduciară.</p> <p>(2) Hotărîrea judecătorească prin care persoana este declarată decedată constituie temeiul înregistrării decesului la organul de stare civilă.</p> <p>(3) Hotărîrea judecătorească emisă pe marginea cererii privind declararea persoanei dispărută fără veste sau decedată poate fi atacată cu apel. Decizia instanței de apel nu se supune recursului, fiind definitivă și irevocabilă de la pronunțare.</p>	<p>Articolul 300:</p> <p>la alineatul (2) textul „organul de stare civilă” se substituie cu textul „autoritatea abilitată să înregistreze fapte și evenimente de stare civilă”;</p> <p>se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4) Pentru înregistrarea de stat, în condițiile legii privind actele de stare civilă, a decesului unei persoane, declarat prin hotărârea judecătorească, la data rămânerii definitive a acesteia, instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărîrea prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărîrii în cauză.”</p>	<p>Articolul 300. Hotărîrea judecătorească</p> <p>(1) Hotărîrea judecătorească de declarare a persoanei dispărută fără veste constituie temeiul transmiterii bunurilor ei (dacă acestea necesită o administrare permanentă) către o persoană cu care autoritatea tutelară încheie un contract de administrare fiduciară.</p> <p>(2) Hotărîrea judecătorească prin care persoana este declarată decedată constituie temeiul înregistrării decesului la organul de stare civilă autoritatea abilitată să înregistreze fapte și evenimente de stare civilă.</p> <p>(3) Hotărîrea judecătorească emisă pe marginea cererii privind declararea persoanei dispărută fără veste sau decedată poate fi atacată cu apel. Decizia instanței de apel nu se supune recursului, fiind definitivă și irevocabilă de la pronunțare.</p> <p>(4) Pentru înregistrarea de stat, în condițiile legii privind actele de stare civilă, a decesului unei persoane, declarat prin hotărârea judecătorească, la data rămânerii definitive a acesteia, instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărîrea prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărîrii în cauză.</p>
<p>Articolul 301.</p> <p>[...]</p> <p>(4) Hotărîrea de anulare constituie temeiul anulării măsurilor de protecție și de administrare a bunurilor, precum și al anulării înregistrării decesului în registrul de stare civilă.</p>	<p>Articolul 301:</p> <p>la alineatul (4) textul „, , în registrul de stare civilă” se exclude;</p> <p>se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:</p>	<p>Articolul 301.</p> <p>[...]</p> <p>(4) Hotărîrea de anulare constituie temeiul anulării măsurilor de protecție și de administrare a bunurilor, precum și al anulării înregistrării decesului în registrul de stare civilă.</p>

	<p>„(5) Pentru anularea, în condițiile și limitele legii privind actele de stare civilă, a actului de deces și a altor înregistrări în registre de stat în legătură cu aceasta, în temeiul hotărârii judecătorești, la data rămânerii definitive a acesteia, instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărârea prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărârii în cauză.”.</p>	<p>(5) Pentru anularea, în condițiile și limitele legii privind actele de stare civilă, a actului de deces și a altor înregistrări în registre de stat în legătură cu aceasta, în temeiul hotărârii judecătorești, la data rămânerii definitive a acesteia, instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărârea prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărârii în cauză.</p>
<p align="center">Capitolul XXXIII CONSTATAREA INEXACTITĂȚII ÎNSCRISURILOR ÎN REGISTRELE DE STARE CIVILĂ</p> <p>Articolul 331. Depunerea cererii</p> <p>(1) Instanța judecătorească examinează cauzele privind constatarea inexactității înscrierilor în registrele de stare civilă conform prevederilor prezentului capitol dacă, în lipsa unui litigiu de drept și în lipsa actelor doveditoare, organele de stare civilă sînt în imposibilitate să modifice înscrierile din registrele de stare civilă.</p> <p>(2) Cererea de constatare a inexactității înscrierilor din registrul de stare civilă se depune la instanța judecătorească de la domiciliul petiționarului sau de la sediul organului de stare civilă care a înregistrat actul de stare civilă respectiv.</p>	<p>Capitolul XXXIII va avea următorul cuprins:</p> <p align="center">„Capitolul XXXIII CONSTATAREA INEXACTITĂȚILOR ÎN ACTELE DE STARE CIVILĂ</p> <p>Articolul 331. Depunerea cererii</p> <p>(1) Instanța judecătorească examinează cauzele privind constatarea inexactităților în actele stare civilă conform prevederilor prezentului capitol dacă, în lipsa unui litigiu de drept și în lipsa actelor doveditoare, autoritățile abilitate să înregistreze fapte și evenimente de stare civilă sunt în imposibilitate să modifice actele de stare civilă.</p> <p>(2) Cererea de constatare a inexactităților în actele de stare civilă se depune la instanța judecătorească de la domiciliul petiționarului sau de la sediul autorității care a înregistrat faptul sau evenimentul de stare civilă respectiv.</p>	<p align="center">„Capitolul XXXIII CONSTATAREA INEXACTITĂȚILOR ÎN ACTELE DE STARE CIVILĂ</p> <p>Articolul 331. Depunerea cererii</p> <p>(1) Instanța judecătorească examinează cauzele privind constatarea inexactităților în actele stare civilă conform prevederilor prezentului capitol dacă, în lipsa unui litigiu de drept și în lipsa actelor doveditoare, autoritățile abilitate să înregistreze fapte și evenimente de stare civilă sunt în imposibilitate să modifice actele de stare civilă.</p> <p>(2) Cererea de constatare a inexactităților în actele de stare civilă se depune la instanța judecătorească de la domiciliul petiționarului sau de la sediul autorității care a înregistrat faptul sau evenimentul de stare civilă respectiv.</p>
<p align="center">Articolul 332. Cuprinsul cererii</p>	<p align="center">Articolul 332. Cuprinsul cererii</p>	<p align="center">Articolul 332. Cuprinsul cererii</p>

<p>(1) În cererea de constatare a inexactității înscrierilor din registrul de stare civilă se indică datele referitoare la inexactitate, la corectările sau modificările solicitate de petiționar, organul de stare civilă care a refuzat corectarea sau modificarea înscrierilor.</p> <p>(2) La cererea de constatare a inexactității înscrierilor din registrul de stare civilă se anexează copia de pe certificatul respectiv, încheierea organului de stare civilă asupra refuzului de corectare sau modificare a înscrierilor și alte documente care se referă la această problemă.</p>	<p>(1) În cererea de constatare a inexactităților în actele de stare civilă se indică datele referitoare la inexactitate, la modificările solicitate și autoritatea care a refuzat modificarea actului de stare civilă.</p> <p>(2) La cererea de constatare a inexactităților în actele de stare civilă se anexează refuzul autorității de modificare a actului de stare civilă și alte documente care se referă la caz.</p>	<p>(1) În cererea de constatare a inexactităților în actele de stare civilă se indică datele referitoare la inexactitate, la modificările solicitate și autoritatea care a refuzat modificarea actului de stare civilă.</p> <p>(2) La cererea de constatare a inexactităților în actele de stare civilă se anexează refuzul autorității de modificare a actului de stare civilă și alte documente care se referă la caz.</p>
<p>Articolul 333. Examinarea cererii Instanța judecătorească examinează cererea de constatare a inexactității înscrierilor din registrele de stare civilă pe baza dosarului, fără citarea petiționarului și a altor persoane interesate. Instanța poate dispune citarea acestora pentru a se expune cu privire la temeiurile cererii.</p>	<p>Articolul 333. Examinarea cererii Instanța judecătorească examinează cererea de constatare a inexactităților în actele de stare civilă cu participarea petiționarului și altor persoane interesate, precum și a autorităților publice conform art. 74.</p>	<p>Articolul 333. Examinarea cererii Instanța judecătorească examinează cererea de constatare a inexactităților în actele de stare civilă cu participarea petiționarului și altor persoane interesate, precum și a autorităților publice conform art. 74.</p>
<p>Articolul 334. Hotărîrea judecătorească Hotărîrea judecătorească prin care se constată inexactitatea înscrierilor din registrul de stare civilă constituie temeiul corectării și modificării înscrierilor de către organul de stare civilă. Hotărîrea poate fi contestată cu apel. Decizia instanței de apel nu se supune recursului, fiind definitivă și irevocabilă de la pronunțare.</p>	<p>Articolul 334. Hotărîrea judecătorească (1) Hotărîrea judecătorească prin care se constată inexactități în actele de stare civilă constituie temei pentru modificarea actelor respective de către autoritatea abilitată să înregistreze fapte și evenimente de stare civilă. Hotărîrea poate fi contestată cu apel. Decizia instanței de apel nu se supune recursului, fiind definitivă de la pronunțare.</p> <p>(2) Pentru modificarea, în condițiile și limitele Legii privind actele de stare civilă, a actelor de stare civilă, în temeiul hotărîrii judecătorești, la data rămânerii definitive și irevocabile a acesteia, instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărîrea</p>	<p>Articolul 334. Hotărîrea judecătorească (1) Hotărîrea judecătorească prin care se constată inexactități în actele de stare civilă constituie temei pentru modificarea actelor respective de către autoritatea abilitată să înregistreze fapte și evenimente de stare civilă. Hotărîrea poate fi contestată cu apel. Decizia instanței de apel nu se supune recursului, fiind definitivă de la pronunțare.</p> <p>(2) Pentru modificarea, în condițiile și limitele Legii privind actele de stare civilă, a actelor de stare civilă, în temeiul hotărîrii judecătorești, la data rămânerii definitive și irevocabile a acesteia, instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărîrea prin</p>

	prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărîrii în cauză.”.	mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărîrii în cauză.”.
Art. IV. – Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală		
<p>Articolul 29. Atribuțiile de bază ale primarului</p> <p>(1) Pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, stabilite la art.4 alin.(1) din Legea privind descentralizarea administrativă, primarul exercită în teritoriul administrat următoarele atribuții de bază:</p> <p>[...]</p> <p>j) conduce, coordonează și controlează activitatea serviciilor publice locale, asigură funcționarea serviciului stare civilă, contribuie la realizarea măsurilor de asistență socială și ajutor social;</p> <p>[...]</p>	<p>La articolul 29 litera j), cuvintele „funcționarea serviciului stare civilă” se substituie cu cuvintele „condițiile pentru înregistrarea faptelor și evenimentelor de stare civilă”.</p>	<p>Articolul 29. Atribuțiile de bază ale primarului</p> <p>(1) Pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi, stabilite la art.4 alin.(1) din Legea privind descentralizarea administrativă, primarul exercită în teritoriul administrat următoarele atribuții de bază:</p> <p>[...]</p> <p>j) conduce, coordonează și controlează activitatea serviciilor publice locale, asigură condițiile pentru înregistrarea faptelor și evenimentelor de stare civilă funcționarea serviciului stare civilă, contribuie la realizarea măsurilor de asistență socială și ajutor social;</p> <p>[...]</p>
<p>Articolul 39. Atribuțiile secretarului</p> <p>(1) Secretarul îndeplinește, sub autoritatea primarului, următoarele atribuții de bază:</p> <p>[...]</p> <p>j) eliberează extrase sau copii de pe orice act din arhiva consiliului local, în afara celor care conțin informații secrete, stabilite potrivit legii, precum și extrase și copii de pe actele de stare civilă;</p> <p>k) organizează, coordonează, poartă răspundere pentru activitatea serviciilor de stare civilă, de protecție socială și exercită, după caz, atribuțiile respective;</p>	<p>La articolul 39 alineatul (1): la litera j) cuvintele „, precum și extrase și copii de pe actele de stare civilă” se exclud; la litera k) cuvintele „de stare civilă,” se exclud; se completează cu litera s), cu următorul cuprins: „s) înregistrează nașterea, căsătoria și decesul în limitele prevăzute de lege.”.</p>	<p>Articolul 39. Atribuțiile secretarului</p> <p>(1) Secretarul îndeplinește, sub autoritatea primarului, următoarele atribuții de bază:</p> <p>[...]</p> <p>j) eliberează extrase sau copii de pe orice act din arhiva consiliului local, în afara celor care conțin informații secrete, stabilite potrivit legii precum și extrase și copii de pe actele de stare civilă;</p> <p>k) organizează, coordonează, poartă răspundere pentru activitatea serviciilor de stare civilă, de protecție socială și exercită, după caz, atribuțiile respective;</p>

<p>[...]</p> <p>r) înregistrează contractele de arendă a terenurilor agricole și a altor bunuri agricole încheiate pe un termen de pînă la 5 ani inclusiv.[...]</p>		<p>[...]</p> <p>s) înregistrează nașterea, căsătoria și decesul în limitele prevăzute de lege.</p>
Art. V. – Legea nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției		
<p>Articolul 40 alin. (4)</p> <p>[...]</p> <p>(4) Impedimentul la căsătorie izvorît din rudenie există, potrivit legii, afit între copilul adoptat și descendenții acestuia, pe de o parte, și rudele părinților biologici, pe de altă parte, cît și între copil și descendenții acestuia, pe de o parte, și persoanele cu care a devenit rudă prin efectul adopției, pe de altă parte.</p> <p>[...]</p>	<p>Articolul 40 alin. (4) din Legea nr. 99/2010 privind regimul juridic al adopției (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.131–134, art. 441), cu modificările ulterioare, va avea următorul cuprins:</p> <p>„(4) Prevederile Codului familiei privind impedimentele la căsătorie se aplică între copilul adoptat și descendenții acestuia, pe de o parte, și rudele părinților biologici, pe de altă parte, cît și între copil și descendenții acestuia, pe de o parte, și persoanele cu care a devenit rudă prin efectul adopției, pe de altă parte.”</p>	<p>Articolul 40 alin. (4)</p> <p>[...]</p> <p>(4) Prevederile Codului familiei privind impedimentele la căsătorie se aplică între copilul adoptat și descendenții acestuia, pe de o parte, și rudele părinților biologici, pe de altă parte, cît și între copil și descendenții acestuia, pe de o parte, și persoanele cu care a devenit rudă prin efectul adopției, pe de altă parte.</p> <p>[...]</p>
Art. VI. – Legea nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare		
<p>Articolul 4. Obiectul impunerii</p> <p>Taxa consulară se încasează pentru:</p> <p>[...]</p> <p>j) eliberarea certificatului de căsătorie;</p> <p>[...]</p> <p>l) transcrierea actelor de stare civilă;</p> <p>m) examinarea cererii privind schimbarea numelui și/sau prenumelui, și/sau patronimicului, cu eliberarea certificatului respectiv;</p> <p>[...]</p>	<p>La articolul 4, literele j), l) și m) se abrogă;</p>	<p>Articolul 4. Obiectul impunerii</p> <p>Taxa consulară se încasează pentru:</p> <p>[...]</p> <p>j) <i>abrogat</i>;</p> <p>[...]</p> <p>l) <i>abrogat</i>;</p> <p>m) <i>abrogat</i>;</p> <p>[...]</p>

<p>Articolul 8. Serviciile scutite de taxă consulară</p> <p>(1) Taxa consulară nu se încasează: [...]</p> <p>k) la înregistrarea, supralegalizarea consulară și transcrierea actelor de naștere întocmite pe numele cetățenilor Republicii Moldova născuți pe teritoriul statului de reședință;</p> <p>l) la autentificarea cererii tatălui sau a cererii comune a părinților copilului privind paternitatea și remiterea cererii respective către organul de stare civilă ce păstrează actul de naștere la care se face referință;</p> <p>m) la înregistrarea, supralegalizarea consulară și transcrierea actelor de deces, întocmite pe numele cetățenilor Republicii Moldova decedați pe teritoriul statului de reședință, precum și la eliberarea pașaportului mortuar;</p> <p>[...]</p>	<p>La articolul 8 alineatul (1): la literele k) și m), textul „la înregistrarea, supra legalizarea consulară și transcrierea” se substituie cu cuvintele „la înregistrarea și legalizarea consulară a”;</p> <p>la litera l) cuvintele „și remiterea cererii respective către organul de stare civilă ce păstrează actul de naștere la care se face referință” se exclud;</p>	<p>Articolul 8. Serviciile scutite de taxă consulară</p> <p>(1) Taxa consulară nu se încasează: [...]</p> <p>k) la înregistrarea, supralegalizarea consulară și transcrierea la înregistrarea și legalizarea consulară a actelor de naștere întocmite pe numele cetățenilor Republicii Moldova născuți pe teritoriul statului de reședință;</p> <p>l) la autentificarea cererii tatălui sau a cererii comune a părinților copilului privind paternitatea și remiterea cererii respective către organul de stare civilă ce păstrează actul de naștere la care se face referință;</p> <p>m) la înregistrarea, supralegalizarea consulară și transcrierea la înregistrarea și legalizarea consulară a actelor de deces, întocmite pe numele cetățenilor Republicii Moldova decedați pe teritoriul statului de reședință, precum și la eliberarea pașaportului mortuar;</p> <p>[...]</p>																		
<p>Anexa nr. 2</p> <p>Serviciile consulare prestate de misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova și cuantumul taxelor consulare</p> <p>[...]</p> <table border="1" data-bbox="165 1321 792 1469"> <tr> <td colspan="3">IV. Înregistrarea actelor de stare civilă</td> </tr> <tr> <td>1.</td> <td>Înregistrarea căsătoriei și eliberarea certificatului de căsătorie</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td colspan="3">[...]</td> </tr> </table>	IV. Înregistrarea actelor de stare civilă			1.	Înregistrarea căsătoriei și eliberarea certificatului de căsătorie	25	[...]			<p>Anexa 2:</p> <p>la compartimentul IV: la punctul 1 cuvintele „și eliberarea certificatului de căsătorie” se exclud; punctele 4 - 6 se abrogă; la compartimentul VII punctul 1, cuvintele „act de stare civilă,” se exclud.</p>	<p>Anexa nr. 2</p> <p>Serviciile consulare prestate de misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova și cuantumul taxelor consulare</p> <p>[...]</p> <table border="1" data-bbox="1442 1321 2069 1469"> <tr> <td colspan="3">IV. Înregistrarea actelor de stare civilă</td> </tr> <tr> <td>1.</td> <td>Înregistrarea căsătoriei</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td colspan="3">[...]</td> </tr> </table>	IV. Înregistrarea actelor de stare civilă			1.	Înregistrarea căsătoriei	25	[...]		
IV. Înregistrarea actelor de stare civilă																				
1.	Înregistrarea căsătoriei și eliberarea certificatului de căsătorie	25																		
[...]																				
IV. Înregistrarea actelor de stare civilă																				
1.	Înregistrarea căsătoriei	25																		
[...]																				

			4. <i>abrogat</i>	75
			5. <i>abrogat</i>	10
			6. <i>abrogat</i>	10
			[...]	
			VII. Alte servicii consulare	
			1. Solicitarea unui act (act notarial, cazier judiciar etc.) sau a unei informații din Republica Moldova	15
			[...]	
4. Înregistrarea divorțului în temeiul hotărârii instanței judecătorești cu privire la desfacerea căsătoriei	75			
5. Întocmirea dosarului privind transcrierea actului de stare civilă, cu eliberarea certificatului respectiv	10			
6. Examinarea cererii privind schimbarea numelui și/sau prenumelui, și/sau patronimicului, cu eliberarea certificatului respectiv	10			
[...]				
VII. Alte servicii consulare				
1. Solicitarea unui act (act de stare civilă, act notarial, cazier judiciar etc.) sau a unei informații din Republica Moldova	15			
[...]				
Art. VII. – Legea nr. 246/2018 privind procedura notarială				
Articolul 11. Competența notarului (1) Notarul întocmește și îndeplinește următoarele acte și acțiuni notariale: [...] q) organizarea și desfășurarea licitațiilor, certificarea etapelor procedurale ale licitațiilor sau ale rezultatelor acestora; [...]		Articolul 11 alineatul (1) se completează cu litera q ¹) cu următorul cuprins: „q ¹) înregistrarea căsătoriei;”		
			Articolul 11. Competența notarului (1) Notarul întocmește și îndeplinește următoarele acte și acțiuni notariale: [...] q) organizarea și desfășurarea licitațiilor, certificarea etapelor procedurale ale licitațiilor sau ale rezultatelor acestora; q¹) înregistrarea căsătoriei; [...]	
		Se completează cu articolul 40 ¹ cu următorul cuprins: „Articolul 40¹. Înregistrarea căsătoriei (1) Căsătoria se înregistrează în temeiul cererii depuse de către viitorii soți la orice notar.	Articolul 40¹. Înregistrarea căsătoriei (1) Căsătoria se înregistrează în temeiul cererii depuse de către viitorii soți la orice notar. (2) Procedura de înregistrare a căsătoriei este reglementată de legea cu privire la actele de stare civilă și Codul familiei.”.	

	<p>(2) Procedura de înregistrare a căsătoriei este reglementată de legea cu privire la actele de stare civilă și Codul familiei.”.</p>	
<p>Articolul 41. Desfacerea căsătoriei prin acordul soților</p> <p>(1) Cererea de desfacere a căsătoriei prin acordul soților poate fi depusă la oricare notar în baza acordului soților și în prezența ambilor soți sau în prezența unuia dintre soți dacă anterior notarului i-a fost comunicat acordul autentic al celuilalt soț de desfacere a căsătoriei și de examinare a cererii în absența sa.</p> <p>(2) Cererea de desfacere a căsătoriei se întocmește în scris. Modelul cererii de desfacere a căsătoriei se aprobă de către Ministerul Justiției. Cererea și, dacă există, acordul autentic prevăzut la alin. (1) trebuie să vizeze, după caz, modul de participare a părinților la educația, întreținerea copiilor minori comuni, stabilirea domiciliului acestora, plata pensiei de întreținere a soțului/soției sau partajul averii comune dobândite în perioada căsătoriei. În acest scop, părțile declară notarului pe proprie răspunde despre existența copiilor minori sau concepuți, iar în cazul în care soții au copii minori, concomitent cu desfacerea căsătoriei, se va autentifica acordul soților cu privire la stabilirea pensiei de întreținere a copiilor minori și la stabilirea domiciliului copiilor minori după desfacerea căsătoriei.</p> <p>(3) La cererea de desfacere a căsătoriei se anexează copiile certificatelor de naștere ale soților și ale copiilor minori existenți, copiile actelor de identitate ale soților, certificatul de căsătorie emis de autoritățile competente ale</p>	<p>Articolul 41 va avea următorul cuprins: „Articolul 41. Desfacerea căsătoriei prin acordul soților</p> <p>(1) Cererea de desfacere a căsătoriei prin acordul soților poate fi depusă la oricare notar.</p> <p>(2) Procedura de înregistrare a desfacerii căsătoriei este reglementată de legea cu privire la actele de stare civilă și Codul familiei.</p>	<p>Articolul 41. Desfacerea căsătoriei prin acordul soților</p> <p>(1) Cererea de desfacere a căsătoriei prin acordul soților poate fi depusă la oricare notar.</p> <p>(2) Procedura de înregistrare a desfacerii căsătoriei este reglementată de legea cu privire la actele de stare civilă și Codul familiei.</p>

Republicii Moldova în original și o copie legalizată a acestuia.

(4) Notarul explică părților consecințele juridice ale desfacerii căsătoriei, drepturile și obligațiile părinților, regimul patrimonial al bunurilor comune.

(5) La momentul înregistrării cererii, notarul acordă soților, potrivit prevederilor Codului familiei, un termen de 30 de zile pentru eventuala retragere a cererii de desfacere a căsătoriei. Termenul pentru retragerea cererii de desfacere a căsătoriei poate fi prelungit cu acordul soților cu maximum 30 de zile.

(6) La expirarea termenului prevăzut la alin. (5), dacă soții și-au exprimat consimțământul liber și neviciat și sînt îndeplinite, cumulativ, și celelalte condiții legale prevăzute de Codul familiei pentru desfacerea căsătoriei prin acordul soților, notarul emite încheierea de desfacere a căsătoriei prin acordul soților, în care consemnează data desfacerii căsătoriei, numele de familie pe care foștii soți le vor purta după divorț și, după caz, mențiunile privind acordul parental referitor la plata pensiei de întreținere a copiilor minori, stabilirea domiciliului minorilor, modalitatea de partajare a bunurilor comune, plata pensiei de întreținere a soțului/soției. Încheierea de desfacere a căsătoriei se emite în 5 exemplare și produce efectul juridic al unui act de stare civilă de desfacere a căsătoriei (divorț).

(7) În termen de 3 zile de la data emiterii încheierii de desfacere a căsătoriei prin acordul soților, notarul transmite organului de stare civilă teritorial, pentru efectuarea înregistrării actului de stare civilă, împreună cu dovada achitării taxei de

<p>stat pentru înregistrarea actelor de stare civilă, două originale ale încheierii și originalul certificatului de căsătorie. Cîte un original al încheierii se eliberează părților și un original al încheierii se reține de notar în arhiva sa.</p>		
<p>Articolul 42. Respingerea cererii de desfacere a căsătoriei</p> <p>(1) Notarul emite o încheiere de respingere a cererii de desfacere a căsătoriei în situațiile în care nu sînt îndeplinite, cumulativ, condițiile legale prevăzute de Codul familiei pentru desfacerea căsătoriei prin acordul soților, precum și în unul dintre următoarele cazuri:</p> <p>a) unul dintre soți nu își poate exprima consimțămîntul liber și neviciat;</p> <p>b) cererea nu este semnată de ambii soți în prezența notarului, dacă anterior notarului nu i-a fost comunicat acordul autentic al celuilalt soț de desfacere a căsătoriei și de examinare a cererii în absența sa, iar soțul prezent insistă să fie înregistrată cererea;</p> <p>c) soții refuză sa dea declarațiile prevăzute de lege;</p> <p>d) soții nu prezintă, la depunerea cererii, actele necesare prevăzute la art. 41 alin. (3);</p> <p>e) în cazul în care există copii minori sau concepuți și, la expirarea termenului prevăzut la art. 41 alin. (5), unul dintre soți nu se prezintă în fața notarului, nu-și exprimă consimțămîntul pentru desfacerea căsătoriei sau soții refuză de a încheia acordul referitor la plata pensiei de întreținere și la stabilirea domiciliului copiilor minori, sau acordul încheiat contravine intereselor minorilor;</p>	<p>La articolul 42 alineatul (1): litera d) va avea următorul cuprins: „d) soții nu prezintă, la depunerea cererii, documentele necesare prevăzute de actele normative; la litera e) textul „la art. 41 alin. (5),” se substituie cutextul „de lege,”; la litera f) textul „la art. 41 alin. (5)” se substituie cu textul „de lege”.</p>	<p>Articolul 42. Respingerea cererii de desfacere a căsătoriei</p> <p>(1) Notarul emite o încheiere de respingere a cererii de desfacere a căsătoriei în situațiile în care nu sînt îndeplinite, cumulativ, condițiile legale prevăzute de Codul familiei pentru desfacerea căsătoriei prin acordul soților, precum și în unul dintre următoarele cazuri:</p> <p>a) unul dintre soți nu își poate exprima consimțămîntul liber și neviciat;</p> <p>b) cererea nu este semnată de ambii soți în prezența notarului, dacă anterior notarului nu i-a fost comunicat acordul autentic al celuilalt soț de desfacere a căsătoriei și de examinare a cererii în absența sa, iar soțul prezent insistă să fie înregistrată cererea;</p> <p>c) soții refuză sa dea declarațiile prevăzute de lege;</p> <p>d) soții nu prezintă, la depunerea cererii, documentele necesare prevăzute de actele normative;</p> <p>e) în cazul în care există copii minori sau concepuți și, la expirarea termenului prevăzut de lege, unul dintre soți nu se prezintă în fața notarului, nu-și exprimă consimțămîntul pentru desfacerea căsătoriei sau soții refuză de a încheia acordul referitor la plata pensiei de întreținere și la stabilirea domiciliului copiilor minori, sau acordul încheiat contravine intereselor minorilor;</p>

<p>f) cel puțin unul dintre soți nu s-a prezentat în fața notarului la expirarea termenului prevăzut la art. 41 alin. (5);</p> <p>g) cererea a rămas fără obiect întrucât căsătoria dintre soți a fost desfăcută, fie de către o altă autoritate competentă, fie încetată din cauza decesului unuia dintre soți;</p> <p>h) dacă soții se împacă și unul dintre soți își retrage cererea de desfacere a căsătoriei.</p> <p>(2) În cazul respingerii cererii de desfacere a căsătoriei, notarul emite o încheiere de respingere în 3 exemplare, dintre care unul se păstrează în arhiva notarului, iar celelalte se transmit fiecăruia dintre soți. La respingerea cererii de desfacere a căsătoriei, originalul certificatului de căsătorie se restituie persoanei care l-a depus la notar.</p>		<p>f) cel puțin unul dintre soți nu s-a prezentat în fața notarului la expirarea termenului prevăzut de lege;</p> <p>g) cererea a rămas fără obiect întrucât căsătoria dintre soți a fost desfăcută, fie de către o altă autoritate competentă, fie încetată din cauza decesului unuia dintre soți;</p> <p>h) dacă soții se împacă și unul dintre soți își retrage cererea de desfacere a căsătoriei.</p> <p>(2) În cazul respingerii cererii de desfacere a căsătoriei, notarul emite o încheiere de respingere în 3 exemplare, dintre care unul se păstrează în arhiva notarului, iar celelalte se transmit fiecăruia dintre soți. La respingerea cererii de desfacere a căsătoriei, originalul certificatului de căsătorie se restituie persoanei care l-a depus la notar.</p>
Art. VIII. – Legea taxei de stat nr. 213/2023		
<p>Articolul 3. Obiectele impunerii cu taxă de stat</p> <p>Se impune taxă de stat pentru:</p> <p>[...]</p> <p>b) înregistrarea actelor de stare civilă, eliberarea documentelor de stare civilă (certificatelor, extraselor), emiterea certificatelor și extraselor de pe actele de stare civilă noi ca rezultat al modificării sau reconstituirii acestora;</p> <p>[...]</p>	<p>La articolul 3 litera b) va avea următorul cuprins:</p> <p>„b) înregistrarea de stat a faptelor și evenimentelor de stare civilă și eliberarea documentelor de stare civilă;”;</p>	<p>Articolul 3. Obiectele impunerii cu taxă de stat</p> <p>Se impune taxă de stat pentru:</p> <p>[...]</p> <p>b) înregistrarea de stat a faptelor și evenimentelor de stare civilă și eliberarea documentelor de stare civilă;</p>
<p style="text-align: right;">Anexa nr. 1</p> <p style="text-align: center;">Cuquantumul taxei de stat</p> <p>[...]</p>	<p>Anexa nr. 1:</p> <p>punctul 2 va avea următorul cuprins:</p> <p>„ Pentru înregistrarea de stat a faptelor și evenimentelor de stare civilă și eliberarea documentelor de stare civilă;”;</p>	<p style="text-align: right;">Anexa nr. 1</p> <p style="text-align: center;">Cuquantumul taxei de stat</p> <p>[...]</p>

<p>2. Pentru înregistrarea actelor de stare civilă, eliberarea documentelor de stare civilă (certificatelor, extraselor), precum și pentru emiterea certificatelor și extraselor de pe actele de stare civilă noi ca rezultat al modificării sau reconstituirii actelor de stare civilă:</p> <table border="1"> <tr><td>[...]</td><td></td></tr> <tr><td>2.2.2. în baza hotărârii judecătorești sau a încheierii notarului</td><td>500%</td></tr> <tr><td>[...]</td><td></td></tr> <tr><td>2.3. Pentru înregistrarea schimbării numelui, prenumelui și patronimicului</td><td>100%</td></tr> <tr><td>2.4. Pentru eliberarea certificatelor și extraselor de pe actele de stare civilă noi ca rezultat al modificării sau reconstituirii actelor de stare civilă</td><td>50%</td></tr> <tr><td>2.5. Pentru eliberarea duplicatelor certificatelor de stare civilă</td><td>50%</td></tr> <tr><td>2.6. Pentru eliberarea extraselor de pe actele de stare civilă</td><td>50%</td></tr> <tr><td>[...]</td><td></td></tr> </table>	[...]		2.2.2. în baza hotărârii judecătorești sau a încheierii notarului	500%	[...]		2.3. Pentru înregistrarea schimbării numelui, prenumelui și patronimicului	100%	2.4. Pentru eliberarea certificatelor și extraselor de pe actele de stare civilă noi ca rezultat al modificării sau reconstituirii actelor de stare civilă	50%	2.5. Pentru eliberarea duplicatelor certificatelor de stare civilă	50%	2.6. Pentru eliberarea extraselor de pe actele de stare civilă	50%	[...]		<p>la subpunctul 2.2.2., cuvintele „hotărârii judecătorești sau a” se exclud;</p> <p>la punctul 2.3., cuvintele „ numelui, prenumelui și patronimicului”, se substituie cu cuvintele „numelui și/sau prenumelui”;</p> <p>subpunctele 2.4 și 2.5. se abrogă;</p> <p>la subpunctul 2.6., cuvîntul „extraselor de pe actele” se substituie cu cuvîntul „documentelor”.</p>	<p>2. Anexa nr. 1</p> <p style="text-align: center;">Cuquantumul taxei de stat</p> <table border="1"> <tr><td>[...]</td><td></td></tr> <tr><td>2. Pentru înregistrarea de stat a faptelor și evenimentelor de stare civilă și eliberarea documentelor de stare civilă:</td><td></td></tr> <tr><td>[...]</td><td></td></tr> <tr><td>2.2.2. în baza încheierii notarului</td><td>500%</td></tr> <tr><td>[...]</td><td></td></tr> <tr><td>2.3. Pentru înregistrarea schimbării numelui și/sau prenumelui</td><td>100%</td></tr> <tr><td>2.4. <i>abrogat.</i></td><td>50%</td></tr> <tr><td>2.5. <i>abrogat.</i></td><td>50%</td></tr> <tr><td>2.6. Pentru eliberarea documentelor de stare civilă</td><td>50%</td></tr> <tr><td>[...]</td><td></td></tr> </table>	[...]		2. Pentru înregistrarea de stat a faptelor și evenimentelor de stare civilă și eliberarea documentelor de stare civilă:		[...]		2.2.2. în baza încheierii notarului	500%	[...]		2.3. Pentru înregistrarea schimbării numelui și/sau prenumelui	100%	2.4. <i>abrogat.</i>	50%	2.5. <i>abrogat.</i>	50%	2.6. Pentru eliberarea documentelor de stare civilă	50%	[...]	
[...]																																						
2.2.2. în baza hotărârii judecătorești sau a încheierii notarului	500%																																					
[...]																																						
2.3. Pentru înregistrarea schimbării numelui, prenumelui și patronimicului	100%																																					
2.4. Pentru eliberarea certificatelor și extraselor de pe actele de stare civilă noi ca rezultat al modificării sau reconstituirii actelor de stare civilă	50%																																					
2.5. Pentru eliberarea duplicatelor certificatelor de stare civilă	50%																																					
2.6. Pentru eliberarea extraselor de pe actele de stare civilă	50%																																					
[...]																																						
[...]																																						
2. Pentru înregistrarea de stat a faptelor și evenimentelor de stare civilă și eliberarea documentelor de stare civilă:																																						
[...]																																						
2.2.2. în baza încheierii notarului	500%																																					
[...]																																						
2.3. Pentru înregistrarea schimbării numelui și/sau prenumelui	100%																																					
2.4. <i>abrogat.</i>	50%																																					
2.5. <i>abrogat.</i>	50%																																					
2.6. Pentru eliberarea documentelor de stare civilă	50%																																					
[...]																																						
<p style="text-align: right;">Anexa nr. 2</p> <p>Scutirile de taxa de stat și de taxa de timbru</p> <table border="1"> <tr><td>[...]</td></tr> <tr><td>2. Se scutesc de plata taxei de stat pentru înregistrarea actelor de stare civilă, eliberarea documentelor de stare civilă</td></tr> </table>	[...]	2. Se scutesc de plata taxei de stat pentru înregistrarea actelor de stare civilă, eliberarea documentelor de stare civilă	<p>Anexa nr. 2:</p> <p>punctul 2 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Se scutesc de plata taxei de stat pentru înregistrarea faptelor și evenimentelor de stare civilă și eliberarea documentelor de stare civilă:”</p>	<p style="text-align: right;">Anexa nr. 2</p> <p>Scutirile de taxa de stat și de taxa de timbru</p> <table border="1"> <tr><td>[...]</td></tr> <tr><td>2. Se scutesc de plata taxei de stat pentru înregistrarea faptelor și evenimentelor de</td></tr> </table>	[...]	2. Se scutesc de plata taxei de stat pentru înregistrarea faptelor și evenimentelor de																																
[...]																																						
2. Se scutesc de plata taxei de stat pentru înregistrarea actelor de stare civilă, eliberarea documentelor de stare civilă																																						
[...]																																						
2. Se scutesc de plata taxei de stat pentru înregistrarea faptelor și evenimentelor de																																						

<p>(certificatelor, extraselor), precum și pentru emiterea certificatelor și extraselor de pe actele de stare civilă noi ca rezultat al modificării și reconstituirii actelor de stare civilă:</p>	<p>punctul 2.1. textul (certificatelor/extraselor) se exclude, iar cuvântul „actelor” se substituie cu cuvintele „faptelor și evenimentelor de stare civilă”;</p> <p>subpunctul 2.2. se abrogă;</p> <p>subpunctul 2.3. cuvintele „repetată a certificatelor” se substituie cu cuvintele „extraselor de pe actul de”, iar textul „sau pentru substituirea celor eliberate anterior” se exclude;</p> <p>subpunctul 2.5., cuvintele „repetată a certificatelor” se substituie cu cuvintele „extraselor de pe actele”, iar cuvintele „și locale” se exclud.</p>	<p>stare civilă și eliberarea documentelor de stare civilă:</p>
<p>2.1. Persoanele fizice – pentru înregistrarea nașterii, decesului, adopției și stabilirii paternității, precum și pentru eliberarea documentelor de stare civilă noi (certificatelor/extraselor) ca rezultat al corectării erorilor comise la înregistrarea actelor de stare civilă.</p>		<p>2.1. Persoanele fizice – pentru înregistrarea nașterii, decesului, adopției și stabilirii paternității, precum și pentru eliberarea documentelor de stare civilă noi ca rezultat al corectării erorilor comise la înregistrarea faptelor și evenimentelor de stare civilă de stare civilă.</p>
<p>2.2. Persoanele fizice – pentru eliberarea, conform hotărârii instanței de judecată, a certificatului de divorț, în cazul în care unul dintre foștii soți este supus unei măsuri de ocrotire judiciară sub forma tutelei sau este declarat dispărut fără veste ori condamnat la privațiune de libertate pe un termen mai mare de 3 ani.</p>		<p>2.2. <i>abrogat.</i></p>
<p>2.3. Persoanele fizice – pentru eliberarea repetată a certificatelor de deces ale rudelor reabilitate sau pentru substituirea celor eliberate anterior</p>		<p>2.3. Persoanele fizice – pentru eliberarea extraselor de pe actul de deces ale rudelor reabilitate</p>
<p>[...]</p>		<p>[...]</p>
<p>2.5. Autoritățile tutelare teritoriale și locale – pentru eliberarea repetată a certificatelor de naștere ale copiilor asupra cărora este instituită custodia, precum și ale copiilor cu statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească</p>		<p>2.5. Autoritățile tutelare teritoriale – pentru eliberarea extraselor de pe actele de naștere ale copiilor asupra cărora este instituită custodia, precum și ale copiilor cu statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească</p>
<p>[...]</p>	<p>[...]</p>	